

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félfévre 6 K., negyedévre 3 K., — 2.
Vidéken " 9 K., " 4 K., 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

THÁN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreceen, Főter, Lamprocht-palota, földszint az udvarban.

Karácsony ünnepe.

Irta: Koncz Ákos.

A mai főséges ünnepen még a legsivárabb lelkü ember szive is megtelik szeretettel. Az emberi önzés elhal pár órára és nyomába lép az a szeretet, melynek fényes napja ott ég a betlehemi jászolbölcsőben szendergő isteni gyermek szívében.

Ma mindenkinek van egy fohásza az Istenhez, egy résztvevő könyve a szegény részére. Az örök szeretetre való gondolat melegségében felolvad a szívek jégkérgé és habár tél van künn a természetben, az emberi lelkekből jóleső melegség árad ki azokra, kik a nélkülözések éjszakájában az irgalmas szívek szeretete után epednek.

E napon elül a szenvedés. A fájdalom törének hegyét letompítja az irgalom. A beteg nem érzi gyötrő fájdalmát és az élet viharaitól levert ember egy pillanatra talpra áll; körülnéz, hisz és remél. Az nek világánál eloszlik a sötét kétségbeesés. Ünnepi zsoltosma száll az ég felé, a szent áhitat láttára az Isten szive feldobog és pazar kezekkel ülteti be az emberi szív kertjét a boldogító öntudat szines és illatos virágával. Megzendül a hívek ajkán az ünnepi ének, egybeolvad az ellenfelek imája és elszáll tiszta, hófehér szárnyakon a betlehemi jászolbölcső elé, ahol a szeretet Istene a világ legszebb asszonyának anyai karjában a megváltás isteni munkáját megkezdi.

Vajha ilyen tiszta és ragyogó, szeretetben gazdag és érzésben nemes maradna a világ. Bárcsak esetben, ha akadnának is köztünk szegények, sorsuk a szeretet állandó virrasztása mellett nem volna elviselhetetlen, nem úgy, mint most, midőn csak rendkívüli órákra kell várunk, hogy jócselekedeteink pár pillanatig tartó aranyesőként üdítsék fel az élet-harcokban eltikkadtakat.

De azért tévednénk, ha azt hinnők, hogy a mai társadalomnak nincs szive. Én jobbnak tartom az emberiséget, mint amilyennek látszik. Nehezen mozdul meg talán a szorító kéz, itt-ott nagyon is lassan nyilik meg a teli erszény, végül talán a kevésbbé módosnak leggyorsabban nyilik meg a lelke, de ha felrázzuk a habozót, a rideg észszel gondolkozót, nem zárkózik el a szenvedők erkölcsi és anyagi vigasztalása elől. Láttam megnyilatkozni az emberek jóságát csak a napokban is. Csengő pénzek gyűltek össze a kibocsátott aláírási íveken. Igaz, hogy majdnem minden iven ugyanazon szívek hozták meg áldozatukat, de ez világító példa lesz azok előtt, akik nem akarják meghallani a nyomor jajszavát, az árvák feltörő sóhaját.

Azok az apró világok, melyek ezen szent ünnepen az árvák karácsonyfáján égnek, az emberi társadalom soha el nem alvó szeretetének apróbb-nagyobb lángjai, hálátüzek az Istenség oltárán azért, hogy módot adott a szenvedők könyveinek letörlésére. És, ha a keményebb lelkek csak egyszer is elmennének az árvák és szerencsétlenek apró ajándékokkal megrakott karácsonyfájához, ha csak egyszer is látnák azt a szent, minden bánatot, sorsüldözést elfelejtő örömet, amely felragyog a szegény gyermekek ártatlan arcán, ha hallaná kicsiny lelkük égbe szálló fohászatát, felengedne a szive és máskor szívében imádsággal, kezében a könyörület filléreivel járulna a karácsonyfa feldiszfítéséhez. És mikor eltávozva onnan érezné, hogy van még ebben a sívár életben tiszta, édes boldogság; látni örömet azoknak, kiknek életére zsenge korokban fekete gyász borult, gyermekéveiknek nincs virága, csak az, amit a könyörülő szeretet fakaszt nekik isteni kis barátjuknak: a gyermek Jézusnak születése ünnepe. És ez a boldogító érzés megtisztítaná szívét az önösség rozsdájától és megtisztított szívébe bevonulván az emberszeretet nemes érzése, érezné, hogy akkor lett igazán ember, mikor együtt érzett a szegényekkel és árvákkal.

Majdnem kétezer év óta ég az Isten szeretetének napja az emberiség felett és mégis mennyi sziv van, melyet ennek egyetlenegy sugara sem képes felmelegíteni. Addig pedig uralkodni fog a földön a fekete nyomor, az önösség, az egymás iránt való szeretetlenség, míg a társadalom minden rétegét be nem világítja az a szeretet, mely ma felénk árad a betlehemi jászolbölcsőből.

Ez a szeretet váltotta meg a világot, ez a szeretet teszi nemessé a föld porával és gyarlóságával megrakott embert és ez adja meg a szívnek ama békéjét, melyet nem pótol a bíbor, a hatalom, a csengő arany egy pillanatra sem és ez a szeretet emel fel bennünket az Isten szívéhez.

Ma tehát, midőn a harangok hívó szava az Istenség egy mély titkának megünneplésére szólít fel és elmegyünk az Isten házába imádkozni, ne elégedjünk meg az eget kereső fohászokkal, hanem ezen a szent napon gondoljunk a szegényekre is és tegyük részükre örömteljessé a Megváltó születésének ünnepe. És ez ünnepi órában feledjük el az élet harcában kapott sebeket és a gyűlöletet váltsa fel lelkünkben a szeretet.

Igy ünnepezzük meg a legszebben a Megváltó születésének ünnepe.

Gloria in excelsis Deo!

A székely kérdés.

Írta: Székely Ferencz.

Mint a székely ügynek vérbeli munkása, azon gondolat által vezéreltetve, hogy egy szívnak fölburdulása másokat is hasonló lánggyujthat, a székely kérdést két jelenségében az oknál fogva kívánom különösen felszínre hozni, mert a „Székely Társaságok Szövetsége“ Debreczen város szíves meghívására a jövő évben Debreczenben tartja a közgyűlését, másfelől pedig példák és bizonyítékok vannak rá, hogy a székely kérdés iránt még ez idő szerint is roppant nagy a tájékozatlanság, amire nézve jellemző példákat is hozok fel.

A székely kérdés nagyon is közléről érdekelheti a magyarságot, mert ez politikai értelemben Erdély kérdése is; ugyanis Magyarországot keleti bástyáját, Erdélyt, csakis a Székelyföldön bírja magához kapcsolni, a hol ugyszólván elszigetelten, de nagyobb tömegben lakik a székelység, míg Erdély más részeiben, hol a magyarság igen csekély, az oláhság a túlnyomó elem és szakadatlanul aknamunkát folytat nyíltan és alattomban a magyar államszeme és a magyarság ellen, azzal a céllal, hogy Erdély Romániába beolvasszassék s a föld a magyarok kezéből kivésszék.

Hogy az oláhság célját annál inkább elérje, nemcsak politikailag, de gazdaságilag is rávetette magát a keleti határon ezer év óta önálló székelységre, azt az évtizedek óta folyamatban levő aknamunkát pedig okvetlenül semlegesítenünk, megszüntetnünk kell, különben végvárunk, Erdély elveszett.

Egyrészt tehát a székelykérdés, Erdély magyarsága érdekeinek védelmét, a magyarság supremációjának s ebben a székelység vezérszerepének biztosítását, másrészt pedig a nemzetiségek hazafiatalan törekvései ellen a legerősebb gátat és védelmet jelenti, a mennyiben a székelység ott, a keleti határon két tűz közé szorítva, magyar nemzeti érdeket szolgál s hazafias munkát teljesít már egy évezred óta.

Dehát ennek dacára is a mai közönyös világban a vér- és fajrokon székelyek sorsa vajmi kevésbé érdekli a jobb körülmények közt élő magyarságot, vajmi felületesen ifélik meg őket. Avagy nem-e komikus, mikor egy Dunántulról kiránduló társaság formálisan megütközik azon, hogy Marosvásárhelyen, a székelység fővárosában csupa magyar címtáblákat lát, avagy mikor a szentesi ipartestület

olyan székely inas fiukat kér, kik tudnak magyarul beszélni. Ehez nem kell több magyarázat. Ha a magyar csak annyira tájékozott és olyannyira közömbös egy oly nép iránt, mely egy ezredév óta a magyar nemzet érdekeit szolgálja, ezer év óta folyton küzd külső és belső ellenség ellen: ugy nem csoda, ha ma-holnap fölübünk kerülnek a serényen, céltudatosan és kitartóan munkálkodó nemzetiségek.

A mint előbb jeleztem is, a székelykérdést két jelenségében kívánom megvilágítani.

A kor szakot alkotó 1848. előtt, amidőn a korhaladása a szabadság, egyenlőség, testvériség magas eszméivel újvilágot teremtett, csak a tudomány rágódott az évszázadok óta vitás székely kérdésen, amely a székelyek eredete vitatásában még maig sincsen kimerítve. Ugyanis, a történettudósok egy része a hagyományok után, a másik részük nyelvnyomokon és egyéb következtetéseken indul s a több száz éves vita eredménye az volt, hogy merőben ellenkező álláspontra jutottak.

A hagyományokra is adó és építő történettudósaink a székelyeket ősfoglalónak, a hun népfaj egyenes leszármazottjainak tartják akiknek sikerült a néptolonás közben az ország keleti határán a kies bércek és szűk völgyek között megvonni s mind maiglan fentartani magukat. A másik része, az ugynevezett Hunfalvysták, a magyar nemzettest egy kitelepített keleti fájának tekintik őket. Legújabbán pedig Sebestyén Gyula dr. „Avarok-e a székelyek?“ című értekezésében hiteles adatok alapján megállapította, hogy a székelyek sem nem avarok, sem nem telepítvényesek, hanem egy külön kabar törzs, mely a magyarok 8-ik törzsének tekintendő s idők folytán megmagyarosodott.

A magam kis erejével nem török lándzsát egyik vélekedés mellett sem, de egy két erősséget felhozni kívánok bizonyítékul, hogy a székely viszonyok korántsem azonosok a magyarral, hanem nagyon is sajátosak. Nevezetesen:

A nagy jogtudós és államférfi Werbőcy a székelység ősi törvényeiről elismeri, hogy „mindenestől fogva külön törvényük és szokásuk vagyon. Hadi dologban bölcsök, kik örökségeket és tisztet nemzetiségre és nemzetiségeknek ágazatjára osztják s kivált képpen való nemesek“.

Háromszék 1790. évi márc. 23. kelt felterjesztésében a székely viszonyokat így jellemzi: „A székely nemzet az ő régisége szerint megkülömböztetett törvényekkel s magok

által szerzett és állított szokások szerint éltek szintén ugy maguk örökségét nem pénzen, nem valami könyörgő, vagy ajánló levelek mellett szerezték, hanem tulajdon vérükkel vették“.

A székelység 1849-ig magát székely nemzetnek, földjét Székelyországnak mondja és írja. A szomszédos megyéket külső országnak nevezte. Vagyonvesztés alatt tilalmat állított fel arra, hogy valaki közülök egy éven tul idegenben éljen, minden évben lustráltak. A székely ispánság (comes) a királyi felség címek közt foglalt helyet. Valamennyien egyenlők és nemesek voltak, habár katonai szolgálatot vagyoni helyzetük szerint lovon, avagy gyalog teljesítettek. A székely birtok székely örökségnek nevezetett. Ez oly szent tulajdon volt, hogy azt sem magzatszakedás, sem hitlenség esetében a fiscus nem örökölhette, mert amit a király nem adományozott, azt el sem vehette, hanem ha más törvényes örökös nem akadt, a két szomszédra szállott. Ha a székely örökség 3 rhénus frt. értékű volt, a fejedelemig volt fellebbezhető perben, míg a magyar mágnás, vagy nemes pere, csak az esetben volt a fejedelemig fellebbezhető, ha az 3 ezer drb. arany értékű volt.

Mindez nyilván azt mutatja, hogy a székely viszonyok, ugy a politikaiak, mint a jogi és gazdaságiak a magyartól lényegesen különböztek és olyannyira sajátosak, hogy már csupán az említettekől is kiténik, hogy többre érdemesítették magukat.

Nemcsak összeállottak az ország keleti határán, hanem szükség esetén a közös magyar haza védelmében sikra szállottak s ha kellett, mint azt 1848-ban is tevék, az egész fegyveres erő végig küzdötte a szabadságharcot. Ennek lezajlása után, a midőn hazánkban szabad lett a föld, amidőn a jobbagság napja, a földesuri hatalom megszűnésével, felsütött: a székely kérdés, a kiváltságok elvesztésével, a gazdasági viszonyok átalakulásával egy másik, végzetes irányba terelődött. Ugyanis: a székely katonáskodott és földmiveléssel foglalkozott. Adót nem fizetett, más közterheket sem igen viselt, mert minden széknek, községnek érvei, legelői, más jövedelmei voltak, a melyekből közszükségleteiket bőven fedezhették. Mióta azonban a székely is rendes adózó polgárrá vált és viselnie kell a kultura minden áldásainak anyagi terheit, azóta a Székely földön fogytán van az életerő, romlásnak, pusztulásnak indul a székely, mert a csekély föld nem tarthatja el őket, a vagyontalanság és munka-

A Julcsa Szerencséje.

Igen is, így, nagy „Sz.“-szel! Mivel hogy ez jelenleg élő személyt helyettesített, névszerint Szabó Gábort, aki tisztí kocsis volt a József-majori intézőnél és Szentgyörgy nap előtti esütörtökön annak rendje és módja szerint megkérte Julcsát.

Julcsának nem sok biztatás kellett, hogy „igent“ mondjon, mert Gábor volt az első legény még az Anna-majorban is. De Julcsa se volt alparibb, olyan cseléd sem termelt minden bokorban, takaros, szemrevaló, ha meg, ami szegény embernél a fő (a szépséget nem eszik kanállal), dolgos, iparkodó. Már harmadik esztendeje, mióta belső leány az Anna-majori kasznáréknál s a tekintetes asszonynak ugy kedvére tud jární, hogy még a gondolatát is kitalálja. Mondta is a tekintetes asszony nem egyszer: no, ha Julcsának szerencséje akad, nem megy el tőlem üres kézzel.

Nem is hiába mondta ezt a tekintetes asszony, megvette most Julcsának a suplót, négy fiókosat, meg adott neki egy olyan töltött dundyhat, hogy Biró Panni néni se bírta összehajtogatni kétrétre. Három hét mulva meg volt a Julcsák lakodalmá. A Panni néni állítása szerint még

kevés olyan lakzi volt a határban, mert ott még az árva gyerekek is jóllakot. (Éjjélkor is osigalevest ettek, még a cigányok is.)

Mult az idő sebesen, már a kukoricában a második kapálást is megtették. A Panni néne jelentése szerint a Julcsából nagyon faintos kis menyecske lett. Kuporító, nem kofás, amely asszonyi tulajdonság tudvalevően nagy veszedelme a pusztai embereknek, mert hogy a kofás fehéreseléd elkilozza a lisztet a kofának narancsért, meg egyéb haszontalanságért, oszt fertály derekán kibujik a kenyér a hajából, koplalhat a szegény, dolgos ember.

Azt is biztosan tudja a Panni néne, hogy az ura nagyon szereti, mert a saját két fülével hallotta, hogy mikor napszámókat hitt a kerülő repcegyűjtéskor, oszt a Julcsa is ki akart menni, azt mondta neki az ura: De hiszen, le is töröm a derekadat, ha kimész! Azt persze az Anna-majorban senkinek sem kellett magyarázni, hogy annál jobban szereti az asszonyt az ura, minél nyomatékosabban tiltja meg neki a napszamba járást.

Nem történt Julcsáéknál addig semmi hiba, míg Torók János oda nem állott a tanyába sommásnak. Neki nem volt még asszonya és odakéredzett Julcsákhoz kosz-

tórozásra, mert ugy nézte, hogy Julcsa a legtalponjáróbb asszony a majorban. Gábor se ellenezte, hát Julcsa elvállalta a kosztórozást, ugy, hogy Torók oda adta az egész komencióját fizetesképpen.

Igy ment minden a maga rendjén, mikor Gábor valamiért összerugta a sarkantyuját az első igás kocsissal, aki veszekedés közben csak ugy foghegyről vágta oda neki: — Neked meg jobb volna, ha a magad portáján szíjjelniznél, ne kotorásznál mindig a más szemetjibe.

Mit gondolt vele a szomszéd, mit nem, azt Gábor nem kutatta, hanem ment egyenesen befelé, a házba, ahol (mit nem tud a véletlen) Julcsa éppen ekkor készítette a kosztos tarisznyájába a kenyeret, szalonát s hogy Torók meg bejött a bundájáért, — éjszakára ki volt rendelve őrségre a repceszérűhöz — hát elbeszélgetett Julcsával a nagy szárazságról. (Már a kukorica is lesül.)

Szabó nem nézett, nem kérdezett ám semmit, csak neki esett Toróknak és ékten káromkodással kilökte az ajtón.

Hogy Julcsával ketten mit végeztek, azt nem tudni, az asszonyok csak azt látták, hogy Julcsa kiment délben a dohányos tanyára oszt estefelé jött elő a sógorával, székéren.

„Kobrak“

Cipői feltűnően szépek! Cipői a legjobbak!

Kizárólagos raktára: Debreczenben, Piac-utca 42. (Lamprech-palota.) Telefon 654. sz.

Frá
Paula

hiány, kivándorlásra, idegenbe készíteti őket. Ez a második, szomorú aktuális székely kérdés.

De mert a magyar kaza érdekében áll, hogy a székelység tovább is teljesítse az ország keletén és Erdélyben eddigi hivatását, meg kell menteni őket a Romániába és Amerikába való vándorlás kényszerétől s módot, alkalmat kell szolgáltatni kormányának, társadalomnak arra, hogy otthon, vagy legalább is Erdélyben találta meg a maga megélhetésének töltételeit, mert nagy szükség van ott minden teremtetett magyar lélekre.

A székely nem csak vér- és fajrokon, a hazafiságban pedig testvére a magyarnak, hanem egyuttal hű, vitéz katonája is, akire jó avagy balsorsban biztosan számíthat. Nagyon itt volna hát az ideje, hogy a közfigyelem az elárult székelyek ügyére forduljon s érdemök szerint becsüljék is meg őket.

Papválasztás előtt.

Kiss Albert öröke.

A debreceni lelkészválasztás, mely a református híveket olyan közelről érdekli, most, amikor már a pályázat lezárta, mindinkább élénkebb mozgalmat kelt a hívők körében.

Ugy a politikai, mint egyházi téren bizonyos lelki megrázkódás fogja el az olvasót, ha látja, hogy a dologhoz nem tartozó, művelt értelem, jó izlést sértő dolgokat visznek be a választásba, holott egy lelkész választásnál az volna a fő, ha a hívek az illető egyének arra valóságát, hivatottságát mérlegelnék elsősorban.

A jelszavak között egészen megdöbbentő és igazán szüklátókorra mutató az, amikor kortesfegyverül a politikai pártállásra való hivatkozással ajánlatnak valakit és a hívőket ilyen szempontok mérlegbe vetésével akarják jobb meggyőződésüktől eltéríteni.

Ilyen alakoktól, meg azoktól óvjuk mi református hittestvéreinket, akik ebbe az igazán tisztos fegyverekkel megvívandó harcba a pártpolitika fegyvereit is beleviszik, az egyéni meggyőződést alá akarják vetni a politikai meggyőződésnek s valóságos lelki kényszert erőszakolnak a hívőkre, holott, ha valahol, egy lelkész választásnál kellene számítani minden pártpolitikát.

Nem akarunk mi rekrimálni, nem

A sógor felpakolta az ágyat, suplót, meg a négy karszéket: azt is Julcsa hozta a házhoz: Julcsát maga mellé ültette s azon melegiben elindultak az Anna-major felé. Még kerek Erzsébet néni sem mondta Julcsa azt se, hogy eb vagy kutya, hát Isten áldjon meg; pedig mindég az ő szénvönőjével fűtött, mikor kenyeret sütött, meg tavasszal is adott neki egy szép jércét ajándékba.

Az Anna-majorban Szücsné éppen a süldőmalacokat etette, mikor meglátta, hogy hozzá a sógor Julcsát cakkumpak hazafele. Behajtotta a süldőket az ólba, megnézte, nincs-e tojás a tyukkasha, egy patkanylukba, a kas mögött vette épp észre, egy kis üvegettött, aztán bement a házba. Julcsa éppen a karszékeket törülgette a kötőjével, az anyja megszólította: Hát te, mi dologba gyüttél haza.

— Vissza se mik többet ides. Kétfelévágtuk a kenyeret Gáborral!

Hohó, oszt mir!?

Julcsa oszt elmondta a sort, de az anyja azt vélelmezte, hogy: — Nem addig van a fiam. Ha összevezetitek, majd kibékültök, itthon nem lehetsz, tanya osufjira!

Ezt meg a Julcsa nagyon zokou vette és átszaladt rögtön a kasznárékhöz. A te-

akarunk sebeket, melyek még nem gyógyultak, újra — a köztéren — vita tárgyává tenni, de azt igenis nyíltan hirdetjük: nem óhajtunk a debreceni ref. lelkészi állásba exponált politikai pártállású papot.

Még a gondolata is távol van tőlünk annak, hogy mi azt óhajtánók, hogy a lelkésznek politikai nézete ne legyen.

Annak, az emlékében is mindig áldott, nagynevű papnak, — ki a kufsteini börtön láncait évekig hordta, — költőpap fia itt öregedett meg közöttünk. Ismerjük, tiszteljük és ma is végtelenül szeretjük, mert mindig és mindenütt csak pap és pap, ennek a nagy gyülekezetenek papja és nem politikai kortesvezére volt.

A kinek olyan hatalma van a lelkek felett való uralkodásra, mint egy hivatott lelképászornak, semmi szüksége sincs arra, hogy politikai kortesvezér legyen és a maga palástját, melynek fénylőnek és tisztának kell lenni, kitegye az utca sarának.

Mikor mindezeket itt elmondjuk: forró óhajunk az, hogy a debreceni református egyház haladjon azon az uton, melyet már a legutolsó lelkészválasztása alkalmával, ez előtt pár évvel, megkezdett és a hitélet, valláserkölcsei haladás megerősítése s az igazi belmisszió érdekében igazi lelki gondozót ültessen a Kiss Albert örökébe.

Csak ismételnők azokat a méltánvó szavakat, melylyel nekünk lelkészünk ké Uray Sándor vallástanár ajánlatott.

Az ő tetterős, finom és nemes jellemű egyénisége nem szorul semmi kortesfogásra.

Mi, kik már egynehány százan kötelezőleg kijelentettük, hogy őt választjuk lelkészünknek, azon örvendünk, hogy a város ref. intelligens társadalmának az a része is, mely Gergely Antalt óhajtotta, teljesen hozzánk csatlakozott.

Hittestvérek! A szeretet eme nagy és magasztos ünnepe gondolkozatok és akik még nem csatlakoztatok hozzánk, a politika erőszakoskodása alul magatokat emancipálva, jöjjetek az alá a zászló alá, melyen az Uray Sándor neve tisztán, fényesen ragyog.

Ez a zászló a szeretet hófehér zászlója, ez vezet minket győzelemre, ez a diadal nem a mi győzelmünk, nem a mi diadalunk, hanem a debreceni református egyház benső és igaz diadala lesz, mert Uray Sándor egész életét ennek az egyháznak külső és belső felvirágoztatására fogja szentelni. B.

kintetes asszony összecsapta a kezét, amikor meglátta. Julcsa sebtibe el is mondta, hogy biba történt és hogy azért jött elő.

— Ha a tekintetes asszony megfogad, — mondta, hőttem napjaig hűséges cselédje leszek, még a lábnyomat is megfuvom!

— Megfogadnálak, Julcsa; Borecsa úgy is elmegy, de tudom, úgy is elhagysz nem-sokára, visszamész az uradhoz.

— Nem én, kezit csókolom, nem szegek én többet a kenyeriből, a mir engem büntelenül megbántott, a szeme közé se tudnék nízni, jó lélekkel.

Igy Julcsa újra ott szorgoskodott a kastélyban, csakugy, mint lány korában. Mikor a kutra meut, még dalolgotat is. (Hadd mondja el Panni néne a Gábornak, hogy nem busul.)

Már a második vasárnapot töltötte az Anna-majorban, mikor egy ebéd után bement a tekintetes asszonyhoz és zavartan huzgálta a köténye csücskét. A tekintetes asszony megkérdezte, hogy mit akar. — Kezit csókolom, értem gyütt a Gábor. — Ne bomolj, Julcsa; hiszen azt mondtad, hogy hőttem napjaig itt maradsz. — Nem maradhatok, istálom, mer asszongya, hogy elfogyott a szaritott lebbentse, meg vasárnapra sincs mán tisztája.

Györgytelepi Gizella.

IRODALOM

Irodalmi jelentés. A jövő évi könyvpiacnak érdekessége lesz Kuthy Sándornak, a jól ösmert fiatal írónak második verseskönyve, mely „A fehér Hegedű” címen február hó legelején jelenik meg Singer és Wolfner cég kiadásában, Budapesten.

Debreceni lányok könyve.

I. kötet. Antalfy József kiadása, Debrecen.

Az emléksorok és axiomagyűjtemények egyhangú sorából kellemes és márciusi frissességgel válik ki a „Debreceni lányok könyve”, mely most jelent meg iparművészeti is elegáns, színes kötésben. Hatvanhat fiatal, debreceni urleány ötleteit, reflexióit tartalmazza ez a könyv. A helyi érdeklődésen is tulmenő értéket adnak a gyűjteménynek a valóban ügyes, szellemes mondások. A ki fiatal lányok gondolat- és érzésvilágát ösmerni akarja, sok igen érdekes dologra bukkan itt.

A szerelem kézenfekvő témáin túl, a társadalom egyéb kérdései is foglalkoztatják a fiatal lelkeket s méltán lehetünk büszkéek a debreceni lányok fejlett izlésére s önálló gondolkodására. A több, mint száz gondolatból lapunk más helyén adunk mutatót: itt csak felemlítjük Perczel Etelka, Rajczy Anna, Ujfalu Vera, Zelenka Ius, Grósz Laura, Szatmáry Vilma, Harstein Klára stb. eredeti ötleteit.

A „Debreceni Ujság” nyomdáját dícsérő kis könyv ára 2 korona. Ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Gondolatok a „Debreceni lányok könyvé”-ből.

Az életboldogság titka a harmónia.

Perczel Eta.

A jó kedély ozondus levegő: ha beszívjuk, feléledünk tőle.

Ujfalu Vera.

A szerelemben a poéták a legmegbízhatóbbak. Az ő szerelmük állandó, csak a tárgyak változik minduntalan.

Rajczy Anna.

Három dolgot nem lehet hűen utánozni: a kacajt, a boldogságot és a szerelemet.

Faulhaber Mariska.

Boldog, a ki nélkülözni tud.

Hartstein Klári.

A nő élete 18—25-ig hét éves háboru szív és ész között.

Herskovits Olga.

A női szív omlékkönyv, melyet sokan akarnak telefirkálni.

Cerovszky Rózsika.

Minden boldogság kutforrása a tiszta lelkiismeret.

Than Ilonka.

A remény oázis az élet Szaharáján.

Papp Gizi.

VÁRMEGYE.

Tisztujítás Kabán. Tegnap délelőtt tartották meg Kabán a községi tisztujtó választást. Főbíró lett Hegedus Károly, törvénybíró Csukás György, közgyám Szilágyi Lajos, adószedő Nagy János, községgazda Farkas Lajos, esküdtek: Bálint László, Sári Kálmán, Fazekas Lajos, Bór János, Tózsér Ferenc és T. Eleki Zsigmond.

Vörös kakas Mikepércsen.

Két nagy tüzeset.

Mikepércsi tudósítónk két nagy tüzesetről érte-it bennünket. A két tűz tegnap és tegnapelőtt este pusztított a községben és egy lakóház s egy kazal széna lett marataléka a vörös kakasnak.

Az egyik tűz, mely a nagyobb és ve-

Fráter Loránd nagy hangversenye 1909. január hó 10-én az „Arany Jegyek kaphatók: Csáthy Ferencz könyvkereskedésében. **Paulay Erzsike** a Nemzeti színház művésznője és **Tarnay Alajos** országos Zeneakadémia tanár zengoraművész közreműködésével. este 8 órakor

szedelmesebb volt, tegnapelőtt este fél 8 óra tájban keletkezett. Ifju Csoklay Imre gazdálkodó háza gyuladt ki, eddig ismeretlen okból, de minden valószínűség szerint gyújtogatásból. A tűz az épület jobb szárnyán keletkezett és oly gyorsan terjedt a tetőzetten, hogy lehetetlenség volt az épületet megmenteni. A tetőzet teljesen leégett és a gazdának körülbelül ezer korona kára van. A nagy tüzet csak éjjel tizenegy órakor sikerült teljesen eloltani.

Ifj. Csoklay Imre házának leégése még élénk izgalomban tartotta a kis község lakosait, midőn tegnap este már ismét jelentkezett a vörös kakas. Ezuttal Gáll János gazdálkodó udvarán felhalmozott ezénakazal gyuladt ki és egy órai idő leforgása alatt teljesen elhamvadt.

Mindkét tűz nagy veszéllyel fenyegette a szomszédos épületeket, de a községi tűzoltóságnak ügyes munkájával sikerült a tűz tovaterjedését megakadályozni. Igen valószínű, hogy mindkét tüzeset gyújtogatás műve és épp ezért erősen nyomoznak a gyújtogató után.

Az új megyeház építése. Debrecen tulajdonkorlátozása.

Hajdu vármegye közönsége 700,000 koronát meghaladó költséggel új székházat fog építeni, a mely Debrecen város egyik legszebb középülete lesz. A tervek és a költségvetés jóváhagyás végett a belügyi kormány előtt vannak még, a mi annyit jelent, hogy az építkezéshez aligha fognak hozzá a jövő év folyamán.

Mint értesülünk, a vármegye közönsége ezt az időt arra akarja felhasználni, hogy a megyeház telkének tulajdonkorlátozását Debrecen városával tisztázza. Mikor ugyanis Hajdu vármegye a régi hajdukerületből és a hozzácsatolt bihari és szabolcsi községekből megalakult, Debrecen városa oly föltétellel engedte át az új testvértörvényhatóságnak a régi „Fehér ló” vendégfogadót, a mai megyeház épületét, hogy mindaddig a megye közönségének tulajdona marad, a míg a megye székháza lesz.

Ezt a tulajdonjogkorlátozást akarja eltörölni Hajdu megye, még pedig azon indoklással, hogy óriási befektetést eszközöl az új székház építésével, a mi bizonyítja, hogy a megye központját itt akarja tartani, tehát a tulajdonjog korlátozásának fenntartására nincs semmi ok. A tárgyalások ez irányban nemsokára megindulnak; az eredmény, természetesen, nagyon kétséges, mert Debrecennek ez az egyetlen, szilárd biztosítéka a messze kiható jövőben, hogy a megyeszékhely itt marad.

Sokkal fontosabb kérdés ennél szerintünk, a Szent Anna utca torkolatának kiszélesítése és végleges szabályozása. Nagy kár, hogy ez nem előzi meg a megyei székház építését. De még nem késő és ha a főmérnöknek van a célszerűség iránt érzéke és a

szépészet iránt izlése, akkor jövő alakulással kombinálja az új megyeház építését és nem engedi, hogy a nagy költséggel építendő középület viskó mellé épüljön.

Vakmerő betörés. Elfogták a tettest.

Ügyes fogást csinált tegnap a debreceni rendőrség. Dobos József rendőrbiztos elfogott egy vakmerő betörőt, kit teljes négy napig nyomozott.

Az elmúlt szombat reggel Riesz Henrik Hatvan utca 58. szám alatti kocsigyárost kellemetlen meglepetés érte. Midőn irodájába benyitott, annak ablakát bezuzva és íróasztala fiókját feltörve találta. Az iroda teljesen föl volt forgatva és első pillanatban látszott, hogy idegen ember behatolt az irodába. A feltört asztalfiókból huszonnyolc korona készpénz hiányzott.

Följelentést tett az esetről a rendőrség, mely a nyomozást azonnal megindította. Dobos József rendőrbiztos a kocsigyáros valamennyi alkalmazottját kihallgatta, kik közül egy tanuló azt adta elő, hogy előző éjszaka egy idegen, magát Szabónak nevező fiatal ember járt nála, azzal, hogy egy alkalmazottnál tett látogatást. Kérte, hogy nyissa ki a kaput, amit ő gyanútlanul megtett.

Dobos József tegnap reggel aztán kiderítette a vakmerő betörőt. Az illető Nagy János huszonegy éves kocsifényező segéd, ki egy időben alkalmazottja volt Riesz Henriknek. Kezdetben tagadta, hogy ő követte volna el a betörést, de később a rendőrségen töredelmes vallomást tett. Védelmére azt adta elő, hogy foglalkozás és kenyér nélkül van és így akart pénzhez jutni. Tizenegy korona negyven fillért megtaláltak nála, mely a lopott pénz maradványa.

Kihallgatás után szabadlábra helyezték a betörőt, az iratokat azonban a rendőrség áttette a kir. ügyészséghez, mely folytatja ellene a vizsgálatot.

VÁROSHÁZA.

Kataszteri felmérések. Debrecen területén a kataszteri felmérések a jövő évben kezdődnek, ami rendkívül nagy költségbe fog kerülni, amelyek fedezete a költségvetésben nincs.

Vasuti átjáró a diószegi úton. Az új vasuti átjáró építéséhez már a kora javaszon hozzáfog a máv. igazgatósága. Miután a vágóhidhoz vezető vasuti vágányok elhelyezéséről és az építés tartama alatt a közlekedési vonal ideiglenes megállapításáról kell gondoskodni, a városi tanács január 5-ére helyszíni szemlét rendelt el, amelyre meghívja az összes érdekeltet: a dohánygyárat, a dohánybevitel hivatalát, az Erzsébet-malmot, a bábaképző intézetet, Németh András, a róm. kath. temető-bizottságot, a máv. üzletvezetőséget és a helyi vasut igazgatóságát. A helyszíni szemlére e városi tanács Körner Adolf elnöke alatt a tisztí főügyészt és a főmérnököt küldte ki.

Derecske a városi múzeumnak. A derecskei képviselőtestület értékes régiségeket engedett át letétül a városi múzeumnak.

Az új szervezet jóváhagyása. A város új szervezeti szabályzata és ezzel kapcsolatosan a fizetésrendezés ügye még mindig izgatja a városi alkalmazottakat. Abban reménykedtek, hogy a belügyi kormány jóváhagyása karácsonyi ajándék gyanánt fog megérkezni. Sajnos, hiába való volt a reménykedés. Most újra várják. Vajjon megjő-e?

Az 1909. évi választások névjegyzéke. A város központi választmánya tegnap délelőtt 11 órakor tartott ülést a polgármester elnöke alatt. A jövő 1909. évre érvényes választói névjegyzékeket hitelesítették három példányban.

Igen nehéz, leleményes zárral ellátott díszes nagy vasláda az egyik, amely az 1849. aug. 13-án vívott debreceni csata óta van a község birtokában. Az oroszok elől menekült honvédsereg hagyta ott. Öreg emberek tanúsága szerint Nagy Sándor József tábornok hadi pénztára volt e hatalmas láda. A másik régiség szépen faragott birói karos szék, amely 1810-ben készült. Mindkét ajándékot rövid idő múlva szállítják be a muzeumba.

Hitelesítő közgyűlés. A szerdán tartott városi közgyűlés jegyzőkönyvét tegnap délután 4 órakor hitelesítették a főispán elnöke alatt. A közgyűlésen a tiszteletbeli állásokra kinevezett tisztviselők tették le a hivatali esküt.

A városi múzeum karácsonykor kétszer lesz nyitva díjtalanul a nagy közönség számára: Ugyanis az ünnep második és harmadik napján, szombaton és vasárnap, mindig délelőtt 10—12 óra közt.

Kertségek a város ellen. El akarnak szakadni!

Ime a következménye Debrecen város szűkkeblőségének, igazságtalan és méltányosságot nem ösmérvő eljárásának, amit a várost övező és városágos külvárosokká átalakult kertségekkel szemben állandóan gyakorol, mióta azokban szabad az állandó kintlakás és a város belterületéhez csatoltattak.

Ez volt az eredeti ballépés, amelynek következményei egyelőre beláthatatlanok. A kertségek, miután a belterülethez csatoltattak, jogosan követelik a maguk számára mindazon előnyöket, amelyek a belterületei megilletik. A városházán azonban minderről hallani sem akarnak. A kertségek csak pótdó tekintetében tartoznak a belterülethez, de mikor valamit kérnek, például utat, világítási segélyt, kövezést és más egyebet, akkor még a Hortobágnál is messzebb eső külterületet képeznek.

De minden kertség iránt ilyen szűkkeblű a város. Már a Sétakert, a Sestakertek iránt másként érznek a városházán — és míg a Homokkert főútajának kinyitására huzódoznak a 14.000 koronás részbeni hozzájárulástól is, a rongyos 400 K világítási segélyt pedig ridegen megtagadták, addig más kertségekben vannak gyönyörű utak, közvilágítás stb.

A Debreceni Leszámloló Bank m. sz. (Piac-utca 49. sz. a főpostával szemben.)
Heti visszafizetéssel olcsó kölcsönöket folyósít.

Ennek a kézen fekvő igazságtalanságnak a következménye az a mozgalom, amelyről a Csapó, Varga és a Homokkert lakosai szelvényben-hosszában beszélnek. Arról van szó, hogy Debrecen városától végleg elszakadjanak. Az egyik hegy, a másik kertség pedig önálló politikai községgé akar alakulni.

Hiába akarnak semmibe venni ezt a városházán. Az ördögöt már a falra festették és íme már jelentkezik is. Nagy akadályokat lehet ugyan gördíteni az elszakadás elé, de már nem áll példa nélkül, hogy az ilyen különválás sikerült.

Nagy oka van a Varga, Homok és Csapó kert lakosságának a kétségbeesett lépésre, mert a semmibehevés és alázatos kérvényeiknek következetes elutasítása a végőig elkésztette a lakosságot. A türelmes bárányt Debrecen város címerében eddig ők képviselték, de már e szerepet megunták és el akarnak szakadni, hogy érdekeiket megvédhessék.

Minden igazságos embernek be kell látni, hogy e kétségbeesett lépés teljesen indokolt azzal a várossal szemben, amelynek ők még csak nem is mostoha gyermekei. Míg a pótdoból nagyerdei körutat csinálnak, az erkölcstelenséget terjesztő színháznak pedig könnyedén odadobálják a tizezreket minden évben, bankettekre ezeket költenek a közpénzből és pénz mindenféle haszontalan luxus-kiadásra bőven van, addig a Homok kert nyomorúságos (400 K) világitási segélyét ridegen elutasítják, addig jogos alapon állanak ezek a szegény, kétségbeesésbe hajszolt emberek.

Az elszakadási mozgalomról most még csak beszélnek, de ha a tettekre kerül a sor, az is a város gondatlansága lesz, mert a kertsek, ha nem lehetnek Debrecen külvárosai, önálló községekkel alakulhatnak.

Annál igaztalanabb a városi hatóság eljárása a saját pótdobzó, kertsegi polgáraival szemben, mert még a szabocsmegyei Mártonfalvát, a hajdumegyei Hajdusámsont és Szovátot is támogatja anyagiilag. Hát azok is elobbreválók a Varga, Csapó és a Homokkertenél!

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR.

Ma, pénteken, december 24-én:

délután:

Kutya van a kertben. Bohózat.

Este:

Dollár királynő. Operett.

Szombaton: délután: Csókkirály, regényes daljáték.

Este: Baba, operett.

Vasárnap délután: Trapezintti hercegnő, operett.

Este: Viola, az alföldi haramia, szin.

Piros színlap.

Irta: Solymosi Elek.

A szinpadai termékeknek azt az idegenből behurcolt koros hájtását, amit némelyek cochoneriának mondanak, a magam részéről irodalmi aljasságnak nevezem. Igaz, hogy a világ úgy van berendezkedve, hogy a patikában a méregnek s az életben az erkölcstelenségnek is meg van a maga rendeltetése, a maga negatív haszna, de mérget az ételbe önteni s az erkölcstelenségből kultuszt csinálni, a nemes erényekkel szembeállítani, összemérni, egybekeverni és a humort vele bepiszkolni: oly irányzat, melyre az írónak csak a cinikus része vállalkozhatik. Mert azok az írók, akik igazi alkotóképesség hiányában obscen irányzatokat művelnek, nem tudnak megállni a lejtőn, amelyre jutottak, hanem a dolog természetes rendje szerint a pikantiát célul tekintik, az aranyat összekeverik a sárral s hogy cinizmusukat leplezzék, e csömörletes irányzat betűoszlopai közé beleviszik a humort is. A humort, ezt a becézett fájdalmat, ezt a földre ejtett isteni bölcselkedést.

A „Nincs elvámolni való” féle irodalmi botrányokat némán tűrni tehát annyira volna, mint nem okulni a történelem tanulságain és semmibe se venni a birodalmak összemérésének logikus folyamatát, annyira volna, mint a szeméremérzet lélektanának sárba-taposására gunykacajjal felelni.

Mi tehát itt a teendő?

Felelet. Ugy kell venni a dolgot, a mint van, vagy is, ha a szóban levő irodalmi cudarságokra nincs fűthető helyiségünk: a szellemi uzsorások e termékeit be kell eresztetni a művészi tisztesség hajlékába, de azzal a piros színlapos kicérezéssel, amelyet Zilaby talált ki. Ha a közönség el tudott fordulni egy-egy más irodalmi iránytól, annál hamarabb fogja faképnél hátrálni a piros színlapos ocsmányosságokat. És hogy ez mentől hamarabb és minél biztosabban bekövetkezhessen, a művészeknek össze kell tartani a jó izlésű közönséggel, még pedig oly formán, hogy a színház megbélyegző tendenciáját tegyék magukévá s mindnyájan vegyenek benne részt.

Tehát, a közönség a színházban a piros színlapos daraboknál egyáltalán ne tapssoljon s a színészek a színigazgatójuknak tiltsák meg, hogy az ilyen daraboknál a nevüket a színlapra kiírják. Mert ehez joguk van.

Debrecen a holdban.

Than Gyula Debrecen a holdban című nagy, látványos bohózata január hónapban kerül színre. A tiz képből álló látványossághoz egészen új diszletek, új gépezetek készülnek. Még legalább négy hétre van szükség, amíg a műszaki dolgokkal elkészülhetnek a nagy látványosságokhoz. A látványosságban tizenkét tagból álló balett is közreműködik.

Az Uranus ünnepi műsorai.

Pénteken, december hó 25-én délután 3 órától este 10-ig óránként. Ünnepi új műsor! 1. Gyermekek játéka. (Bohózat.) — 2. Medvesalád. (Uj! Természeti.) — 3. Korcsolyázás. (Téli sport, természeti.) — 4. Méh, mint jongleur. (Látványos bohózat.) — 5. A mostoha anya. (Megható életkép.) — 6. A végzetes névjegyek. (Óriási bohózat.) — 7. A kelet gyermekei. (Színes, természeti látványosság.) — 8. Plakát vadászat. (Bohózat.) Műsorváltozás fenntartva. Helyárok, mint rendszeren, Villamos szellőztetés. Szombaton, december 26-án: 1. Nürnberg látkepe. (Természeti fölvetel.) — 2. A hegedűs

öröksége. (Dráma.) — 3. Egy ur kalandja. (Bohózat.) — 4. New-yorki tolvajok. (Szenzációs.) — 5. Fatális tévedés. (Bohózat.) — 6. Modern Centaurok. (Szenzációs látványosság.) — 7. Músonon kívüli kép. (Sport kép.) Műsorváltozás fenntartva. Helyárok, mint rendszeren. Előadások kezdete délután 3-tól este 11-ig óránként. Vasárnap, december 27-én: 1. Játékok hazája. (Természeti fölvetel.) — 2. Pierott élete. (Dráma.) — 3. A csodálatos golyófutó. (Trükk kép.) — 4. Egy automobil hősnője. (Szenzációs term. fölvetel.) — 5. Készülődés egy estélyre. (Bohózat.) — 6. Modern Centaurok. (Szenzációs term. fölvetel.) Műsorváltozás fenntartva. Helyárok, mint rendszeren. Előadások kezdete délután 3-tól este 11-ig óránként. Hétfőn, december hó 28-án. Teljesen új műsor. Szenzációs ujdonságok! Előkészületben: Scherlock Holmes: I. Északországban. Világsportok. A vak. A királynő szerepe. Az összeesküvők. Rózsák szigetén. Clown, mint orvos. A jövő háborúja. Egyedül a világon. Hajtórótt. A vándor fia stb. stb. folyton érkező szenzációs ujdonságok és tanulságos természeti fölvetések.

Öngyilkos fiatal leány.

Felakasztotta magát.

Szerelemből a halálba.

Fiatal, alig tizenhét éves leány dobta el tegnap magát az életet, melyben fiatal kora dacára annyira csalódott. Az öngyilkos leány Aranyos Zsuzsánna, ki Tar Sándor máv. ellenőr Arany János utca 48. szám alatt levő lakásán szolgált, mint szobaleány.

A szerencsétlen véget ért fiatal leánynak ugyanaz volt a sorsa, mint annyi sok más leánynak, kik faluból kerülnek fel a város forgatagába, melynek áramlata magával ragadja a szerencsétleneket. A tudatlan, tapasztalatlan falusi leány könnyen hajlik és többnyire nem tud ellenállni a csábak, melyly valamely fiatal ember hitegeti. A szép szavak hallatára csakhamar kigyul szívében a szerelem lángja, mely végre is önmagukat emészti el.

Aranyos Zsuzsánna is szeretett egy fiatal embert, kiről azt hitte, hogy szereti őt, a falusi leányt. Jó ideig zavartalan is volt a leány boldogsága, de mintegy hóval ezelőtt megszakadt az. Szeretője hűtlen lett hozzá és elhagyta. Hiába írogatta neki a megbocsátó leveleket, az nem tért vissza többé hozzá.

Szegény Aranyos Zsuzsánna ez nagyon elkésztette. Még a hűtlen szerelméhez intézett leveleire is rápergetek könyveit.

— Meglássá, drága nagysága, én nem sokára meghalok — mondogatta gyakran urnőjének, ki vigasztalta a szerencsétlen teremtet.

A vigasztalás azonban nem használt. Egy héttel azután, hogy szeretője elhagyta, a ház padlásán öngyilkos kísérletet követett el, de akkor idejekorán észrevették és megmentették.

Tegnap délelőtt senki sem volt a lakásban. A ház urnője is bevásárolni volt. Mikor hazatért, a lakást zárva találta és midőn bejutott a ház mesterné segítségével, a leányt a kamara ajtajára madzaggal felakasztva találta és már halott volt. Aranyos Zsuzsánna megszabadult azoktól a szenvedésektől, melyeket szerencsétlen szerelme okozott neki.

K. Szalay Béla dr. és Dobos József rendőrbiztos jelent meg a helyszínen és az öngyilkos fiatal leányt a kórház halottas házába szállították.

Legjobb a Békési Róza „Csont” szappana

A Vasutas Otthon.

Karácsonyi mese délutánja.

A postikusan elgondolt karácsonyi mese délutánhoz fűzött reményt teljes mértékben igazolta az a fényes siker, amelynek tanúja volt a Vasutas Otthon zsufolásig megtöltött helyisége. Közel másfél száz szöke, barna angyalfej szorongott és figyelt a karácsonyfánál ékes helyiségben. A pompásan beszevelegatott műsor édes hangulatot, vigort, hazafias felbuzdulást keltett.

A műsort a Szent László dalegylet elnöke nyitotta meg — egy gyönyörű, remekül előadott dallal, az apró tenyerek patogó tapsától kísérve. Dezső Kálmán szövetségi elnök szép beszéde következett mások után; a karácsonyról, a szeretetről szólt a kicsinyekhez nagyokat is megható szép szavakkal és meleg szívvvel. Harmadik szám volt Erdős Margitka, egy nyolc éves kis baba, korát meghaladó értelemmel előadott karácsonyi verse. A gyermektábor zugó tapsal jutalmazta. Negyedik számnak a Szent László dalegylet énekelt gyönyörű precizitással és óriási hatás mellett, balatoni nótákat. Ismételnie is kellett. Ezután egy kis esoda baba következett: Erdős Dadika. Négy éves apróság. Székre állítva mondott el egy bájos kis mesét az okos nyulacsokról. A végtelen bájos jelenséget szünni nem akaró taps és okor jutalmazta. Ezután a betlehemi pasztorok énekeltek a gyermekek Kovács Károly karnagy zongorakísérete mellett; igazi karácsonyi hangulatot keltve. Ezután Zivuska Andor mesélt a gyermekeknek egy költői szépségekben ékes, megható és trefás mozzanatokban gazdag mesét Sátánka születés napjáról.

A gyermekek kipirult arccal, gyönyörűséggel csüggtek az előadón és lelkesen tapsoltak a befejezés után. Ezután Borneméza Károly szavalt el Ábrányi Emil remek-költeményét: „Mi a haza? A pompás szaváló magával ragadta a fogékony gyermekek lelkeket, pirosra tüzesítve a hamvas heccskákat s mikor a költemény utolsó szavát követőleg fölhangzott a szt. László dalegylet pompásan előadott „Szózat“-ja: az apróság is lángoló lelkesedéssel osztozott a nagyokkal az éneken. És a hazafias hangulatban kicsucosodott estély a még teljesebb erkölcsi siker mellett ezzel véget ért. Szünetekben a gyermekek közt kukorkákat osztogattak ki urholgyek, a gyermekek rendkívüli gyönyörűségére.

UJDONSÁGOK.

Ünnepi istentiszteletek.

Az ev. ref. templomokban.

Ma, karácsony első napján a ref. templomokban az istentiszteletek sorrendje a következő: a Nagytemplomban prédikál Dicsőfi József lelkész, ágendázik Kecskeméthy L. s.-lelkész, a Kistemplomban prédikál Szarka Boldizsár s.-lelkész, ágendázik Baróthy István s.-lelkész, a Kossuth utcai templomban prédikál K. Tóth Kálmán lelkész, ágendázik Boér Károly s.-lelkész, az Ispotály templomban prédikál Szele György lelkész, ágendázik Szele Miklós s.-lelkész, a Homok kertben Vágó Károly s.-lelkész, a Homok kertben Sárközy Lajos főiskolai szenior, a városi szegény-házban Hajdu Sigmund püspöki titkár.

Karácsony első napján délután a Nagytemplomban Peleskey Sándor 4 th., a Kistemplomban Sárközy Lajos főiskolai szenior, a Kossuth utcai templomban Papp

Géza 4. th., az Ispotály templomban Bodnár Gábor th.

Karácsony másodnapján az istentiszteletek sorrendje a következő: a Nagytemplomban délelőtt Sárközy Lajos, délután Bodnár Gábor, a Kistemplomban délelőtt Peleskey Sándor, délután Papp Géza, a Kossuth utcai templomban délelőtt Bodnár Gábor, délután Sárközy Lajos, az Ispotály templomban délelőtt Papp Géza, délután Peleskey Sándor.

Az ó év utolsó vasárnapján az istentiszteletek sorrendje a következő: délelőtt a Nagytemplomban K. Tóth Kálmán lelkész, délután Papp Géza, a Kistemplomban délelőtt Jánosi Zoltán lelkész, délután Bodnár Gábor, a Kossuth utcai templomban délelőtt Szele György lelkész, délután Peleskey Sándor, az Ispotály templomban délelőtt Baróthy István segéd-lelkész, délután Sárközy Lajos karácsonyi légiatúsok; a Csapó kertben délelőtt Vágó Károly segéd-lelkész, a Homok kertben Sárközy Lajos főiskolai szenior.

A róm. kath. templomban.

A karácsonyi ünnepek alkalmából az istentiszteletek a római katolikus templomban a következő sorrendben lesznek megtartatva: Ma, Karácsony első napján, reggel 6 óraker pásztorok miséje, 7 óraker szt. mise, 8 óraker egyik kegyesrendi tanár a főgimn. ifjúság részére csendes szt. misét mond, 9 óraker ünnepélyes szt. mise, melyet Gróh Ferenc prépost plébános tart segédlettel, utána szt. beszéd, háromnegyed 11-kor csendes szt. mise, fél 12 óraker szent mise. Délután három óraker ünnepélyes vacsernye, utána szt. beszéd, ezután rózsafüzér. Karácsony másod- és harmadnapján az istentiszteletek mint rendszeren vasárnap és ünnepen.

Az ág. hitv. evang. templomban.

Ma, karácsony első napján d. e. 10 óraker az ágost. hitv. evang. templomban az istentiszteletet Materny Lajos főesperes végzi, melynek végeztével az Urnak szent vacsoráját Hudák János segéd-lelkész fogja kiosztani. D. u. 3 óraker Hudák János segéd-lelkész prédikál. Karácsony másodnapján d. e. 10 óraker az istentiszteletet Materny Lajos főesperes végzi. Urvacsorát oszt Hudák János segédlelkész. D. u. 3 óraker ima. Vasárnap d. e. 10 óraker az istentisztelet alkalmával prédikál Nikodémus József theológus, a liturgiát Materny Lajos főesperes végzi.

* **Kézfogó.** A dalos költőpár, Pósa Lajos és felesége Andrassy Lidia, leánya, a bájos Pósa Sárka ma, a szeretet ünnepe napján váltott jegyet Maday Gyulával, a budapesti ref. főgimnázium fiatal költő-tanárával. A vőlegény debreceni fiú, aki a Bokréta-társaság verses kötetében méltán keltett feltűnést. A költőpár boldogságában részt vesz üdvözlétével a D. U. szerkesztősége is.

* **Tóth János államtitkár Debrecenben.** Tóth János dr. v. b. t. t. vallás- és közoktatásügyi államtitkár családjával együtt Debrecenbe érkezett és itt tölti a karácsonyi ünnepeket sógoránál, Weszprémy Zoltán főispán családjában. Az államtitkár az ünnepek alatt csak rokonainál tesz látogatásokat, hétfőn már visszautazik Budapestre.

* **Dalestély.** A debreceni Munkás Dalegylet dec. 25-én, karácsony első napján tartja dalestélyét a Bika szálloda dísztermében. Kezdeté este 8 óraker.

* **Kinevezések.** Porubszky Jenő, a debreceni kir. ítélőtábla elnöke Sóvágó Tibor hajduböszörményi kir. járásbírói díjtalan gyakornokot segélydíjas joggyakornokká, Halliarszky Albert szilvárvosmlyói végzett joghallgatót pedig a debreceni kir. ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

* **Karácsonyfa ünnep az országos tanítói árvaházban.** Zsufolásig megtöltötte a tanítói árvaház nagytermét Debrecen város érdeklődő közönsége e hó 23-án délután. Sokan távoztak, meri nem fértek be a terembe. A gyönyörűen feldíszített karácsonyfa mellett az egész terem hosszában felállított asztalok rakva voltak a szebbnél-szebb ajándékokkal. Hertelondy Jenő az árvákból alakított zenekarral két szép zenedarabot adott elő nagy sikerrel. Az a három gyönyörű, vallásos ének, melyet Kelemen Mariska s. árvaanya tanított be és vezényelt, vegyes karnak, mélyen megindította a hallgatókat. Igen szépen szavaltak: Szabo Erzsike, Imre Ilona és Hradil Lajos. Az ünnepélyt Kozma László igazgatónak a közönséghez intézett lelkes és köszönő beszéde zárta be. A közönség, melynek soraiban sok tanügyi munkást is láttunk, mélyen meghatóva távozott a szépen sikerült ünnepélyről.

* **Eljegyzés.** Ujlaki Géza dr. fővárosi ügyvéd, jogi író, a ki debreceni származású, eljegyezte néhai Beer Ármán fővárosi postó-nagykereskedő özvegyének leányát, Beer Ilonát.

* **A Debreceni Kereskedelmi Csarnok** által december 31-én rendezendő Szilveszter-estély iránt a szokottnál nagyobb érdeklődés mutatkozik a tagok között, ami azonban csak természetes, mert a vizsgálmi bizottság mindent elkövetett, hogy a megjelenteket kellemes szórakozásban részesítse. A tombolán és mozgó színpadon kívül, melyen Gyöngyi J., Gyöngyi Izó és Nádor Zsiga szerepelnek, érdekes meglepetés vár a megjelent hölgyekre. Az estélyen Rácz Károly zenekara játszik.

* **Község. választás Hajdusámsonban.** Hajdusámson községben Orosz Sándor járási főszolgabíró elnöklésével tegnap tartották meg a községi tisztújító választást, melynek eredménye a következő: főbíró lett Varga László törvénybíró Fábian Károly, adópénztáros Budaházi Lajos, közgyám Magyar István, rendőresküdt Fekete Ferenc és négy tanácsos. A megválasztottak valamennyien a régi érdemes előjárói a községnek.

* **Debreceni Petőfi dalnok** helybiz. a vasárnap délután 3 óraker a körhelyiségben tartott estélyt és a január 2-án tartandó mulatság doiga felett fog-határozni, miérf is pontos megjelenést kérünk.

* **Szomorú számok.** A debreceni köz-kórházban az idén december 24-ig 4110 beteg feküdt. Az ez ideig kórházi gyógykezelték száma már is jóval meghaladja a múlt éveikét, amennyiben a debreceni köz-kórházban az 1907-ik évben összesen 3982 beteget gyógykezelték. A beteglétszám most is meghaladja a kétszázat.

* **Tegnapi halottak.** A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalnál: Bernát Albert izr. 14 éves, Sztraka László ág. h. ev. 4 napos, Tóth Róza ref. 18 napos, Pipó Istvánné ref. 55 éves, Nagy Albert ref. 63 éves.

BEKETE uri-divat üzlete karácsonyi ujdonságaival meghódította az uri közönséget.

Ráh
sacher
DRILL
Johnston
Planet
Előzél

* **Eljegyzés.** Gabányi Árpád helybeli szénkereskedő eljegyezte Tiffler Margitka kisasszonyt Gólnicbányáról. Az eljegyzéshez a rokonok, barátok és jóismerősök szerencseszivánatai fűződnek.

* **Az első vig estély.** A csüörtöki felolvasó estéket rendező bizottság januárban — mint már említettük — négy vig estélyt rendez, mindegyiket a Bika szálloda disztermében. Az első vig estélyt január 6-án tartják meg. A műsor tizenkét számból fog állani. A jegyeket az ünnepek után bocsátja ki a rendező bizottság.

* **Elfogott notárius alak.** A rendőrség a karácsonyi ünnep alkalmával erős rajziát tartott a városban. Ez alkalommal sikerült elfognia Weisz Dávid többszörösen büntetett tolvajt, ki Debrecen területéről ki van tiltva. Tiltott visszatérés miatt megindították ellene az eljárást.

* **Meglopta a nevelt fia.** Váradi Imre hajdusováti bérlő lakásából nevelt fia, Kovács József ötven korona értékű ékszert ellopott és megszökött. A fiu tartózkodási helyét a csendőrség kinyomozta és az ügy iratait beküldte a debreceni kir. ügyészséghez, mely a vizsgálatot megindította.

* **Sikkasztó szolgál.** Schön Simonné Hatvan utca 61. szám alatti lakos tegnap panaszt tett a rendőrségen szolgája ellen, ki huszonnégy korona készpénzt elsikkasztotta és megszökött. A rendőrség nyomozza a sikkasztó szolgát.

* **Összeesett az üzletben.** Nagy riadalom volt tegnap reggel Csának József Piac utcai üzletében. Egy vásárló leány, Nagy Zsuzsánna hirtelen elvesztette eszméletét és összeesett. A mentők Péterfia utca 14. szám alatti lakására szállították.

* **Nagy tűz Hajdusámsonban.** Tegnap délelőtt tíz órakor Wébormann Dávid szabómester háza, a kéménytől kipattant szikrától kigyuladt és egy óra leforgása alatt teljesen leégett. A tűzvizsgálatot délután megtartották. A kár körülbelül 1400 korona, mely összeg azonban részben a biztosítás révén megtérül.

* **Rendőrségi hírek.** Silberstein Fáni Széchenyi utca 48. szám alatt lakó főzónától ismeretlen tettes huszonöt korona értékű ruhaneműt ellopott. — Homoki Imréné Vendég utca 28. szám alatt levő lakásába ismeretlen tettes betört, de csak egy husz korona értékű tájékipipát lophatott el, aztán megszökött. A rendőrség keresi a tetteseket.

* **„Dol és zene századunkban.”** E gyűjteménynek már a negyedik kötete hagyta el a sajtót. Századunk zenedarabjainak kitűnően összeválogatott anthológiája. Klasszikus és szalon-művészet, opera, operette, tánczene és műdal, összesen mintegy száz darab van, mindegyik diszes kötetben. Korunk zenei termeléseit izléssel állította egybe a gyűjtemény szerkesztője: Straus Oszkár, a „Varázskeringő” zeneszerzője. Ára díszkötésben 15 kor. A négy kötetes teljes gyűjtemény ára 60 korona. Ugy az egyes kötetek, valamint a teljes gyűjtemény bizonyos Schenk Ferenc. Budapest, IV., Semelweis utca 15.

* **Eljegyzés.** Gondi Károly bájos, szép leányát: Klárit eljegyezte noszicei Thurzó Kálmán m. kir. honvéd főhadnagy.

* **Karácsony a kórházban.** Lélekemelő ünnepség színhelye volt tegnap délután a debreceni kórház női belgyógyászati osztálya. A kórház betegeinek karácsonyi ünnepe folyt le ott. Délután fél ötkor kezdődött az ünnepély, melyen jelen voltak Kovács József polgármester, Körner Gyula egészségügyi tanácsos, Ujfalussy József dr. igazgató, Horváth Károly dr., Csikos Sándor dr. főorvosok, továbbá a kórház teljes orvosi kara, gondnoka és a személyzet. Hatalmas, gyönyörű feldíszített karácsonyfa állott a nag tereben, melyben a lábadozó betegek helyet foglaltak. „Te benned bíznék eleitől fogva...” kezdetű egyházi ének nyitotta meg a szép ünnepséget. Majd pedig Jánosi Zoltán ref. lelkész mondott meghatározó ünnepi beszédet. Komáromi Anna Pósnak „Áldja meg az Isten...” kezdetű versét szavaltta el. Major Juliska a Fehér galamb című versét, Kelemen Julis „Ha most a Jézuska” kezdetű költeményt, Kozák Róza, Szabó Endrénék „Karácsonykor” című költeményét szavaltta el. Majd pedig Major Juliska köszöntőt fejezte ki a betegek nevében a gondnokság és a jószívű adakozók iránt. Kozma László árvaházi igazgató, ki a karácsonyfát vette, szintén beszédet tartott. Végül „Az Istennek szent anyja...” kezdetű karácsonyi ének akkordjai hallatszottak a közteremben. Az ünnepség szép lefolyása Visky Sándor gondnok, Sinay Gyula ellenőr, Sarkady Ferenc tisztviselő és Illés Istvánné ápolónő érdeme.

* **Eljegyzés.** Köleséri Máthé Ferenc, a horsod-miskolci gőzmozlom h. igazgatója és neje buseli Bészler Karolina, fiuk László, bankhivatalnok, eljegyezte kisváradai és nagyváradai Nánássy Lajos vaskereskedő és neje báseli Bészler Louise leányát, Camillát.

* **Hrabéczy mosó intézeti vállalata** erősen halad, már fióküzleteket is nyitott. Most úgy halljuk, hogy még két fióküzletet állít fel. A Hrabéczy mosó intézete meg is érdemli a pártolást. Harminc éve áll a debreceni piacon s tölti be működési körét közmegelegedésre.

* **Köszönetnyilvánítás.** Scháger Károly helybeli jöhrnevű cukrász ur a róm. kath. fiu iskola karácsonyfijára az idén is 4 nagy doboz cukrot ajándékozott. Fogadja a gyermekek nevében forró köszönetünket, ez önmagát dicsőítő tettéért. A tantestület.

* **Alföldy Károly tánciskolájában** a második tanfolyam szép számú jelentkezőkkel megnyitott. Beiratkozások mindig elfogadtatnak Péterfia utca 2. szám alatt. Telefon 510.

* **Köszönetnyilvánítás.** Özv. K. Vértessy Istvánné urnó a mai napon 20 koronát a siketnémák, 20 koronát pedig a népkonyha céljaira juttatott kezeimhez, mely kegyes adományért fogadja az intézmények nevében nyilvános, hálás köszönetemet. Debrecen, 1908. dec. 24. Oláh Károly tanácsnok.

* **Schaf János tánomester** az új tánc tanfolyamát az iparos osztály részére 14-én, hétfőn; a gazdálkodó ifjak részére 22-én, kedden nyitja meg. Karácsony mindkét napján estélyt rendez.

* **Fatálcsák, nikeltálcsák csoda olcsók** a Budapesti Koronás Aruházban, Debrecen, Piac u. 7.

* **Hol szórakozunk az ünnep mindkét napján?** A Dré er sörcsarnok éttermében! Remek reggeli ujdonságok, Korona á la pilseni és kitűnő bak-sör csapolás. Homoki új bor, literje 28 krajcár. Este zene-estély, Veres Tóni zenekara által. Színház után friss vacsora.

* **V-lódi francia babák** oltozva is, 50 fillértől 20 koronáig legolcsóbban a Budapesti Koronás Aruházban, Debrecen, Piac u. 7.

* **Házassági engedélyt nyert** a honvédelmi miniszteriumtól Hadházy Károly 20 éves cipész. A házassági engedélyhez szükséges okmányokat a Nagy Lajos okmányszerző vállalata szerezte be.

* **Villamos világitást** legolcsóbban rendez be Földvári L. Kossuth utca 1. Telefon 168.

* **Téli keztyűket** Schön Sándornál szerezzünk be. Debrecen, Piac utca 12 (Steninger ház).

* **Mahagoni asztalkák,** mahagoni falietaszerek, csoda szépek, 1 koronától, Budapesti Koronás Aruházban, Debrecen Piac utca 7.

* **Karácsonyi és újévi ajándékok** képes könyvek, ifjúsági iratok, levélpapírok, emlékkönyvek stb. stb. óriási választékban igen olcsó árakban kaphatók Hegedüs és Sándor könyv- és papírkereskedésében, Kossuth u. 11. Óriási választék gyönyörű karácsonyi és újévi levelezőlapokban. Kérjük kirakatainkat megtekinteni. Telefonszám 54.

* **1909. évre szóló naptár** csinos kiállításban 30 fillérért kapható lapunk kiadóhivatalában, vagy az elárusítóknál.

* **Sakkfigurák, dominójáték** francia és angol gyártmány, egyedül legolcsóbbak Budapesti Koronás Aruházban Debrecen, Piac u. 7.

* **Meglepő karácsonyi ajándékok,** u. m. faégetési tárgyak és készülékek, olaj és vízfestészeti dobozok. Dobozos levélpapír különlegességek, asztali tentatartók, csinos képek rájárában. Levelezőlap és fénykép-albumok. Emlék és naplókönyvek, valódi aranytöltő tollak, legfinomabb angol és solingeni zsebképek legolcsóbb árakban kaphatók: Thaisz Arthur papírnagykereskedésében, Bika szálloda mellett.

* **A debreceni leszámoló bank** m. sz. (Piac utca 49. főpostával szemben) olcsó kölcsönöket folyósít.

* **Péncsivar- és cigaretta-tárcák,** dohányzó készletek 50 fillértől 30 koronáig, csakis a Budapesti Koronás Aruházban, Debrecen, Piac u. 7.

* **Gerzsáné Kertész Kata-féle** plüss-ruzó-intézet Arany János u. 35. sz.

* **Kardos László** Debrecen Kossuth u. 9. ajánlja különleges karácsonyi cikkeit, szép, jó és olcsó kikészítésben. Továbbá tudatja, hogy az év végével szokásos alkalmi cikkek december 16-tól eladásra készülnek.

* **Női kezításkák,** ridikulók, albumok, emlékkönyvek olcsón csakis a Budapesti Koronás Aruházban, Debrecen, Piac utca 7.

* **Kugler cukorkák** eredeti csomagolásban 1 és fél kilogrammos eredeti fadobozokban, valamint színházi csomagokban kaphatók a Hegedüs és Sándor cégnél, Kossuth utca 11. Naponta friss szállítmány. Telefon szám 54.

Ráhmer Sándor Debrecen, Piac-utca 26. szám Nagytrafik udvar.

Bácher-Melichar-Johnston gépgyárak kizárólagos főraktára. Egyedül itt kapható az eredeti Melichar sorú UNICUM DRILL vetőgép. A melyik vetőgépen nincs rajta az „Unicum Drill” elnevezés, az csakis utánzat lehet. Eredeti amerikai Johnston kevekötő és marokakó gépek, fűkaszalók, eredeti Bácher acélekék, világhírű könnyű ekéinket, amerikai Planet kapáinkat epugy min. kitűnő szecskavágóinkat, répvágóinkat, tengermorzsolinkat, járgányainka, füllesztőinket s egyéb takarmánykészítő gépeinket próbára is adjuk.

Előzékeny kiszolgálás

Kényelmes fizetési feltételek.

* **Bálbizottságok figyelmébe ajánlja** kiváló, szép táncrend készítményeit Dávidházy Kálmán és társa könyvkötő és díszműves üzlete, ahol egészen új modorban, művészi kivitelben készülnek táncrendek és rendezőjelvények.

Tombolatárgyak, gyermek játékszerek, társasjáték csoda olcsón csakis a Budapesti Koronás Áruházban. Debrecen, Piac utca 7.

* **Karácsonyi és újévi ajándékok** a legnagyobb választékban kaphatók Csáthy Ferencnél, Debrecen legrégebbi könyv-, papir- és zenemű-kereskedésében. II. Egyháztér 2. szám, a nagytemplomnál. Telefon 296.

* **Karácsony előtt mi legyen a cél?** Aczél antiquáriuma és papirkereskedése, ahol mindenféle ajándékkönyvek gyermekek és felnőttek részére, ugyisint gyönyörű díszlelvélpapírok, emlékkönyvek, képeslap-albumok stb. stb. mesés olcsón kaphatók. — Tessék próbát tenni. Kérem kirakataimat megtekinteni. Karácsonyi és újévi képeslevelezőlap ajándékok. Telefon 575.

* **Téli trickók, keztük, harisnyák** legjobban beszerezhető: Kontsek Kornél főtéri üzletében.

* **Karácsony ünnepeire a legjobb** ajándéktárgyak: olaj- és aquarel festmények, valamint gyönyörű színezésű olajnyomatok modern keretekben megtekinthető Blattner Gyula épület üvegezési és képeretkészítési vállalata a megyeházzal szemben.

* **Evőeszközök** kinaezüst és alpacaból jótállás mellett és legolcsóbban a Budapesti Koronás Áruházban. Debrecen, Piac utca 7.

Élő halottak birodalma. A debreceni közpórház elmebetegjei.

A debreceni közpórház telepének keleti részén egy vasrácsos ablaku és magas deszkafallal elkerített szárnyépület van. Ez az épület, mely a 3-as számú pavillon nevét viseli, a legszomorubb helye az amugy is nagyon szomorú tanyának. Az élet legszörnyesebbjei, az agybeteggek, kik élnek anélkül, hogy az életről tudomásuk volna, az élő halottak birodalma ez a szomorú épület.

Már külsőjének megpillantására is valami szorongó érzés fogja el az embert. De nem csoda, mert ez a hely temető; az élő halottak temetője. E fehér temető halottjai elborult elmével néznek világosságba, mely a vasrácsos ablakokon át beszűrődik hozzájuk, de nem látnak. Napsugár ritkán vetődik ide és ha az aranyos napfény sugara néha-néha be is téved, csak hamar újabb elborulás következik, mert — minek a sírnak napfény?

Wisky Sándor, a kórház derék gondnoka szíves engedelmével meglátogattam a szomorú épület szerencsétlen lakóit.

A női osztályon most négy beteget gyógykezelnék. Midőn beléptem, a padokon ülve találtam őket. Egyik azonban hirtelen felugrott és a fürdőszobába menekült előlem.

Egy sápadt, sovány arcú asszonyt szólítottam meg. Rám meresztette becsent, zavaros szemét, de kezdetben értelmesen be-

szélt. Elmondta, hogy Simon Antalnénak hívják, Hajdudorogra való.

— Nincs nekem semmi bajom, kérem, — panaszkodott. Én nem tudom, miért tartanak itt.

— Nincs semmi baja, csak pihennie kell.

— Igen ám, tudom azért, hogy hoztak ide. Az uram Lucifernek öltözött fel egy este és a boglyakemence sutijában Máriával trafikált. Aztán egy angyal szállt a kimenőre, ki megrontotta a gyermekemet...

— A szerencsétlen asszony féltékenységekben tébolyodott meg.

Szabó Juliánna, Nyakó Juliánna egy hajdunánási juhász felesége. Az asszony valamikor szép lehetett.

Ő is, épp úgy, mint valamennyi panaszkodott, amiért ott tartják, hisz neki nincs semmi baja. (Az örültek különben kivétel nélkül azt hiszik, hogy ők egészségesek.)

— Ki bántotta magát?

— A boszorkány, az a vén bábaasszony, ki kifűtött a házból.

— Miért fűtötte ki?

— Addig pletykáltak, míg kifűtött.

Ezt a szerencsétlent hűtlenséggel vádolták és abban örült meg.

Tovább mentem egy másik padhoz. Ekkor már visszajött a fürdőszobából az oda menekült beteg. Fejét mélyen lehorgasztotta és nehezen válaszolt a kérdésekre. Hamarics Ilona volt szakácsnő szegény, ki szerekében csalódott.

Midőn megszólítottam, sirni kezdett.

— Meg szeretnék halni, meg szeretnék halni.

— Miért?

— Csak. Már kétszer hívtam a halált, de nem akar elvinni. Eljött hozzám és itt hagyott. De ha még eljön, biztosan velemegyek...

A férfi osztályon most hat beteg van. Egy az éjjel halt meg.

Csendesen ülnek a fehérre meszelt teremben, egy kivételével, ki kezeit összekulcsolva merően áll.

Hunyadi József hajdudorogosi lakost, egy veres bajuszu, értelmes kinézésű embert szólítottam meg először.

— En nem maradok itt tovább ezek mellett a szerencsétlenek mellett. Nem maradok, mert sok orvosságot adnak egyszerre és le kell a fogamat nyelnem.

Majd arcát jobb kezébe temetve, folytatta:

— Megyek haza a feleségemhez. Vár. A terem sarkában széken guggolva kecskeszakállu, sápadt kis ember pipázik.

— Ki maga?

— Surina Bóla. Szabó segéd voltam, de holnap már csendőr leszek.

— Igen?

— Igen, mert én tudom a rendet. Tudom, hogy a tekintetes ur szerkesztő:

Majd hozzátette:

— Azt nem tetszett kérdezni tőlem, hogy milyen vallásu vagyok.

— No, hát milyen vallásu?

— Görög katolikusokból nem egyesült lutheránus.

— No, ez eléggé elterjedt vallás — gondoltam és egy másik beteghez mentem.

Ez Vida András volt. Az a mániája, hogy felesége ki akarja rabolni.

Óreg, fehér szakállu ember ült odább. Bácsi Péter. Tenyerét, száraz, csontos kezét nézi.

— Miért nézi a tenyerét?

— A sok hust nézem, ami fönttartja bennem az életet.

Körülbelül két hónapja van bent az elmekórosztályon. Néha még az előtte való napon történetekre is emlékszik, de hogy képercel előbb mit evett, azt sohasem tudja. Elfelejté.

A hálóteremben feküdt egy halálsápadt arcú ember. Szobafestő volt szegény. Őt hónapja, hogy bent sinylődik. Még lábujjait is van. Azt hiszi magáról, hogy agyonütötték.

Még egy beteg van az osztályon, Bay Miklós, hajdudorogosi harminchat éves jó módu bérlő.

Szólok hozzá: nem felel.

— Kérem, — mondja az ápoló, ezt, ezelőtt egy hónappal behozták, azóta egy betűt sem szólott. Folyton áll, kezeit összekulcsolva. Éjszaka a betonra fekszik. Hangját, amióta behozták, nem lehetett hallani.

— Hogy hívják? — kérdeztem a válsz reményében.

Bambán nézett reám, de később a cenzúrát kivette kezemből és szépen leírta:

— Babai Miklós.

Ezzel elfordultam tőle, látván, hogy semmire sem jutok vele. A másik hadházi beteggel beszélgettem.

Hirtelen megszólalt Bai Miklós.

— Én borbély vagyok.

De többet egy hangot sem ejtett ki! Egy hó óta ekkor szólalt meg először.

Ezzel elhagytam a szomorú épületet.

Szerencsétlen, boldogtalan lakói talán mégsem olyan szerencsétlenek. Élni és úgy élni, hogy nem ismerni az életet!... Van benne valami, ami irigylésre méltó... ö.

A beodrai juhászok.

Halálos harc a mezőn.

Nagybecskerek, dec. 24.

Beodra község fütlen mezején ma valóságos harc volt Beodra községbeli és idegen juhászok között. A harcnak, mely ólmos juhászbotokkal folyt le, egy halottja és egy súlyosan sebesültje van.

A halálos kimenetelű harc ma kora reggel történt. A beodrai juhászok nyugodtan beszélgetve megvonultak a hideg, téli szél ellen kunyhójukban, midőn néhány idegen községbeli juhászt láttak közeledni nyájukkal. A beodrai juhászok figyelmeztették az idegeneket, hogy ahol juhaik legelnek, beodrai határ az és vonuljanak vissza az ő területükről.

Ebből szóvita, majd pedig verekedés keletkezett. Ólmos végű, hatalmas juhászbotok emelkedtek a levegőbe és pár pillanat alatt kiütött a bot-csata, melynek igen szomorú vége lett. Egy beodrai juhász, Antal István holtan maradt a csatateren. Az idegen juhászok ólmos botjaikkal, borzalmas sérüléseket ejtve rajta, agyonütötték.

Azonkívül Tóth János szintén beodrai juhászt is úgy elverték az idegen juhászok, hogy életben maradása nagyon kétséges. A csata után

Folyton égő kályhák,

karácsonyfa álványok, korcsolyák, praktikus karácsonyi ajándékok.

Tóth Gyula

Debrecen, városház sarkán

Nagy karácsonyi vásár, mindenféle leányka, fiu, gyermek ruhák és kabátokban

Mélyen leszállított árak mellett. 52

Blau Ármin és Társa

gyermek ruha áruházában Batthyány-utca 2. Kossuth-utca sarkán.

az idegenek elmenekültek. A csendőrség erélyesen nyomozza őket.

Független jelölések. Nem kell hivatalos jelölés.

Már ébredni kezd a debreceni polgárság, mert a klikkek jármát nem tudja elviselni. Ma is két klikk áll szemben egymással „párt” elnevezés alatt; életre-halálra küzdenek egymás ellen és nem veszik észre, hogy a pártküzdelmektől távol álló polgárságnak ez csöppet sincs inyére, mert hiszen érdekeinek védelmét a polgárság nem látja és nem találhatja ebben a küzdelemben.

Az a hiba, hogy a város törvényhatósági bizottságában ma farkasszemű néző pártok nem veszik észre sem a város közönségét, sem a különféle érdekeltségeket, legkevésbé a választókat, csak akkor — havárosatya-választás következik.

Pedig ez nincs rendén. Egészséges közélethez feltétlenül szükséges, hogy a különféle pártok időközönként meghallgassák az adófizető közönség panaszát is.

Eddig dehogy hallgatták meg! Sőt! Most sem adtak rájuk semmit. Most, amikor pedig a városatyák választása következik.

A pártok vezetői egészen egyszerűen maguk jelöltek néhány embert és kikiáltották, hogy azok a hivatalos jelöltek.

Miért nem kérdezik, miért nem kérdezték meg a választókerületek adófizető polgárait, hogy kerületekben kik azok a férfiak, akikben választóik biznak s akiket képviselőül akarnak? Miért jelölnek ők maguk? Miért, mert ha a polgárság, az adófizető lakosság maga jelöl, akkor olyan emberek kerülnek a képviselő testületbe, akik független, szabad emberek; de ha a pártvezetők maguk jelölnek, akkor olyan embereket visznek magukkal, jelölnek s kényszerítnek rá a választókra, a kik őket a pártvezetőket követik tüzőn, vizen keresztül.

Ez tovább így nem mehet. A választók öntudatra ébredtek! Nekik ne jelöljön egyik párt sem, ők tudják legjobban, ki él közöttük, ki visel nagy adóterhet, ki független, szabadon gondolkozó ember, ki nem rendeli alá magát klikkeknek, szóval, ki az igazi független ember.

A választókerületekben ezért

háborog most a választók tömege. A pártok néhány vezére által rájuk kényszerített városatyajelöltek névsorát félre dobják és tömegesen csoportosulva maguk a választók jelölnek független, szabad önálló és sehol senkivel szemben le nem kötött polgárokat.

Igy tett most a negyedik, piac utcai választókerület polgársága is, amely tekintélyes számban gyűlésre jött össze, saját kerületéből kiválasztott nyolc teljesen, mindenkitől független férfit és őket jelölte városatyáknak. Ezek névsora a következő:

1. Kernhoffer József, bankigazgató. 2. Mihalovits Jenő, gyógyszerész. 3. Than Gyula, lapszerkesztő. 4. Márkus Jenő, vendéglős. 5. Bodnár Géza, Takp. pénztáros. 6. Killer Ede, butorgyáros. 7. Trigárszki Emil, kereskedő. 8. Turai Farkas, gazda.

A Piac utcai választókerület polgárai, akikhez József kir. herceg utca, Simonffi, Széchenyi, Arany János és Miklós utcák szavazói tartoznak, most lelkesülten csoportosulnak, hogy a város atyák közzé ezeket a független minden irányban szabad férfiakat válasszák meg városatyáknak s nem pedig azokat, akiket pártok néhány vezetője a vezér hatalmának megerősítésére jelölt és a saját hatalmának és akaratának további érvényesülésére akar beválasztatni szavazó gépnek.

TÁVIRATOK

A politikai helyzet.

Budapest, dec. 24. Wekerle miniszterelnök tegnapi bécsi utjából kifolyólag ez ideig semmiféle irányban sem történt döntés, azonban minden párt kedvezőnek tartja a helyzetet. Ugy tűnik fel, hogy a külpolitikai ügyek kérdése is békés megoldást nyer. A katonai kérdésben a döntés nem Bécsből várható, hanem az össz-magyar pártoktól, első sorban a függetlenségi párttól. Ha a koalíció elfogadja az engedményeket, egy a biztosítás meg lesz a katonai követelések teljesítésében és akkor természetesen a katonai válság hamarosan megszűnik. Ezzel kapcsolatosan a bankkérdésnek is tisztázva kell lennie. Ha ez meg lesz úgy a pártok fuziója is bizonyos.

Meggyilkolt asszony.

Berlin, december 24. Ma reggel Berlin északi részén, a hajléktalanok menhelye közelében egy asszony holttestére bukkantak. Szája be volt tömve, mellette pedig pálinkás üveg és két darab öt pfeniges fekdűt. Megállapították, hogy az illető asszony Pagel Johanna a hajléktalanok menhelyének volt lakója, ki gyilkosaival, mint a nyomozás eddig kiderítette heves halálküzdelmet folytatott. A rendőrség két vérebbel is nyomoz. A kutyák két közeli korezmába mentek és a rendőrség valószínűnek tartja, hogy a vérebbek jó nyomon járnak. Eddig 65 gyanús egyént tartóztatnak le.

Letartóztatott cigány karaván.

Szikszo, dec. 24. A csendőrség ma egy oláh cigány csapatot tartóztatott le. Megmozgás alkalmával rengeteg ékszerrel találta náluk, mely egy, általuk kirabolt ékszerüzlet raktárából származnak.

Az amerikai panama.

Pittsburg, december 24. Összeüggésben a vesztegetési ügygyel, a mely miatt 7 városi tanácsost és 2 bankárt letartóztatottak, a városi tanács hat más tagja megszökött. Hírlik, hogy mintegy 60 tagja a városi tanácsnak összesen körülbelül 45,000 dollárt kapott városi szerződések megkötésénél történt közreműködésükért és csak hat tagja a tanácsnak nincs kompromittálva.

Rászakadt a pince.

Igló, dec. 24. Rosenthal Mór nagykereskedő ma délelőtt lement a pincébe, ahol egy szesszel telt hordóval foglalkozott. E közben a pince leszakadt és a szerencsétlen Rosenthalt törmelékkel agyonütötték.

A csendőrhadnagy balesete.

Székesfehérvár, dec. 24. Bezerédi Titusz csendőrhadnagy ma, a kaszánya udvarán, lovaglás közben leesett lováról. Súlyos sérülésével a fővárosba szállították.

Halál a kutban.

Végzetes tréfa.

Komárom, dec. 24.

Egy jómódu földbérő megrendítő és borzalmas halála kelt élénk izgalmat a városban. A földbérő egy könnyelmű és barbár tréfának lett az áldozata. Kuttisztítás közben dolgozó társai meg akarták tréfálni olyképpen, hogy vödörben egy embert eresztettek le a kutba. A nagy sulytól azonban a vödör tartója elszakadt és a kut fenekén álló szerencsétlen gazdálkodóra esett, ki nyomban szörnyen halt.

A borzalmas véget ért fiatal földbérő, Szarvas Istvánko máromi lakos. Háza udvarán több munkással együtt kutját tisztogatta. Hogy a munka rendesebb legyen, ő maga ereszkedett le a kut mélyébe és lent serényen dolgozott. A fönt lévő munkások meg akarták tréfálni Szarvas Istvánt és egy vödörbe beleültették a szintén velük dolgozó Babák Antal ácsmestert és egy kötéllel lebecsátották.

A vödörbe ültetett ácsmester alig ért a kut mélységének közepéig, midőn a vödört tartó kötél elszakadt és ő vödörrel együtt lezuhant a mélységbe; éppen a lent gyanútlanul dolgozó Szarvas Istvánra esett. A szerencsétlen ember egyetlen jajkiáltása, halálordítása tört fel a kut mélyéből és következő pillanatban már halott volt. A vödör fejére esett és agy-

A legszebb és legolcsóbb valódi magyar gyártmányu china ezüst áruk
Pintér Gusztávnál kapható Piac-utca.

Senki ne vásároljon

addig könyvet, zeneművet, levélpapírt vagy más hasonló cikket, míg előb Acél Henrik antiquáriumát (Piac-u. a ref. kistemplommal szemben) fel nem kereste, ahol minden e szakmába vagy e cikkek mesés olcsó árban kaphatók — Tessék próbát tenni!

veleje kilocsant. Maga a vödörben ülő ács is súlyos, sőt életveszélyes sérüléseket szenvedett.

A borzalmas ügyben megindították a vizsgálatot.

HIREK

Wekerle Sándor Kossuthnál. Wekerle Sándor tegnap délelőtt ötnegyed óráig tartó látogatást tett Kossuth Ferencnél. A miniszterelnök a bécsi audiencia lefolyásáról informálta a függetlenségi párt vezérét.

A hegyaljai borok új elnevezése. Gyöngyösről írják: A Gyöngyös és vidéki hegyi talaji borok Gyöngyös-visontai borvidék címen fognak ezentúl forgalomba kerülni. Ezt az elnevezést az új bortörvénybe is felveszik.

Antimilitarizmus. A rendőrségre előállították Feldmann Pál és Csényi Ferenc munkásokat, akik, Emberek, le a háborúval című felhívást tartalmazó katonaelenes falragaszokat hordtak ki és a rendőrök előtt anarkistáknak vallották magukat. A rendőrség az ügyesség utasítására 107 darab plakátot elkobzott, az előállított embereket pedig igazolás után szabadon bocsátotta.

Százezer korona a komárom-megyei utakra. Komáromból írják: A kereskedelmi miniszter a komárom-megyei utak jókarban tartására 10 éven keresztül 100.000 korona évi segélyt, tehát összesen 1,000.000 koronát folyósít.

Reménytelen szerelem.

(Folytatás.)

Néhány perc múlva az öreg visszatért s az izgatottan várakozó urasszony öröme jelentette:

— Tessék besétálni. Az ügyvéd ur nagyon siet ugyan, de azért meghallgatja a nagyságos asszonyt.

Ilona besietett az ügyvéd irodájába, a ki udvariasan köszöntötte s kíváncsi érdeklődéssel nézett végig rajta, mintha csak azt akarta volna figyelni, milyen az arckifejezése? Mit akarhat ez a szép asszony ő nála s éppen éjjeli órában? — "olykor, a midőn ő nála éppen multság van.

— Láttam, hogy ön nincs a vendégek között — kezdte beszédét Ilona — azért jöttem ide.

— Nem mehettem el. Éppen, mikor az estélyre készültem, jött a távirat édes anyámtól, hogy nagyon rosszul van s ha még életben akarom látni, akkor siessek hozzá.

— Nem veszem sokáig igénybe türelmét. Röviden végzünk! Meg akarom önt kérni valamire.

— Parancsoljon.

— Történni fog valami, de hogy mi, azt nem árulhatom el. Öntől, mint férjem ügyvédjétől csak egy ígéretet akarok.

— Parancsoljon!

— Bármilyen történjék velem, ön Rába Zoltánt, az én üzletvezetőmet barátságával fogja kitüntetni, rokonszenvesen viseltetik iránta és szeretni, tisztelni fogja.

(Folyt. köv.)

NYILTÉR.*

Vigyázz!

Vigyázz!

Kékre festett kirakat!

A nagy karácsonyi vásár csak néhány napig tart még, aki a karácsonyi és újévi szükségletét olcsón akarja beszerezni, el ne mulassa az alkalmat!

Mélyen leszállított árakban lehet kapni: Gyönyörű selyem blusok 250 kr.-tól. Remek szép selyem schálak minden színben 1 koronától. Szép színekben Luisien 75 krajcár. Pongies 75 krajcártól. Taftit 125. Mesaline 110. Szép div. csikos kelmék 36 krajcártól. Valódi angol kelmék 68, 86, 98 krajcártól. Oriási választék férfi, női és gyermek fehérneműekben; nagyon olcsó árak. Gyönyörű Madeira himzések 84 krajcártól. Selyem, batiszt és szövet. Béli különleges- ségekben dus választék.

Tisztelettel:

Molnár V. J. és Társa

fiókja.

Kossuth és Batthyány u. sarok. Színhazzal szemben.

Vigyázz!

Vigyázz!

Kékre festett kirakat!

OCCASIO

1908. december 31-ig.

OCCASIO

1908. december 31-ig.

Karácsonyi vásár

Halmágyi Sámuel

női és leány felöltők legnagyobb áruházában **Piac-utca, a főpostával szemben.**

Nagyszámu igen tisztelt vevőimnek kedvezni akarván az alább felsorolt cikkek **rendkívül olcsó árakban** lesznek elárusítva 1908. december hó 31-ig.

Szörme felöltő	16.—
Plüsch felöltő fek. nyak.	9.50
Plüsch felöltő barna	12.—
Bársony felöltő fekete	12.50
Bársony felöltő barna	15.—
Női felöltő téli hosszú	11.—
Női felöltő téli fél hosz.	8.—
Női felöltő ang. kelme	3.75

Telefon szám 632.

Csipke blusok	4.75
Selyem blous	4.50
Selyem angol blous	7.50
Flanell blous mosó	1.50
Flanell blous I. rendű	2.—
Szövet blousok divatcsik.	5.—
Bársony blous <small>minden szín</small>	4.50
Csipke blous modellek	12.—

Occasio 1908. dec. 31-ig.

Angol alj	2.00
Angol alj mintás	2.25
Angol alj gyapju kelme	5.—
Angol alj finom kivitel	7.50
Pongyola mosó téli	4.—
Pongyola Cretton	3.50
Pongyola batisz	7.50
Pongyola modellek	10.—

Szörme, plüsch, bársony és posztó felöltő modellek **rendkívül olcsó árban.**

Szolid, olcsó árak, előzékeny pontos kiszolgálás.

Külön mérték osztály.

Laczka László géplakatosmester

DEBRECZEN

II. ker. Bethlen-u. 48. sz.

A Clayton & Shuttlevort Ltd. gépgyárosok képv.

Elvállal bármily szerkezetű nehéz járásu szecskavágóknak könnyű járásuakra való kijavítását és átalakítását. Továbbá ujonnan készült könnyű járásu szecskavágók répvágók és tengeri morzsolók is kaphatók feltétlen jóállás mellett, jutányos árban heti vagy havi részletfizetésre is.

Gyengeséget

nég ha... egészség újár való szervi betegség s, könny... le lehet győzni, valamint az egészsége... és az erő... gyorsan s biztosan helyre lehet állítani SCOTT-féle Emulsió által

Kényes iny és gyomor

a mely nem bírja el a közönséges csukamájolajat, g

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módosított védjegyet - a halast - kérjük ügyelnie vélni!!

SCOTT-féle Emulsió-t,

eszményi gyógyszerként fogagja. Ehhez még az az előny is járul, hogy háromszorosa táplálób, mint a közönséges csukamájolaj.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 Ft.

Kapható minden gyógyszertárban.

A Földes-féle MARGIT-ORÉME

legjobb a világon, hatása csodás.

Gyorsan és biztosan ható szer szeplo-, máj- és bőrfoltok, kiütések, pattanások és mindennemű bőrbaj ellen. Pár nap alatt ifjítja és szépíti az arcot. Kapható mindenütt, Nagy tégely 2 kor. Kis tégely 1 korona. Készíti Földes Kelemen gyógyszer. Aradon. Főraktár Debrecenben; Balázs Odón, Grósz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drog. Mihalevits Jenő, Muraközy László, Tóth Béla gyógyszerárakban.

A közönség megtévesztését ólzó utánzásoktól óvakodjunk.

Pénz!

Pénz!

Az ingatlan értékének 3/4 részéig előnyös feltételű törlesztéses kölcsönöket folyósít a legkisebb kamat mellett 10—15 nap alatt; terhes kölcsönöket kedvezőbbre átcserélhet; birtokokat veszen és elad Debrecenben, Hunyadi-utca 20. szám alatt.

HÉRY bankirodája.

Porcsin Ambrus

adásvételeket hirdető irodájából Burgondia-utca 9. sz. alatt következő ingatlanok eladók.

Az Árpádtér Sámsoni-ut 8. sz. 326 négyszögöl házas telek, van rajta 2 szoba, konyha újonnan épült cseréppel fedett istálló és kamra, az udvaron kő kut és több melléképületek, az utca front 20 m. építésre igen alkalmas, az Árpádtér a közel jövőben igen értékes fog lenni és ezen ház ipari célokra is igen alkalmas, ára most csak 8000 korona.

A létai ut mentén eső Gerébi-telepen a Kiss Imre ur tulajdonát képező 300 négyszögöl területű házastelek, van rajta 2 szoba, kamara, jövjű kut az udvarban, ára 2600 korona, kevés pénzzel megvehető.

Az Árpádtéren egy két utcára nyíló házastelek, jóforgalmu korcsma van rajta, ára 14000 korona, családi körülmények miatt kevés pénzzel megvehető.

Egy közeli telepen a vagongyár mögött, egy házastelek, van rajta jóforgalmu fűszer és kőma helyiség.

Bővebb fevilágosítást nyújt az iroda.

Dr. Miklós Ármin

ügyvéd irodáját Debrecenben Piac-utca 58. sz. (Bank-palota) megnyitotta.

Felhívás.

Az önálló munkás betegsegélyző pénztár, mely az 1891. XIV. t. c. alapján áll, az új törvény nem érinti, továbbra is híven szolgálja a humanizmust, tagjait betegség esetén ingyenes gyógykezelésben, betegségük alatt tápdíjban, elhalálozások esetén hozzátartozóit temetési segélyben részesíti.

Az új munkás betegsegélyző és baleset biztosító pénztár azonban az önként belépni kívánó tagokat csak 42 éves korukig veszi fel tagjai közé s így sok erőteljes egészséges ember kimaradna a betegsegélyző pénztár áldásos hatása alól. E hiányon óhajt segíteni az önálló munkás betegsegélyző pénztár melynek alapszabályai megengedik, hogy a 12 évet meghaladot és 52 évet elért egyének és család tagjaik beléphessenek önként jelentkezésükkel a gróf Dégenfeld-tér 3. szám alatti helyiségben, hol a tagok beiratása teljesen díjtalanul történik, hivatalos órák: Kedd, csütörtök d. u. 3—6ig, szombaton d. e. 8—12-tg, vasárnap d. e. 8—11 óráig.

Mindenkinek saját maga iránti kötelessége, hogy felhívásunkat komolyan fontolóra vegye.

Debrecen, 1908. december hó 21.

Az igazgatóság.

Pollitzer sérvambulatórium

nyilvános orvosi rendelő-intézet sérvbajosok, fordónőttek, amputáltak részére Budapest, IV. Kossuth Lajos-u. 8., félemelet.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésre áll. Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelező.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!

Egyéni speciális kezelés!

Szabadalmazott sérvkötők 5 koronától feljebb.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelkiismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek.

Hygienikus cikkok a legfinomabb minőségben, orvosilag ajánlva és sterilizálva, Feltétlenül megbízhatóak. Tucatanként 2—16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: „Az ember egészsége” című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal annak ellenszereivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinek díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága.

KARÁCSONYRA.

Arany- ezüst ékszer áruk, briliánt és gyémánt gyűrűk, fülbevalók, férfi és női arany- ezüst zsebórák, óraláncok, és minden e szakmához tartozó cikkek mennyasszonyi és más

alkalmi ajándéktárgyak
dusválaszték. A legmegbízhatóbb és legolcsóbb árban beszerezhetők.

Kostya János ékszerésznél

Debrecen, Széchenyi-u. 1. ref. kistemplom mellett.

Köhögésnél, rekedtségnél, csak Borsy-féle pemete cukorkát

használjunk.

Egy doboz csak 20 fillér. Kapható: Gyógyszertárakban, Drogueriákban, Friedery cukrázda s minden nagyobb fűszerüzletekbe és készítőnél Darabos utca 48. szám.

Szabadkézből eladó kedvezőbb feltételek mellett a vasúti állomás Szoboszló felőli végén a fűtőházzal szemben egy

FÉLEMELETES HÁZ

8 lakosztállyal, 26 szobával, pincék, istállók, jégvermek, fűszerművek, sertés és baromfi ólakkal, ezen épületben van jó forgalmu 5 üzlet; ugymint vendéglő fűszer, dohány, hentes és mézsárszék üzletek teljes berendezéssel a telek 1472. négyszögöl ezen telken található 18—20 fok meleg kénsavas kimeríthetetlen ártézi gyógyvíz forrás, tehát itt építhető volna városunk által annyira nélkülözött fürdő helyiség, továbbá szesz esetleg sör főzde vagy bármily más ipari gyárhelyiség, mivel szükség esetén vasut beagazást is kevés pénzzel lehetne létesíteni, mert a telek közvetlen a vasut mellett magánosan álló épület. Bővebben értekezni lehet

Jolsvay Imre, tulajdonossal, Vargakert 81. szám alatt.

A közelgő ünnepek alkalmából.

Van szerencsém a n. é. közönség b. figyelmét felhívni **bor üzletemre.**

Ahol mindentféle italok a legjutányosabb áron kaphatók, ugymint dessert, pccsenye és asztali borok valamint kítőz zamatu hazai borok, cognac, rum, különféle likőrök, hegyaljai borok, magyar, francia és olasz pezsgők, Eredeti főzésű törköly szilvórium és seprő pálinka.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Különlegesség karácsonyi és ujévi ajándéku mindentféle diszes debreceni kulacsok.

Minden megrendelésnél ingyen házhoz szállítás.

Szives pártfogást kér

Grósz Hermann,
Lusztig Mór utóda.

Piac-utca 73. szám, Tihanyi házban.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Dija 10 szóig 40 fill., minden további szó 4 fill., vastagabb betűvel nyomtatott szó 8 fill.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg bekezdik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

LEVELEZÉS.

Szép fiatal barna leánynyal óhajtanék megismerkedni, mivel vasarnapjaimat kellemesen eltölteném és a kit. allandóan partfogolnék. Leveleket „Barna fiú” főpostára kérek.

HAZASSÁGI előjegyzéseket csak előkelőbb körökből fogadok el és férfiak részéről kizárólag csak nyugdíjjogosultsággal bírókat. Nagy Lajos irodája Csapó utca 13. sz. 1147

28 éves, józan életű helybeli iparos vagyok, szeretnék, komoly házasság céljából, megismerkedni egy tisztességes leánnyal, kinek hozománya van és a háztartásban jártas. Leveleket kérem a főpostán „Nefeletts” jellegére.

AJÁNLAT.

NYOMTÁTO utca 2. számmal udvarból bejárható egy szoba azonnal kiadó. 1377

Pisztorozás remekül, gyorsan, olcsón készülő gőzüzemmel, szabásforma ingyen Csapó-utca 63. szám. 1277

JÓ házi koszt kapható, Badogos utca (Tiszapalota kávéházban). Ugyanott abonansok elfogadhatók. 1374

ANGOL sertések, Tiszta Polandhina faj malacok és tenyészkecskék, úgy hizlalásra, mint tenyésztésre legkitünőbbek. Kaphatók Érczi Kalmánnal Pa. Bodóházban Mikepércsen.

MENNYŐNK mert, 1 liter berecenczi szilvórium 70 kr., valódi tokai törköly 90 kr., legfinomabb tea rum literje 80 kr., ugyanott híres vasmospécsi tejboroknak literje 26 kr., nagyobb vételnél árengedmény Grósz Lőrincz, italmérésben Mester utca 45. Ugyanott egy segéd és megbízható kisasszony pénztárhoz felvétetik. 1358

GYERMEK, női és férfi kötött harisnyák, keztyűk, kötött és tricó gamasnik, alsó jáger ingek és nadrágok, leszállított áron beszerezhetők Márton Gyula divat és rövidáru üzletében Piac-utca 9. Bika szálló mellett. Uj harisnyák kötése és fejelések elfogadhatók.

KIVÁLÓ esemegezőlő 5 kilós ládikába kr. 450 megrendelhető Tóth Kalmánnal Simonfy-u. 11. szám 1292

URI emberek ebéd kosztot kapnak Szent-Anna utca 58. szám. 1338

CSOMÓS nyírágseprők gazdaság és gyarak részére legolcsóbban, udvari vesszőseprűt 10 drb. vételnél 12 kr. csirok seprűk 10 kr. 1 lt. ó bor 24 kr. 1 klg. szalámi 120 kr. Glück, Péterfia 76. Telefon 43. 1299

ORIASI menyiségű Brom, fényes, Gelatini stb. karácsonyi és ujévi képeslap érkezett a Harmathy antiquariumban Fűvészkert utca 14 s feltűnő arleszállítással kaphatók. 1298

A LEGSZEBB órák nagy választékban: ócska órák becserelek: minden nemű órajavitást elfogadok: Zsiga Kálmán órák, Debrecenben, Csapó-utca 24. Katonáknak és tisztviselőknak tizenöt százalékkal olcsóbb. 1264

1 kiló aranyárga mazsola 64 kr. 1 kiló boszniai szilva 12 kr. 1 kiló darált mák 48 kr. 1 kiló vékonyhajú dió 32 kr. Kertésznel Csapó-utca 7. 1263

HALLO, telefon 488. 1 liter salon petroleum 12 kr. csakis készpénz fizetés mellett. Vadaszhal Varga utca 35. 1235

VIGYAZAT! Telefon 488. 1 liter homoki fajbor 24 kr. 5 és 10 liter vételnél árengedmény. Vadaszhal Varga utca 35. 1234

ÚJ PÉLDÁNYOK! Új példányok! Új példányok! Legbecsebb karácsonyi ajándék egy szép könyv. Disművek, ifjúsági, képes, mesés könyvek, zsolttarak, imakönyvek rendkívül arleszállítással kaphatók a Harmathy antiquariumban Fűvészkert utca 14. 1194

FAEGETÉSHEZ szükséges tárgyak és égető készülékek nagyválasztékban Thales Arthur papíraru nagykereskedésében, Bika-szálloda mellett. 358

Fodrász fővárosból ajánkozik uri házakhoz hol hajmunkákat játányosan készít. Hunyadi utca 11 szám 1122

ELSŐRENDŰ porosz kőszén és száraz vágott fa, legolcsóbban kapható Varga Károly szén- és fakereskedőnél. Liba piac. Telefon sz. 465

A Végrehajtási novella dacára még mindig kaphatók a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett férfi és női télikabátok, ruhaszövetek, szőnyegek, ággy és asztlatterítők, vásznak stb. heti vagy havi részletfizetésre Kohn Hermann üzletében Hatvan utca 17. sz. 637

HARISNYAKOTÓ IPAR VÁLLALAT. Harisnyák kötése és fejelése felvállaltatik Benyáts Emilnél Debrecen, Tisza palota. 9118

FÉRFI-, női- és gyermek harisnyák nagy választékban, harisnyafejelés, színes és fehér himzés vállalat. Füstös Dezső előnyomda és női kézimunka üzletében Piac-utca 12. 699

OLCSÓ ébresztő óra 1 frt. 50 kr. finomabb, jótállás mellett 1 frt. 95 kr. Használható jó nichl. zsebóra 3 frt. jótállás mellett. Különleges finom és egész finom nichl. s ezüst órák rendkívül olcsóan. Óraüveg 15 krtól, szemüvegek szakértőleg választva 50 krtól. feljebb, óra és ékszer javítás olcsón s lelkiismeretes pontossággal készül. Főgel Gyula órás és optikus, Piac-u. 75. sz. bank palotával éppen szembe. 8812

VIGYAZAT! 1 liter salon petroleum 12 kr., 1 klg. szilva 12 kr. 100 klg. vágott fa 120 kr. Darvas Miksa Teleki utca, sarok. 887

NÉGY szobas utcai lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a kir. ügyészségnél. 1381

KOVÁCS műhely, jó forgalmu, Hatházi ut 5. sz. alatt lakással együtt január 1-re kiadó. 1382

IRODA helyiségek takarításáért lakást adok. Dr. Miklós ügyvéd Piac utca 58. jelentkezhetni lehet hétfő délelőtt 11—12-ig.

DISZNÓT ölni házakhoz elmegyek, Bihari, Domb utca 9. sz.

EGYSZERŰEN butorozott szoba kiadó, igen jutányos áron. Hüvelyes utca 7.

SZÓBA és konyha butorokat raktáron tart, megrendeléseket elfogad Bálint József asztalos (Csapó) Berek utca 8. Tanonc felvétetik.

ÜGYES frizernő házakhoz ajánkozik olcsón. Hatvan utca 59. utcai lakás.

EGY butorozott szoba két ággyal havi 8 frtért kiadó. Csapó utca 49.

PIACI bolt rögtön kiadó. Dégenfeld tér 8. sz.

VINCELLERI és kertészi állást elfogadok, cim a kiadóban. 1375

KIADÓ üzletet, esetleg lakásokkal is. Tervrajz megtekinthető a kiadóhivatalban.

KERESLET.

Középkorú magányos asszony ki a főzésben teljes jártassággal bir gazdasszonynak felvétetik. Cim a kiadóban. 1366

ÜGYES derék, alj varróleányok azonnali belépésre felvétetnek Vanger Sandornál Batthyány utca 6. szám. 904

Jömeneteli kisebb fűszerüzletet keresek trafik és italméresi joggal étvételre. „Komoly szándék” jellegére a kiadóba.

TAKARITONÓ tisztességes bizonyítvánnyal január 1-re kerestetik. Batthyány utca 13. emelet.

MOSÓNÖKET felveszek ojanokat, a ki volt már mosodába, József kir. herceg utca 66., ugyanott egy gallér fényezőt.

Köcióskepes megbízható egyén raktárnak, pénzbeszedő vagy mezőgazdasági állást keres. Cim a kiadóban.

HÁZMESTER gyermektelen kerestetik. Nap utca 16. 1380

ELADÁS.

GRAMÓPHON remek hangu 30 drb. lemezzel olcsón eladó, Blaskovits ipartelepén Postakert 4. szám. 1371

ERZSEBET malmi részvények egyenként 150 koronáért eladók. Cim a kiadóban. 1251

ELADO egy 388 négyszögöl telek, egy rendbeli lakással, a Teleki utca háta megett levő Veselényi tér 10. a vége vasútra nyílik, értekezni ugyanott. 1343

ELADO borok, 6 és uj, hordószámra és üvegenként Szechenyi utca 42. sz. 1389

ELADO 2 darab fajtisza veres tarka cimentháli üsző borju. Tóth György Nagyerdei kertésztelep. 1344

ELADO Honvéd utca 26. számú ujház könnyű bankteherrel olcsón megkapható, jó víz a udvarban, a vételhez 7000 kor. kell.

MODERN hálószoba mahagóni fényezett eladó Szombathy asztalos, Nyil utca 135.

ELADO ház a Hatvan utca végén (Tócskerti I. járás 18. sz.) a Hatvan utcai kerttel szemben. Kő, utca fronttal, nagy udvar, nagy istálló, nagy sertés állal. Ugyanott egy ház hely is eladó.

Kész festett menyasszonyi butorok jutányos áron kapható, Dinnyés Gyula asztalosnál. Fűvészkert utca 10. 1381

BALI ruha és egyéb ruhaneműek eladó. Cim a kiadóban.

EGY jömeneteli mosoda más vállalat miatt eladó. Cim a kiadóban.

VARGAKERT 50. 300 négyszögöl porta 700 forintért eladó.

ELADO ház, olcsó és kevés pénzzel megvehető, van rajta jó meneteli vendéglő, minden elfogadható arért eladó, értekezhetni Késes utca 43.

SZEP haz ital, dohány, fűszer üzlet, 4 szoba, konyha, pince 355 négyszögöl szőlővel 3600 forintért eladó, 500 forinttal megvehető, Csapó kert Mátyás kir. utca 24.

Karácsonyi ajándékul
Legszebb órák,
legszebb ékszerek
nagy választékban
Kurián Gyula órás,
ékszerésznél
Debrecen, Piac-utca 42. szám.

14752—1908 tkv.

Arverési hirdetményi kivonat.

A debreceni kir. törvényt mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy Vadoni Sándor ügyvéd által képviselt a debreceni kölesönös segélyző egytet végrehajtónak Szegedi János és neje Vetési Eszter végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében a debreceni kir. törvényt területén levő, Debrecen város területén fekvő, a debreceni 9264 szíjkyben A+1.2 sor 8282/b és 8282/7 hrsza irt végrehajtást szenvedettek nevében álló Homokkerti beltelkes majorsági földet, az utóajánlatilag megígért 2200 K-ban megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanokhoz 1909. jan. hó 22. népján, délután 3 órakor, a kir. törvényt árverési termében megtartandó nyilvános árverésen, a megállapított kikiáltási áron alól, eladatni nem fog.

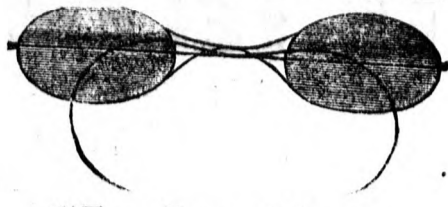
Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 261 K 70 fillért készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, annak a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át szolgáltatni.

Az aki a kikiáltási áránál magasabb igéretet tett, ha többet igérni senki sem akar, köteles a bánatpénzt az általa ígért ár 10%-ig nyomban kiegészíteni, különben ígérete figyelmen kívül marad és a folytatandó árverésben részt nem vehet.

Az újabb árverés költségeit a vevő az ígért vételáron felül köteles viselni.

Debrecen, 1908 dec. 10.

Baróthy Béla
kir. tk. bíró.

Meglepetésül

karácsonyra olcsón vásárolhat lát-
csövet, lorgnetet, arany szemüveget
és csipetűt csakis:

Fischer Jakab

optikusnál.

Debrecen, Főter 23. sz. Sesztina ház.

A t. hölgyközönség figyelmébe!

Üzlet, áthelyezés miatt, a legutolsó
divat szerinti, valamint eredeti model

Női kalapokat,

mélyen leszállított árban lehet beszerezni
nálam. Üzletemet Batthyány-utca 6. sz.
alól ngyanott 4. sz. alá (saját ház) helye-
zem át. A régi helyiség március 1-re kiadó
Tisztelettel

Özv. Borossy Gyuláné,

Batthány-u. 6. női kalap szalonja.

Matild krém, kenőcs, szappan

Matild széplítő szereknek párja nincs, leve-
szik a legvastagabb szoplót, májfoltot, vimed-
lít vagy bármely bőrszűfítőt. A matild
crém teljesen zsirtalan puder alá nappali hasz-
nálatra romek ráncfedő, 5 perc alatt fehérít,
a kézbornek is utólrheteften fehérítője, fino-
mitója. — Artalmas anyagot, higanyt, ólmot
nem tartalmaz. — Készíti:

Kun István gyógyszerész

Kapható:

minden gyógyszerertárban és drogueriában.
Ha nem használ, árát visszaadom.

Miklós-u. 23. Telefon 445.

Köszén árjegyzék

100 kilogramonként házhoz szállítva.

I. rendű porosz szalon szén K 4.80

I. rendű sajtolt szén (brikett) K 4.80

Salgótarjáni darabos szén K 3.70

Koksz:

Elsőrendű sziléziai koksz,
raktáramban átvéve . . . K 4.60

Kovácsszén:

Ostrai-sziléziai kétszer-
mosott kovácsszén . . . K 4.80

Vágott fa:

Kiváló száraz bükkfa, rak-
táramban átvéve . . . K 2.20

Megrendeléseket elfogad:

Klár Andor irodája Miklós-u. 23

Telefon 445. szám.

szénraktára, Cso-

konai-urea 9. szám.

Özv. Kandel Józsefné, dohányfőzsdéje Frohner sz.

Schwartz nővérek, dohányfőzsdéje Bika-sz. mellett.

Molnár Testvérek műszeresznél, Egyháztér 3.

Pontos súlyért szavatalok.

Köszén — Klár.

Kovács Gyula és Társa
női felöltők divatterme
Piac-utca 55. sz.
(Hungária kávéház mellett)

**Meglepő olcsó
karácsonyi áruk!**

Posztó és plüsch
női felöltők
nagy választékban.
valódi-szörme kabátok,
szörme boák,
karmantyukban,
színházi köpenyek,
Leány és gyermek felöltők
Blousok,
Aljak,
Jouponok,
Pongyolák.

!! Segolcsóbb szabott árak !!

Mélyen leszállított karácsonyi árak!

**MOLL-FELE
SEIDLITZ-POR**

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz
Moll A. védjegyét és aláírását tünteti föl.
A Moll A.-féle Seidlitz-perek tartós gyógyhatása
a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gye-
morgócs és gyomorhív, rögzött székrekedés, máj-
bántalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb
női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtize-
dek óta mindig nagyobb elterjedést szerezett. Ára
egy lepezzetelt eredeti doboznak 2 kor.

Hamisítások törvényileg fenyítettek.

**MOLL-FELE
SÓ-BORSZESZ**

Csak akkor valódi
ha mindegyik üveg Moll
A. védjegyét tünteti föl.
„A. MOLL“ feliratu óno-
sattal van zárva. A Moll-
féle só-borszesz neveze-
tesen mint fájdalomcsil-
pító bedörzsölési szer
köszvény, cauz és meg-
hülés egyéb következmé-
nyeinek leggyorsabb
népszor.

Egy ónoszt eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

Moll gyermek szappanja

Legfinomabb, legújabb módszer szerint készítik
gyermek és hölgy szappan a bőr okszerű ápolá-
sára gyermekek s felnőttek részére. Ára darabon-
kint 40 fill. Öt darab 1 kor 80 fill.

Minden darab gyermek-szappan „Moll A.“ véd-
jegyével van ellátva.

Főszékhely: **MOLL A. gyógyszerész**
cs. és kir. udvari szállító által.
Bécs Tuchlauben 9. szám.
Vidéki megrendelések naponta postautánvét mel-
lett teljesíttetnek.
A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláír-
sával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

December hó 31-ig tart a
nagy karácsonyi vásár
Szépe Lajos női divat áruházában
Kossuth- és Sas-utca sarkán.
Olcsó áron lesznek eladva:
Barchetek, Flanelek, Cibelinek Angol kelmék és
mindenféle téli áruk.

Fleischer és Társa
gépgyára és vasöntődéje Kassán, Vám-utca 11. szám.
Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szem-
meltartásával, célszerűen és gondosan gyártott jóhírnevű gépeit,
nevezetesen:

Szeoskavágókat kézi v.
járgányhatásra.
Rőpavágókat és tengeri
morzsolókat.
Olajgyár berendezéseket.
Örlő és daráló malme-
kat. Progress-tisztító gé-
peket, lisztesztályozó
hengereket.

Továbbá minden-
nemű szivattyukat,
gősgépeket és gőz
kazanokat. Szesz-
gyárberendezéseket
m. p. Haze-főzők,
kaváré készítőek,
maláta és burgonya
zúzókat.

Gépgyárunkban gyártmányainknak jelentékeny készletét tartjuk állandóan raktáron.
Gazdasági gépeink képes-, valamint öntödénk gyártmányai-
nak árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Nősülni óhajt!

26 éves, helybeli állami tisztviselő, kinek évi fizetése 2 ezer korona. Ajánlatok a NAGY LAJOS hirdetési nagyvállalatának Házasságközvetítő osztályához küldendők Csapó utca 13. szám alá.

A debreceni Szőlő és Bortermelő Szövetkezet főraktára.		
1 liter	Kadarka ó bor	60 fill.
1 „	Asztali ó bor	70 „
1 „	Ezerjő . . .	80 „
1 „	Rizling . . .	84 „
1 „	muskotály . . .	1.04 „
1 „	Tramini . . .	1.20 „
1 „	pecsenye-bor	92 „
1 üveg	Chateau . . .	1.20 „
1 „	veres aszu . . .	1.20 „
1 „	fehér aszu . . .	2.16 „

Váray József

fűszer és borkereskedésében
Piac utca, városi bérház.

1 liter	uj-bor	50 fillér.
1 „	sestakerti	52 „
1 „	diószegi	88 „
1 „	1907. Bocskay	88 „
1 „	1901. rizling	92 „
1 „	1885. bakar	1-32 „
1 „	szomorodni	2-00 „

A ki szép akar lenni,

a ki üde, rózsás, bársonyfinom arcórt óhajt, az ne használjon egyebet, mint az általános kedveltségnek örvendő

Rogátsy-féle Pipere-Boraxot.

Fagy, szél és általában az idő viszontagságai ellen a legbiztosabb és leghatásosabb szer az arcórt és kezek megvédésére. A fürdővízbe keverve, a testnek ruganyosságot, üdéséget és frisséget kölcsönöz. A gyermek testét edzi és meggátolja a gyakori fájdalom kipallást. Ránok, szeplők, májfoltok, pürsének és miteszerek eltávolítására a legbiztosabban ható szer.

Mint háziszer

szintén a legmelegebben ajánlható a Rogátsy-féle Magyar Pipere-Borax, a mely a fogak fehéritéséhez épen úgy, mint a torokgyulladások, sebesedések gyógyításához, valamint szájbuz eltávolításához, páratlan sikerrel alkalmazható. Láb, kéz, hónalj-izzadást a legbiztosabban, gyorsan és véglegesen megszünteti.

Egy doboz ára 30 és 75 fillér.

Próba doboz 15 fillér.

Tíz nagy doboz rendelésénél bérmentve küldetik.

Rogátsy-féle borax-crém . . . 1.— kor.

Rogátsy-féle borax-szappan —.80 „

Rogátsy-féle borax-puder . 1.20 „

Rogátsy-féle borax-fogcrém —.50 „

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és jobb fűszerüzletben. — Készít

Rogátsy Kálmán * drogériája *

Budapest, Rákóczi-ut 10.

Osak Rogáts névvel valódi!

FIGYELEM!

Ne vegyen addig bort sehol amíg GELBERGERNÉL (József kir. herceg-u. 52.) szám alatt nem próbál venni mert ő csak a saját termésű fajborait tisztán és hamisítatlan árusítja és pedig a legolcsóbb napi árba u. m. valódi Ezerjő 28 kr. Bakar 28 kr. Rizling 32 kr. Burgondi veres 34 kr. Zöldszilváni 34 kr. s még többféle fajt lehet kapni, már 10 ltr. vételnél árengedmény.

FESTŐISKOLA

Rajzó Miklós

festőiskolája

Piac utca 41. sz. a.

Hátul a kerthelyiségben megnyílt.

Beiratkozásokat ugyanott elfogad
d. e. 9-12-ig, d. u. 2-4-ig.

Legszebb karácsonyi ajándék zongorajátzóknak részére!

Dal és zene a XIX, XX. században.

(Sang und Klang im XIX, XX. Jahrhundert.)

Zeneműkönyvtár 4 kötetben. Albumszerű gyűjtemény.

A „Dal és zene a XIX. században“ c. zeneműkönyvtár tartalma operák, színházaink és hangversenyek műsordarabjaiból van összeállítva.

Az összes nagyszerű újdonságokat tartalmazza a többek közt: A hegyek alján — Téli rego — Dollárkirálynő — Pillangó kisasszony stb. nagyszerű operákat és operetteket.

Tartalmaz a IV. kötet 390 modern és klasszikus zeneszerzeményt, melyek 4-1 részre vannak felosztva.

Tartalmaz összesen 396, azaz kötetenként circa 100 magába teljes zenedarabot, mely különvve körülbelül 600 koronába kerülne.

A négykötetes gyűjtemény ára modern művészi kivitelben készült calico egész vászon kötésben . . . . . 60 korona.

Egyes kötetek külön is kaphatók . . . . . 15 korona.

A gyűjtemény 5 kor., egyes kötetek 2 koronás havi részletfizetés mellett is megrendelhető.

Budapestben készséggel házhoz küldjük megtekintés végett vételkötetelzés nélkül is.

Megrendelhető bármely jobb hazai könyv és zeneműkereskedés útján.

Itt levágandó és kitöltve kérem címemre beküldeni.

Megrendelem S henk Ferenc könyvkereskedése Budapest, IV. Semmelweis utca 15.

Dal- és zene a tizenkilencedik században:

Zeneműkönyvek 4 kötetben . . . . . 60 korona.

Havi részlet . . . . . 5 korona.

Külön a I. II. III. IV. köt. Bolti ár köt. 15 kor.

Havi részlet kötetenként . . . . . 2 korona.

Lakás: . . . . .

Név és állás: . . . . .

Kelet: . . . . . Olvasható aláírást kérünk.

Képes 14 oldalas tartalomjegyzéket az előző három kötet „Dal és zene a XIX.-XX. században“ gyűjteményhez kívánatra bérmentve küldetik.

A legújabban megjelent „Dal és zene“ IV.-ik kötetének tartalomjegyzéke:

Az „opera“ és „operette“ darabok szövegkísérlettel vannak ellátva.

„Dal-ének“-számok énekhangra zongorakísérlettel vannak letéve.

I. Klasszikus és szalondarabok

Klasszika és Salonmusik.

Bendel, Spinmädchen

Chaminade, Liuronjera

Chopin, Nocturne op. 9. No 2.

Fiedl, Nocturne

Gade, Niels W, Aquarellen No 1

Gounod, Ch. (Bach) Méditation

Grieg, Hochzeitstag auf Trold-

haugen

Haydn, „Serenade“

Jensen, Die Mühle

Karganoff G., „Petite Valse“

Ketterer, Valse des Fiaurs

Lange, Gust., Transcr. über

Schubert, „Am Meer“

Lange, Gust., Transcr. über

Schubert, „Ständchen“

Liszt, „Liebestraume“ No 3

Mendelssohn-Bart., Wiegenlied

Moskowski, Liebeswalzer

Raff, La Filouse

Eubinstein, Romanze Es dur

Schütt Ed. Cansonetta

Simonetti, Madrigale

Sinding, Marche grotesque

Stojowski, Chant d'amour

II. Operadarabok — Die oper.

Szövegkísérlettel.

D'Albert. Menuetta: „Flauto

solo“

— Spanyol tánc a „Hegyek al-

ján“ c. operából.

Blechl. Duett „O Du“ a: „Alpen-

könig und menschenfeind“

— Péter's Lied a: „Das war ich“

v. Flotzw, Márta op. nyitány

Gluck, „Ach ich habe sie ver-

loren“ a: „Orpheus“

Goldmark. Pásztorok tánca a

„Téli rego“ c. operából

Gounod. Valentin imája a

„Fanzsi“ operából.

Herole. Nyit. „Zampa“ operából

Kretschmer. Eriksgang a „die

folkunger“

— Krönungsmarsch a „die

folkunger“

Lortzing, „Leb, wohl mein flandr

Mahehet“ Aria „Cár és Aes

operából

Mozart. Menuetta a: „Don Juan“

Mascagni. L. o. dal a „paraszt

beocsület“ operából.

Méhul. Ich war ein Jüngling

noch an Jahrn a: „Josef in

Egypten“

Nicolai, „Wie freu' ich mich,“ a

Aria „Windsori v'g nök“

op.-ból.

Puccini „Pillangó kisasszony“

opera teljes potpourrija

Schillings. „Der Pfeifertag“ op.

nyitánya.

Smith S. Abránd „a Bűvös va-

dász“ operából.

Tschaikowski-Lisz. Polonaise a

„Eugen oneg u“

Vagner „Am stillen Herd“ Lo-

vag aria a „Nürnbergi Mes-

terdalkok c. operából

— Wotan bucsuja és a „Tüz-

varázs“ „Walkürök“ c. op.

III. Operette és tánc.

Operette und Tanz.

Szövegkísérlettel.

Aletter. „Rendez-vous“

Bose. „Rose Mousse Walzer.

Cremlieux. „Quand l'amour meurt

walzer.

Cibuika. „Liebestraum“ walzer

Fall. A „dollárkirálynő“ c. op.

a: „Dal a dollárkirálynőről

— A „dollárkirálynő“ operet-

teiből. Ispilang, ispilang, ez

lesz a dalunk.

— „Pénz a fő“ a „dollárkirály-

nő“ operettéből.

Fetras. „Mondnacht auf d. Alser

Walzer.

Fucie. „Einzug der Gladiatoren

Marsch.

Heuberger. „Im Chambre sepa-

rée“ a: „Der opernball“.

Hollander V. „Marchen u. Tra-

ume“ a: „Das muss man

seh'n“.

Jarno. „Gebt mir die Geigen“ a

„D Förster-ohristel“.

— Herr Kaiser o.: „Die Förster

Christel“

Linke. Nyitány. „Indra kincse“

c. operettéből.

— „Ob du mich liebst“ a: Na-

kiris hochzelt.

Offenbach a „Szép Heléna“ op.

négysze.

— Intermezzo a „Ekszakál“

operettéből.

Strauss Joh. „A oigánybáró“

keringője.

Strauss Os. „Prinzesschen sass

traumend“ a „Hug Dietrichs

brautfahrt“.

— Kammlied „Abends spat“ a:

„Hug. Dietrichs Brautfahrt“

Hugedietrichs háztűz nézője.

Waldteufel. „Les Petineurs“ (Die

Schlittschuhlaüter) Walzer

— „Sirenenzauber“ Walzer.

Dal, ének. — Das lied.

Müdarabok zongorakísérlettel.

D'Albert. „Zur Drusel sprach

der Fiuk“

Berger W. „Ach wer doch das

könte“

Brahms. „Wie bist du meine“

Königin“

Bungert. „Ich hab' ein kleines

Lied erdacht“

— Bonn. „Wenn nur der Rhe-

nicht wär“

Cornelius. „Veilchen“

— Untereu“.

Dorn Henr. „Das Mädchen

den Mond“

Eilenburg Ph. zn. „Rosenlieder

No 1.

— Rosenlieder“ No 2.

Fried. „Hüte Dich“

Grieg. „Der Frühling“

Hermann H. „Wen es schlumert

auf der Welt“

Heuberger. „Der Spielmann“

Hill W. „Das Herz am Rhein“

Kahn R. Ein Obdach gegen Sturm

Liszt. „Es muss ein Wunder-

bares sein“

Löwe. Die Mutter an der Wiege.

Meyer-Helmund. Das Zauberland

Reger. „Waldeinsamkeit“

Ries. Am Rhein und beim Wein

Schumann. Wohlauf noch

runken. Intermezzo.

Stange. „Di Bekehrte“

Tschaikowszky „Nur wer

Sehnsucht kennt.

Wolf K. „Bescheidene Liebe“

A legnagyobb termést biztosít.

malásos-, lucerna-, csalamádé- és kapás növények-sél; feltűnő jó eredményt mutat ki szőlőben (70-95 hektoliter) a

fekáikompost-trágya

(emberürülék, tőzeggel szagtalanítva), felülmulja a műtrágyát, mert több évi termőerővel bír és tartós eső nem képes elmosni.

100 mm. a telepen átvéve . . . . . kor. 70.-
100 mm. a vasutállomáson kocsiba rakva kor. 90.-
Fidélre külön ajánlattal szolgálunk az ottani állomásig bérmentve.

Debreceni trágyagyár részv.-társaság.
Debrecen, Sas utca 3. szám.

NAGY LAJOS

hirdetési nagyirodájából Csapó-u. 13.

Egy 6 ezer frtos óriási nagy ingatlant elhelyezés miatt most 4500 frtért meg lehet kapni. Igazán vétek lesz elszalajtani.

Ezen óriási szőlőtelep és ház éppen a nagy vasuti állomás mellett, a közraktár háta megett van, az ugynevezett Barcsai telepen 14. szám alatt, tulajdonosa Bartha József vasuti alkalmazott és neje, akik elhelyezésük miatt kénytelenek megválni ezen aranybányától és örökké sajnálni fogják azt. Ez évben is eladtak a telepről 16 mázsa szőlőt és leszürtek több mint 30 hektoliter bort.

A terület nagysága 1095 négyszögöl 12 éves kitűnő karban levő szőlőtelep gyümölcsössel, reá építve teljesen új téglá épület cseréppel fedve, mely magában foglal két szép szobát, konyhát, üvegezett verandát és pincét, van továbbá az udvarban igen jó vizű kut és sertés ól. Akinek sikerülni fog megvenni ezen fölséges kis gazdaságot, az örökké áldani fogja érte a Nagy Lajos hirdetési Irodáját. 3348

Becses figyelmébe.

Van szerencsém a n. é. zongorázó közönséget értesíteni, hogy pontos és lelkiismeretes hangolásokat eszközök. Miért is magamat becses pártfogásukat ajánlva

Tisztelettel:

VACHTER IGNÁCZ

mint szakképzett zongora készítő hangoló.

Csapó-utca 31. szám.

(Kék-néma intézet mellett.)

Zongora hangolás.

Ne vegyünk

holmi értéktelen csecebeoszt!

Legalkalmasabb karácsonyi ajándék hölgyeknek: 3-6 vagy 12 pár izlésesen összeválogatott glace és svéd koztyú.

Alkalmi ocassióár

3 pár elegáns dobozban 4.-frt.

6 pár elegáns dobozban 7.50 frt.

14 pár elegáns dobozban 14.-frt.

SCHÖN SÁNDOR

koztyú készítő és orvosi műszeriára

Debrecen, Piac-utca 12. (Stencinger-ház.)

Kiadó gyermek.

A szent Anna utca 51. számú telken társas kör részére kiválóan alkalmas szép nagy és modern építésű termék

1909. május 1-re kiadók.

Értekezhetni

Szent Anna-u. 53. sz. alatt.

Goldstein Carolin

orvosiilag olismert mellfűző műterme
Debrecen, Piac-utca 61.

Mérték után rendelve bármilyen érzékeny alakra 6 óra alatt készit legkényelmesebb

midert

kitűnő egyenestartókat.

Kirakatba készült fűzőket félárban adom.

Óriási raktár kész fűzőkben legolcsóbb árakban

Felhívás.**A Debreczeni Kölcsönös Segélyező-Egylet**

mint szövetséget 1909. január hó 1-én

alakítja meg 26-ik évtársulatát.

~ Egy törzsbetét **heti 40 fillér** befizetésére kötelez. ~

Tagok száma: **10.000.** Törzsbetétek száma: **10.000**

Befizetett saját üzleti tőkénk a

6.500.000 koronát meghaladja.

Uj tagok fölvetetnek és törzsbetét könyvecskék már most kiadatnak hivatalos helyiségünkben

Kossuth-utca 11. szám alatt,

ahol a szükséges felvilágosítások megadatnak.

Debrecen, 1908. november hóban.

Fenyéri Zádor Lajos,
elnök.

Dr. Szántó Samuel,
igazgató.

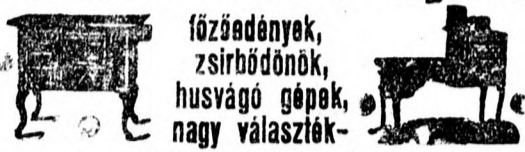
Mindennemű írásmunkák, másolások, sokszorosítások

egy vagy több példányban nagyon szép kivitelben és gyorsan készíttetnek el a

NAGY LAJOS

Csapó utca 13. szám alatt levő irodájának írógépein. 3317

Takarék tüzhelyek

főzőedények,
zsírbődők,
husvágó gépek,
nagy választék-

ban jutányos árban kaphatók

Kovács Gyula vasüzletében
Bika szálloda mellett.

Veszek

300 métermázs
préselt alomszalmát

Kérek ajánlatot

Rényi Árpád

Zelestye u. p. Borsaválaszt
Szatmármegye címre.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Eladó nagy sarokház potomáron, a hatvan-u. részben!

A Zsák-utca 5. számú szép nagy sarok ház tulajdonosa özv. Emmert Józsefné urnó Budapestre költözése miatt a Zsák-u. 5. sz. sarok házat kész odaadni 8500 forintért! Ez az összeg azonban az utolsó ár, ezen alul nem eladó!

Uj épület! Az utcára 12 ablak van és e házon van a gázlámpa is. Van ez épületben 2 rendbeli 3-3 szobás lakás mellékhelyiségekkel, egy rendbeli 2 szobás és egy rendbeli 1 szobás, továbbá téglából épült és cseréppel fedett istálló 8 drb. jószágra, kocsiszin és szivattyus kut. A foglaltól felveszi az iroda, 3430

DEBRECEN város vezető
FÉRFI-RUHA-ÁRUHÁZA

KATZ HERMAN

CÉG DEBRECEN PIAC 43.

Saját készítményű férfiruha raktárát december hó 24-ikéig vagyis

karácsonyi vásár-

jának idejére árait oly példátlan

olcsóra szabta meg,

hogy mindenkinek alkalma legyen

téli ruhaszükségletét elsőrendű minőséggel párosult olcsó árakért beszerezhetni.

Városi- és utazó bundák, gazdasági szőrme kabátok és nyers szőrme árak mindenféle igen nagy választékban.

16076/1908. sz.

Hirdetés.

Alólirott hivatal által közhírré tétetik hogy a nagycseri és fancsikai erdőségben az 1908. évben Debrecen város tulajdonát képező mintegy 117. szék széna az 1909. évi január hó 4-ik napján reggel 9 órakor a helyszínen kezdetét veendő árverésen elfogadni. Gyülekezés a kítűzött napon, reggel 8 órakor a nagycseri erdőszéknél.

Városgazda hivatal.

Legjobb és így a legolcsóbb

villamos világítás

és
erőátviteli berendezéseket

Fazekas Imre

készíti. Ivlámpák és motorok kezelése és évi karban tartása mérsékelt díj mellett vállaltatik.

Iroda Piacz utca 77. szám.

Telefon 567. szám.

Gőzcséplő és motoros cséplő garnitúrák

minden uagyságnbn és egy 12 HP. erejű eredeti **Hökkör** széthuzható csöves kazán gyárilag javítva telepünkön olesó árért eladók, kisebb vagy nagyobb cseré üzetet is kötünk.

Elvállalunk **malmok, gépek**, teljes átalakítását. **Téglaégető gyárakhoz** szükséges körkemencék öntvényeit és kovács munkákat a **legujabb mintáink után**. **Légmotorhoz** szükséges tüzfazekat, gépkovács és kazán munkák **uj tüzszekevények, gőzhenger furások** vidéken is, a **legolcsóbb árért** vállalunk. Saját gyártmányu **kutszivatyuk és borsajtók** minden nagyságba olesón kapható.

Vasöntöde és gépgyár Debrecen, Hortobágy malom mellett:

Fái és Bozsik.

Az Arany Bikával szemben.

NAGY KARÁCSONYI VÁSÁR!

Rendkívül leszállított árak.

3 drb. agourus zsebkendő karácsonyi ár	—,39 kr.
4 darab 5 réttű férfi gallér	—,40
3 darab elegáns férfi nyakkendő karácsonyi ár	—,50
1 pár szines, vagy fehér kézelő karácsonyi ár	—,20
1 darab női vaszon ing kézi himzéssel karácsonyi ár	1,—
1 darab szines melles kötő karácsonyi ár	—,50
1 darab lüszter alsó szoknya. Ritka alkalom, karácsonyi ár	2.50
1 darab gyapju flanel, vagy posztó blous, karácsonyi ár	1.50
1 darab selyem, vagy csipke blous, karácsonyi ár	2.50
1 darab gyermek garnitúr muff és boa, karácsonyi ár	1,—
1 darab hosszú szőrme boa, karácsonyi ár	2.50
1 darab antuka esernyő, garantié, karácsonyi ár	1.90
1 méter, 140 cm széles angol keime, karácsonyi ár	—,75
1 méter, 140 cm hosszú posztó keime, karácsonyi ár	—,65

Azonkívül még számtalan új fel nem sorolt cikk, u. m. Selyem kendők, harisnyák férfi fehérmű, szines és fekete selymek, élt kendők stb stb. Tűzfelettel!

Blumenstein Testvéreknek

Piac-utca 14. Bika-szállodával szemben.

Óriási választék gyermek ruhákban! — Gyermek ruhásköz mélyen leszállított

KARÁCSONY.

A „DEBRECZENI UJSÁG“ MELLÉKLETE.

Betlehemi angyalok.

*Betlehemi angyalok,
Ha ti nem volnátok:
E mi sivár földünket
Megvenné az átok.*

*Ti szórtok a világra
Fényt és melegséget:
Oh megváltó örök hit,
Oh dalos költészt!* . . .

*Betlehemi angyalok
Szálljatok le hozzánk,
Dacos, fásult a szívünk,
Bánatos az orcánk.*

*Lágyítsátok puhára
Mi kemény szívünket,
Törüljétek le lágyan,
Hulló könnyeinket.*

*Tanítsatok meg minket
Élő hittel élni,
Tanítsatok meg minket
Szeretni, remélni!*

*... Mi lesz velünk, ha egyszer
Elhagytok bennünket?
A józanság, az önzés
Megeszi lelkünket.*

*Betlehemi angyalok,
Szálljatok le, — várunk.
Betlehemi angyalok,
Maradjatok nálunk!*

Szabolcska Mihály.

Szeretet és béke.

Irta: **Kozma László.**

Szeretnek, békeségnek ünnepe a Karácsony. Szeretnek, békeségnek gondolata tölti ma be a lelkeket. A nemesen gondolkodó ember érzi és tudja nagyon jól, hogy a karácsonyi öröme fényében az emberszeretet nő s felmagasztosul. Az emberi érzés kemény me-revsége megenyhül s elveszti durva ridegségét.

Az, aki eljött, kinek örök Glóriában fénylő szent alakját ott látta a napkeleti bölcsék és vándor pásztorok csapata a betlehemi jászol bölcsőben, most is itt van közöttünk; az a csillag, amely megállott Betlehem jászla felett, a szeretet-

nek, békeségnek csillaga, ha sokszor elhalványul is, de újra meg újra kigyul ragyogó fényével s küzdő embermilliók tekintenek fényére, mert abból szeretet, béke sugárzik, mert a földre jött isten-ember lelki szabadulást, égi szeretetet hozott a bűnös világnak és ez a szeretet sok millió család lelkében felgyuladt s egyszerű kunyhókban, fényes palotákban a létért harcoló nagy ember-családnak minden érző tagja, most csak azon munkál, hogy az övének örömet szerezzen.

Érzem, hogy lelkemet átfogja egy vágy, egy érzelm, a szeretetnek, a békeségnek érzelm; érzem, hogy ma mást kér és óhajt az én lelkem, mint amit máskor kért és óhajtott; érzem hogy a Megváltó isteni szeme, mennyei jósága betölti lelkemet a legdrágább kincsessel: égi szeretettel; érzem, hogy a kegyetlen és féltelmes Jehova mióta ő eljött, kegyelem istene sok millió népnek.

Ilyen érzelmekkel megtelt lelkünket sokszorosán elfogja a vágy, hogy szeretet, békeség, állandó otthont találjanak e földön. Embermilliók képzelt nagy sérelmét egyenlítse ki a világokat teremtő és fenntartó örök szeretet, hogy állandó legyen a békeség, melynek megrontásán munkál a Sátán a maga gonosz démoni erejével.

Nagy és magasztos alkotásai a szeretetnek hirdetik, hogy a Megváltó munkája ma is folytatásban van, csillaga ma is felettünk ragyog.

Vajjon van-e nemesebb és szebb cselekedet, becsesebb emberi munka, mint szeretni, boldogítani azokat, a kik elhagytak, felvenni a gondját az árvának, nyomorban élőknek. Ez az emberi munka a legszebb tisztelet és legigazibb vallásosság az iránt, aki elküldé e földre a Megváltó Jézust.

Oh égi szeretet, mennyből lehozott békeség maradj közöttünk; szívünket, lelkünket kitarva befogadunk, mint kedves vendéget!

Ha megsebzett szívvel, vérző lábakkal futjuk az életnek a göröngyös utait, övezzen és védjen a te nagy kegyelmed s mint vezérlő csillag ragyogjon előttünk az a hit és remény, melynek koronája; jézusi szeretet.

Munkáljátok a jót: szegények, gazdagok s nemes jó emberek.

Ha szemetek könnyüje megcsillan e napon, mint öröm könnyüje, gyémánt lesz az a köny, szeretet gyémántja, mert ne feledjétek, hogy a szív érzése, ha tiszta és nemes, igazi drága kincs.

Áldom és dicsérem e napot, hogy eljött; lelkem felemeli az a boldog tudat, hogy mint egy paránya az emberiségnek én is jót tehetek embertársaimért. Szeretet és béke! Égből hozott

kincsei az emberiségnek, töltsétek be a lelkeket a legnemesebb érzelmekkel, hogy a felszálló hálaének meghallgatásra találjon s legyen békeség ezen a világon s szeretet az emberi szivekben örökkön-örökké!

Az öreg zsoldáros.

Irta: **Lampérth Géza.**

*Kis templomunk hátsó padjában
Kopott Zsoldár búsul magában.
Reménykedve várja, csak várja:
Mikor jő már öreg gazdája.*

*Csodálkozik egyre felette,
Hogy a por is már-már belepte.
Vasárnapra múlik vasárnap —
S hire-nyoma sincs a gazdának.*

*Pedig, ha szól a harang szava,
A legelső mindig ő vala.
Téli fagyba, nyári melegbe
Az éneklést mindig ő kezdte.*

*Kedves zsoldárját csak fölcsapta
S mint a szarvas híves patakra
Ohajtzott szíve az égbe
Uram, a te színed elébe! . . .*

*S egy mosolygó május-estelen
El-fel is szállt szépen, csendesén.
S ott, hol nem kell többé a zsoldár,
Az égi kórusban dalol már.*

*Itt, e földön mimást se hagyott:
Csak zsoldárját s az üres nádol.
Sopánkodott is a szóbeszéd:
— Eléneklé szegény mindenét!*

*Szánják, mondják szegénynek mások
Mi tudjuk csak, dalos pajtások,
S a kopott könyv s az az árva pad:
E szegény" volt a leggazdagabb!*

Gyermekvédelmünk.

Irta: **Dr. Brokés Győző.**

Kettős kötelességet vélek teljesíteni mind az alkalommal hazánk gyermekvédelmét rövidesen ismertetem. Az egyikkel tartozom Debrecen nagyérdemű közönségének, a ki az évenként megtartott „Gyermek napok“ alkalomával nemes áldozatkészségének újabb fényes tanujelét adta. Meghozta ezt az áldozatot, mert e szóból „gyermeknap“ tudta, hogy a „gyermek“ érdekében teszi. De, hogy milyen is tulajdonképp a mi gyermekvédelmünk, azt hiszem nem csálódok, kevesen tudták.

A másik kötelesség, a melyet Jeróni szándékozom, az, hogy ha lehet, még jobban felébresszem a nemeslelkű közönség érdeklődését, a gyermekvédelem magasztos eszméje iránt.

A feladat, a mely előtt állok, nehéz. Előadásom talán száraz lesz, nem mulattató, de tudom, hogy szívesen megfogják hallgatni, hiszen annak tárgya mindegyikünk legdrágább legföltettebb kincsének a gyermeknek megmentése, védelme.

Gyermekvédelmünk fiatal, mindössze 10 éves. De ez alatt az idő alatt a tökéletesség oly fokát érte el, hogy jelenleg egyike hazánk azon kevés intézményének, amelyet a művelt nyugati államok is kiválnak és utánzásra méltónak tartanak. Ezen idő előtt a szegény elhagyott gyermekekről jóformán senkinek gondoskodni, de ebben a gondoskodásban nem volt köszönet. Megengedték halálra a szegény gyermekeknek a koldulást, vagy ha már valamely községnek felvilágosodottabb ember volt a vezetője, elrendelték, hogy a szegény elhagyott gyermeknek mindennap más-más gazdája a községnek tartozott ételmeit és szállást adni. Hogy mily eredményre vezetett az ily gyermekvédelem, talán felesleges elmondanom. A gyermekek nagyrésze elpusztult, a megmaradt rész pedig csekély kivétellel elszállított. Hogy mint fejlődött ki eme ázsiai állapotból a mai gyermekvédelmünk hosszadalmas volna elmondani. Törvényhozásunk felismerte a gyermekvédelem nagy socialis jelentőségét s megalkotta a gyermekvédelmi szabályzatot. S e törvény száraz rideg sorai közt egy magasztos gondolat vonul végig. Az állam nem ereszkedik le szeretettel az elhagyott gyermekekhez, ez a társadalmi humanismus kérdése. De a gyengét felemeli magához: a joggal! Ugyanis a gyermekvédelmi szabályzat legfontosabb szakasza a következőképen hangzik: „A talált valamint a hatóságilag elhagyottá nyilvánított gyermekeknek igénye, joga van állami gyermekmenhelybe való felvételre.”

A talált gyermek fogalmát nem kell ismertetnem, de, hogy milyen gyermek tekintendő elhagyottnak, magyarázatra szorul. A gyermekvédelmi szabályzat értelmében „Elhagyott mind az a 15 éven aluli vagyontalan gyermek, a kinek eltartásra és nevelésre köteles és képes hozzátartozói nincsenek és akinek eltartásáról és neveléséről a rokonok, jötevők, jótékony intézetek vagy egyesületek kellően nem gondoskodnak.” Illustrálásul néhány példát hozok fel. Egy szegény napszámos családnál hosszasan megbetegszik, vagy meghal a kenyérkereső apa. Az anya magára marad több kiskoru gyermekkel, köztük egy csecsemővel, képtelen őket eltartani, nevelteni. Ezeknek a gyermekeknek joguk van az állami védelemre, vagy meghal az anya s hátra marad az apa több kiskoru gyermekkel. Tőlük munkába menni, nekik a kenyeret megkeresni, őket nevelni nem tudja. Az ily gyermekek is elhagyottak. De elhagyottnak kell az ily gyermeket is tekinteni, akinek bár vannak tartásra képes szülői, de a gyermek rossz, züllésnek indult s a szülők a gyermeket jó utra téríteni, a teljes elzüléstől megóvni nem tudják. A gyermek elhagyottságát mindig az illetékes gyámhatóság állapítja meg s utalja be őket a gyermekmenhelybe. Tehát a gyermeknek a menhelybe való felvétele iránt a gyámhatóságnál kell a lépéseket megtenni. Ez az eljárás hosszadalmas és előfordulnak oly esetek, midőn az árvaszéki intézkedés bevértéséből előállható késedelem által a gyermek léte veszélyeztetve van. Az ily halaszthatatlanul sürgős esetekben joga van a város polgármesterének, rendőrkapitányának, vagy járási főszolgabírónak a gyermeket azonnal a menhelybe utalni. Szintúgy a menhely igazgatójának is joga van ily esetekben a felvételre hozott gyermeket árvaszéki intézkedés előtt a menhelybe felvenni.

Ezekben vázoltam az elhagyott gyermekeknek a gyermekmenhelybe való felvételét, ráterek most arra, hogy miképen gondoskodik az állam a menhely után a kötelekbe tartozó gyermekekről. Állami gondozásban jelenleg körülbelül 40.000 gyermek van: közülök a debreczeni menhely fenhatósága alatt 3000. Természetes, hogy ezek nem tarthatók mind magában a menhelyben. De nem is felel meg az intézeti nevelés a célnak. Családot, szerető gondos anyát akarunk annak a szegény elhagyott gyermeknek adni, a kit a kegyetlen sors attól megfosztott. A menhely falain belül csupán beteg, gyenge fejlettségű, különösebb ápolást és orvosi gondozást igénylő gyermekek gondoztatnak. A többi gyermeket a menhely családnál helyezi el. E célból arra

alkalmas községekben telepet alapít. A telep vezetője a telep orvos, a kit működésében a társadalom köréből alakult telepbizottság támogat. A telep orvos választja ki azokat a nevelőszülőket, a kik gyermekek tartására alkalmasak. Nevelőszülő a gyermek anyja, nem lehet. A törvény ezen rendelkezése első pillanatban visszatetsző. Hisz hol lehet jobb helye a gyermeknek mint édes anyjánál! De ha elgondoljuk, hogy ebből mennyi visszaélés, az államnak mily nagyfokú kizsákmányolása származnék, megnyugvással kell azt fogadnunk. A nevelőszülők kiválasztásánál a legnagyobb körültekintéssel, lelkiismeretességgel kell eljárni. Az egész gyermekvédelmünk ezen alapul. A milyen a nevelőszülő, olyanná nevelődik a hozzá kiadott gyermek. Lehetőleg családtalan, jobbmódu, kifogástalan erkölcsű, vallásos földműves, vagy iparos magyar családokat választunk ki nevelőszülőnek. S örömmel látjuk, mint nő bele a szegény elhagyott gyermek a családba. A nevelőszülő megszereti, mint sajátját neveli, nem tesz különbséget közte és saját gyermekei között. S a gyermek boldog, mert van az elvesztett helyett atyja, anyja, testvére, a kit szeret. Nem elhagyott már, hanem a nevelőszülő édes gyermeke! Kell ennél idealisabb gyermekvédelem? Számtalan-szor megható példáját látjuk a nevelőszülőnek és gyermeknek egymáshoz való vonzódásának, szeretetének. Volt egy telepünk, amelyet be kellett szüntetnünk, mivel a nevelőszülők Oroszok voltak s a hozzájuk kihelyezett tözs-gyökeres magyar gyermekek kezdtek eloroszosodni. A gyermekeket berendeltem, hogy magyar nevelőszülőkhöz helyezzem őket el. Hogy milyen megható, szívetrázó jelenetnek voltam ekkor tanúja, leírni nem lehet. Térdre állva könyörögtek, hogy ne vegyem el tőlük a gyermeket, ő nevelte, szereti, nem tud már nélküle élni. Lemond a tartásdíjról, örökbe fogadja csak hagyjuk meg nála. S a gyermek? Nem lehetett volna erőszakkal sem kitépni „édes anyja” karjaiból.

Nem tagadom, akadnak oly nevelőszülők akik még azon a csekély tartásdíjon is, amit az állam a gyermekekért fizet, nyereszkeskedni akarnak. Nem szeretetből, nyereszkeskedésből tartják a gyermeket.

De ezeket irgalmatlanul ki kell irtani. Erre szolgál a gyermek gondozásának, nevelésének ellenőrzése.

A menhely igazgatóságának, a telep orvosnak és telepbizottságnak jutott kötelességül, hogy a gyermekek gondozását ellenőrizzék. S ha a legkisebb visszaélést tapasztaljuk, azonnal intézkedünk, vagy a gyermek más, jó nevelőszülőhöz helyeztessék át.

Az állam a nevelőszülőnek a hozzá gondozásba kihelyezett gyermekekért tartásdíjat fizet. Még pedig a gyermek 1 éves koráig havi 14 koronát, 1-től 2 éves koráig 10 koronát, 2-től 7 éves koráig 8 koronát s 7-től 15 éves koráig 10 koronát.

Azonkívül az állam ruházza, iskoláztatja, gyógytattja és gyógyszerrel látja el a gyermekeket.

A gyermek 15 éves kora betöltéséig marad állami gondozás alatt. Ez alatt az idő alatt a gyermek nevelését úgy kell irányítani, hogy belőle becsületes, munkás, magyar ember váljék. Nem az a célunk, hogy a kötelekünkbe tartozó gyermekeknek a különben is jobbára előzőnlött, ugy nevezett tudományos pályákra való lépését elősegítsük, hanem arra törek-szünk, hogy mezőgazdasági munkásokká, vagy iparosokká váljanak.

Ezért választjuk ki különösen a földműves és iparos családokat nevelőszülőknél. E mellett azonban nem szabad elzárunk annak utját, hogy kiváló tehetségű, szorgalmu és jó magaviseletű gyermekek előtt a magasabb értelmű pályák is megnyílhassanak. Ily esetekben a gyermekmenhely intézkedik, hogy a kiváló tehetségű gyermekek a különböző állami tanintézeteknél levő ingyenes helyekre felvé-tessenek s tovább képeztesse. Vannak végül a menhely kötelekében oly szegény, elhagyott gyermekek is, a kik testi, vagy lelki beteg-ségben szenvednek. Az ily gyermekeket szanatoriumokban, vagy más e célra szolgáló állami intézetekben helyezi el a menhely.

A nevelés végeredményeképe a gyermekmenhely köteles gondoskodni, hogy a kötelekbe tartozó minden egyes gyermek 15-ik életéve betöltésekor hajlamának, tehetségének megfelelően úgy legyen elhelyezve, hogy megkezdett pályán önerejéből megállani tudjon. De nem minden gyermek marad 15-ik éve betöltéséig állami gondozás alatt. Mint előbb említettem, a gyermekek a menhelybe való felvételének oka: az elhagyottság. Mihelyt az megszűnik, a gyermeknek már nincs joga, de nincs is szüksége az állami védelemre, ki kell tehát adni a gyermeket 1. ha oly vagyonhoz jut, a melyből eltartható, 2. ha a tartásra kötelesek (szülők nagyszülők) oly vagyonhoz jutnak, vagy oly mértékben válnak keresetké-pesekké, hogy a gyermeket eltarthatják.

3. Kiadható a gyermek, ha további gondozását valamely rokon jötevő, vagy a gyermekvédelem érdekeit rendszeresen és az állami gyermekvédelemmel összhangzatosan szolgáló hazai jótékony intézet, vagy egyesület elvállalja. A gyermekvédelmi szabályzat eme rendelkezését azt hiszem nem kell bővebben magyaráznom. A kiadás iránti kérelmet, vagy hozzá vagy a menhely igazgatóságához kell beadni. Gyakran előfordul, hogy a gyermek kiadását a szülő sürgősen kéri, a kiadás feltételei megvannak, ily esetekben joga van a menhely igazgatóságának gyámhatósági intézkedés előtt feltételeken kiadni. Felesleges kiemelnem, hogy a gyermek kiadásában is a legnagyobb körültekintéssel kell eljárni. Ha a gyermek jövője úgy erkölcsi, mint anyagi, továbbá hazafias szellemben való neveltetése tekintetében a kérelmezőnél biztosítva nincs, nem szabad őt kiadni. Mert igen gyakran megcsúsz, hogy a szülő vagy törvényes képviselő a gyermek kiadását nem a gyermek iránti szeretetből kérelmezi, hanem azért, hogy a gyermeket munkára használja, koldulásra, vagy lopásra kényszerítse s így a saját megélhetését megkönnyítse. Külön kell megemlékezni az elhagyott csecsemő, valamint a züllött gyermekekről. A gyermekvédelemnek ezen a téren jut a legne-hezebb, de leghálásabb feladata.

Az elhagyott csecsemő gyermekeknek ezelőtt legalább 80%-a elpusztult. Ennek oka abban rejlett, hogy lelketlen asszonyok gondozása alá kerültek, a kik őket mesterséges táplálásra fogva belőlük rövidesen „Angyal”-t csináltak. Gyermekvédelmi szabályzatunk felismerve a csecsemők helyes gondozásának nagy socialis jelentőségét, az óriási csecsemő halandóság meggátolását azáltal törekszik elérni, hogy róluk külön rendeletekkel gondoskodik. Alapelve az, hogy lehetőleg minden a menhely kötelekbe felvett csecsemő anyja általi táplál-tassék. Ha az keresetlennem vihető, megbiz-ható nevelőszülőkhöz szoptatásra kell őket elhelyezni. Ezért a menhely csecsemő gyer-meknek anyját is kötelekbe veszi a szoptatás idejére, vagyis 8 hónapra. Ez alatt az idő alatt az anyáról gondoskodik akképen, hogy vagy a menhelyben tartja, vagy gyermekével együtt nevelőszülőnél helyezi el.

Mennyi lelketlenséget tapasztalunk ily alkalmakkor! Az anyák minden uton-módon kiakarnak ezen szent kötelességünk alul bújni, hogy gyermeküket maguk táplálják s az anyai szeretetnek nyomát sem mutatva a legnagyobb könnyűséggel képesek gyermeküktől megválni. Azonban a menhely a felvételkor a csecsemő anyját csak akkor menti fel ezen kö-telesség alól, ha arra nyomós oka van. Ha az anya beteg, vagy ha a csecsemőn kívül még több gyermek van akit tartania kell, vagy ha szülőinek van reá mint kenyérkeresőre szüksége. Ily esetben a menhely csecsemőt kivételesen az anyának adja ki gondozásba a szoptatás idejére s neki fizeti a gondozási díjat. Ha valamely okból ez sem vihető keresetlennel csakis akkor veszi fel a menhely a csecsemőt anyja nélkül is. De nem fogja őket a veszélyes mesterséges táplálásra, hanem megbizható szoptatós nevelő szülőhöz helyezi el, s gondozásukat a legszigorubbán ellenőrzi.

Ez által a módszerrel sikerült is a csecsemő halandóságát a minimálisra leszorítani. Rátértek most a züllött gyermekek kérdésére. Azoknak a társadalomnak való megmen-

tését gyermekvédelmünk legfontosabb feladatának tartom. Velük lépten nyomon találkozunk itt is, de különösen a fővárosban. Rézint velük született rossz hajlamuk részint nevelésük teljes elhanyagolása, a mely őket már kora gyermek korukban az utcára dobta, vitte őket a zülés útjára. Némelzek csak megindultak a zülés útján mások ellenben már a zülés oly mély fokán állanak, hogy a legkülönbözőbb vétségek és büntények elkövetésére képesek. Csavarognak, lopnak gyujtogatnak sőt vannak a kötelektünkben oly 15 éven aluli gyermekek akik betörést sőt gyilkossági merényleteket követnek el.

Ezekből a gyermekekből lesznek a társadalom legveszedelmesebb elemei, börtönök lakói.

Az államnak és a társadalmának a legfontosabb feladata, hogy ezeket a mar elzülött gyermekeket a jó utra térítse, a zülés veszélyének kitétteket pedig a teljes elzüléstől megóvja. E célból az állam a hatóságoknak köteletségévé teszi, hogy minden a területükön előtalált ily zülött gyermeket, azonnal a gyermekmenhelyre utaljanak. A gyermekmenhelynek pedig kötelessége őket felvenni, azokat is kiket magánosan ily ok miatt a menhelybe felvételre hoznak.

A menhely a zülött gyermekeket 15 napig tartó megfigyelés alatt tartja. Megfigyeli a gyermek értelmi fokát, érzelmi életét és azt, hogy vajon nem elmebeteg-e?

Ha eme megfigyelés eredménye oda vezet, hogy a gyermek javíthatatlan, a zülöttség mély fokán áll átadja őt az Országos Gyermekvédő Ligának aki erre a célra zárt nevelő intézeteket tart fenn. Az elmebeteg és degenerált zülött gyermekeket pedig ily célra berendezett állami intézetben helyezi el. Ha azonban a megfigyelés alatt azt tapasztaljuk, hogy a gyermek javuló képes, szigorú nevelésűlőhöz adjuk ki gondozásra. Erre a célra már előre kiválasztjuk azokat a nevelőszülőket, kik egy ily gyermek nevelésére, megjavítására kiválóan alkalmasak. A zülött gyermekek gondozását, nevelését még a rendesnél jobban ellenőrizzük s ebben a társadalom segítségét is kérjük.

Minden egyes ily gyermek részére felkérjük a telepbizottságot a patronáge gyakorlásására, aki a gyermek hibáit kiismerve atyai gondoskodással a jó utra téríteni segítsen.

Örömmel tapasztaljuk, hogy e rendszer bevált; általa a zülött gyermekeknek legalább 80%-a javulás útjára tért, s ha így haladunk rövid idő múlva nem fogunk az utcán találkozni csavargó zülött gyermekekkel!

Ezekben vázoltam rövidesen az állami gyermekvédelmet. Midőn törvényhozásunk a gyermekvédelmi szabályzatot megalkotta s vele az elhagyott gyermekeket védő szárnyai alá vette, a társadalom hathatós támogatására is számított.

Nem szabad azt hinnünk, hogy miután az állam az elhagyott gyermekekről ily bőkezűen gondoskodik már nincs szüksége annak, hogy a társadalom is felkarolja őket. Gyermekvédelmünk csak akkor lesz ideális, ha az állami gyermekvédelem a társadalmival karöltve, egymást támogatva, egyesült erővel törekszik megvalósítani azt a nemes emberbaráti feladatot, amely a gyermekvédelem terén reá hárul.

Föl és alá.

Irta: Dalmady Győző

*Hegy uton szakadatlan
Járnak-kelnek a kocsik,
Egyik gyorsan lefelé fut,
Másik felkapaszkodik.*

*Egyik kocsi vidám, fürge,
Messze hangzik a zaja,
Másik kocsi nehéz, lassu,
Sok a gondja, a baja.*

*Mindenkire egyenlően
Süt a déli napsugár,
Fényből mégis csak egyik kap,
A másik bus árnyba jár.*

*Egyik lejut a völgyekbe,
Másik a hegycsúcson áll,
A sok közül melyik ér célt?
És nyugalmat hol talál?*

A mi koponyánk.

Irta: Jászai Mari.

Azért kisebb-e azzal a „egyharmaddal” ami asszonyi agyvelőnk, mert a férfiak a teremtetésünk óta nem engedték azt használnunk, nehogy mi járjunk túl az ő eszükön, vagy ezt is csak ránk fogják, mert hiszen ők mérecs-gélték és mondhattak annyi unciát, amennyit a saját érdekükben jónak láttak konstatálni — ámbár nem hiszem, hogy Lenhossék bácsi akora ellenségünk lett volna, neki nem volt rá oka, ismertem az élete párját — vagy csakugyan a természet tartotta vissza azt a hiányzó harmadot, bölcsességből, olyan hivatásra szánva bennünket, amelynek nem vetnénk alá magunkat ha, — mint mifelénk mondjuk, — ki volna mind a négy fertályunk?

A koponyánk belsejét még nem láttam, de ha a külsejét nézem és azután itélek, akkor jaj nekünk!

Ha akkora a különbség a fejünk belseje, mint a külseje között: akkor megijedünk és féljük az egész jövő generációk szellemi nivóját, mióta tudjuk, hogy azok lélekbeli tehetségeiket az anyától is öröklik. Mert miben különbözünk igylenézett, lesajnált, vad nővéreinktől, akik semmivel sem raknak több tücsköt-bogarat a fejükre, mint mi. Igaz, hogy ők nem is követelnek szavazati jogot, mint mi.

Nehogy azonban valaki rám olvassa, hogy én vizet prédikálok és — cifra kalapban járok!

Szó sincs róla. Én a magam kalapjait is mindig úgy szégyenlem, mint a többi asszony-ságét, de egyszerű kalapot Budapesten nem kapok. Ha pedig férfias kalapot teszek föl, mint az északiak, fin, dán, norvég asszonyok; akkor mindenki megfordul utánam és nevet, az pedig nekem annyira kényelmetlen, hogy inkább viselem a budapesti divatot, amelynek a fejemhez semmi közvé. Nem véd nyáron a nap és télen a fagy ellen.

Divat! Viseljük, mert divat. Mert párisi. Ha a budapesti hölgyek tudnák, hogy Párisban az igazi előkelő nő gyalogjáráshoz sohasem tesz föl „fantasie”-kalapot, tollas, madaras, virágos isten-esodákat, hanem jár egyszerű, fejéhez simuló kis kerek, vagy keskenykarimájú kalapban, amit a divat évtizedeken át alig befolyásol es amit Budapestre sohasem hoz a marchande-de-modes, mert az nem „mutat”; ha ezt tudnák, hiszem, hogy ők is így tennének. A párisi művelt nő csak kocsiban hord structollas kalapot. Utcán, gyalog soha.

Mihozzánk, a Balkánra. hozzák a félvilági hölgyek kalapjait, mint a színázaink a nekik való szindarabokat.

A választójogunkkal várjuk addig, míg mi is a kalapunk mellé tüzhetjük a kortestollat és azt nem takarja el ott a structoll.

„A ruha teszi az embert.” Nézzük hát meg először a külsőnket: az öltözködésünket. Szégyenletesen oktalan az európai nő ruhája — épen a kevély európaié! — a kínai, japán, a török mellett! A célszerűnek meg épen az ellentéte. A szépnek a torzképe. Vastagítja a vastagot, soványítja a soványt. A japáni, kínai khiton, a régi görögökhöz hasonlóan, kiegyenliti hosszú vonalával a kövér test formátlanságát, kitölti a csontos test hiányait.

Legfőbb érdemét pedig alig merem szóvá tenni, mert ez egy kötetet involvál: nincs alvetve divatnak! Mégis mindenik asszonyon más. Egyéni. Eredeti!

Viselhetünk mi oly becses, valódi nehéz selyem és művészileg himzett ruhákat, mint ők, akik azokat anyáik, nagyanyáik, dédanyáiktól kincsek gyanánt öröklik?

Mi? Szánalmas életünknek egyharmadát a szabóinkkal való küzködésben töltjük el, hogy félig-meddig sikerült, vagy in sikerült rongvainkat tőlük szörnyű pénzért kicsikarjuk.

Először a szabóinktól a ruháinkat, azután férjeinktől az árárt És sokszor milyen áron!

És ez a testü lelki gyötrelém minden évadban ismétlődik! Elégtelen fizikumunk összes energiáit utálatos „divatos” rongyaink beszerzésére vesztegetjük. Fiatal férfiak emiatt a csapás miatt nem mernek idejében megházasodni. Kisértsük meg elképzelni, mi európai nők, mennyi megtakarított időt és pénzt jelent a keletiek változatlan formájú ruhája?

És mily valódi, értékes szöveteket viselhetnek, nem máriól-holnapig tartó, örökös utánzatokat, szégyenletes olcsó cafatot, ami okvetlenül visszahat a lelkületünkre, jellemünkre is.

A jelszó: csak sokat mutasson. Olcsó pénzért sokat mutasson. Piha! milyen lealázó csalás, örökös csalás!

Neveltségesek és rabszolgák vagyunk divatrongyaink révén.

„Nagysád kissé „erős” csipőben”, — mondja markába nevetve a szabónk, mert azt a kifejezést, hogy „kövér” meg „vastag”, ami az igazság, azt nem bírjuk meg. És azt kívánjuk, hogy komolyan vegyenek bentünket?

Vagy törekszünk komoly emberi jogért és akkor nem maradhatunk irrezonabibis bábuk; vagy szétkócoljuk a hajunkat, mint a vadak, madarakat, bogarakat tűzünk bele és keressük a férfiak kedvét, akik eddig ilyeneknek neveltek bennünket. Így is vették hasznunkat.

Tegnap és ma.

Álmodozni mertem, ifju gyermek voltam,
Hittem ugy lesz minden, amit ki gondoltam:
Nevetett rám minden, mosolygott az élet,
Lelkembe még nyár volt, mikor künn már tél lett.
Álmodott a lelkem,
Egy szép leánykáról.
Nagy sötét szeméről
Gesztenye hajáról,
S meg fogadtuk egyszer,
Valamikor régen,
Ő lesz, ha megnövünk
Az én feleségem.

Esküvő volt tegnap, lakodalmat ülték,
Nekem ismerősnek is meghívót küldtek,
Sok szép régi álmom összedölvé, romba,
Sajgó fájdalommal mentem a templomba,
Belép a mennyasszony,
Karján vőlegénye,
Meghajtottam magam,
Köszöntem feléje...
Kimondta az „igent”
Nagy csendesesen szólva,
Én meg ott zokogtam...
... Az utolsó sorba’.

Fényes Jenő

Kaland a régi várban.

A kis város előkelősége az „Arany patkó” különszobájában, melyet üvegfal választott el a sötétstől, találkozott mindennap esti hat óra után egymással. Az előkelőséghez tartozott pár hét óta báró Bewens nyugalmazott őrnagy is, ki a kis város festői környékén építetett magának egy lakályos apró villát. Elbeszélésünk napján a polgármester és a pap voltak jelen, mikor az őrnagy belépett. — Kedves neje francia születésű? kérde a polgármester a beszélgetés folyamán. — Igen felelte az őrnagy, a francia hadjárat idején hódítottam meg. — Ó milyen érdekes, beszélje el, hogy történt, kérte a pap. — Nagyon szívesen uraim, a hadjárat elején hadnagy voltam és mint ilyen, egy szakasz gyalogságnak vezetője, midőn hadtestünk Chalons felé vonult, előre lettem küldve legényeimnel egy közeltekő várba szálláscsinálnak. A vár udvarába érve, egy kifogástalanul öltözött öreg ur jött elének, ki mint a grófnő udvarmestere mutatkozott be, felkért, hogy bármilyen irányu kívánságaimat vele közöljem, mert a grófnő tőle telhetőleg ugy engem, valamint embereimet is mindennel el óhajtja látni és azt akirja, hogy semmiben se szenvedjünk hiányt. Tekintettel arra, hogy ellenséges területen voltunk, a fogadtatás nem volt ép’ barátságatlannak mondható. Embereim a közeli falu házaiban lettek elszállásolva, én pedig az öreg ur vezetése mellett indultam a várba. — Mikor tehetném a grófnőnél tesztetemet? — A méltóságos asszony bármikor szívesen fogadja báró urat, volt a felelet.

Közben a nekem fenntartott szobába értünk, nová csakhamar belépett há inasom; átöltöztem és egy félóra mulva az udvarmester elvezetett a ház asszonyához. Tágas fogadószobába jutottam, melynek nehéz, sötét függönyei némileg komor benyomást kölcsönöztek és melynek díszé I. Napoleon császár életnagyságu olajfestménye volt. Ép' azt nézegettem, egy magas, előkelő megjelenésű idősebb hölgy lépett be.

Meghajoltam, ő büszke fejének könnyed biccentésével viszonzta köszöntésemet s két szeméi vizsgálódva siklottak rajtam végig. — Remélem báró ur, hogy monsieur Riquot (az udvarmester) mindent legnagyobb meglepődésre rendezett el?

— Minden a legnagyobb rendben van méltóságos asszonyom, köszönöm szives figyelmét és ha talán valamiben szolgálatára lehetnék, kérem parancsoljon velem.

— Nagyon kedves báró ur! Köszönöm. Megint éreztem átható pillantását, mintha lelkembe akarna látni.

— Ah nagy gondom van, legidősebb leányom De Wyllis marquise súlyos betegen fekszik a vár jobb szárnyában, nem él már sokáig a szegény gyermek, idegrendszerét nagyon megviselték a folytonos sorscsapások és szerencsétlen hazánk balsorsa.

Megígértem a grófnőnek, hogy a kastély ezen részébe embereimnek megtiltom a belépést, sőt még a közelébe való járkálást is.

Mikor bucsuzni kezdtem, egy bájos fiatal hölgy lépett be a szobába, a grófnő láthatólag rossz néven is vette hirtelen megjelenését, de nagyvilági hölgy léte re leközödtte felindulását és bemutatott leányának.

— Leányom Luison — báró Bewens. Könnyedén meghajolt, majd megkérdezte mindennel megvagyok-e elégedve, majd néhány jelentéktelen szó után elbucsztam a hölgyektől.

De Luison kisasszony bájos arcocskája csak nem akart eszemből kimenni, és rögtön észrevettem, hogy én is elég jó benyomást tettem reá.

Öt óraker jelentette inasom, hogy az udvarmester kéret a dinérhez. — A dinér kitűnő volt, nem különben a vörösbőr is és kellemes hangulatban vonoltam szobámba, hol egy jó szivarra gyujtva kinéztem az ablakon. Önkénytelenül is a vár azon része felé néztem, melyben a grófnő legidősebb leánya feküdt súlyos betegen. Hosszú egy emeletes épület volt, közepén egy gömbölyű toronnyal, ez a tulajdonképeni ősi vár, még sáncárokkal is körül volt véve, mely azonban most szép fákkal volt beültetve és a várparkba torkolt. Nem tudom miért, de hirtelen gyanakodni kezdtem, vajon nem rejtegetnek az ősrégi falak valami másit is és elhatároztam, hogy egy megbízható altisztemmel megfigyelgetem a park ezen részét.

Nem sokára ezután megjelent az udvarmester átadta a grófnő üzenetét, ki teára hívot. — A legszeretettelőbben fogadott úgy ő valamint leánya is. Kérdezősködtem a marquise hogylétéről a grófnő megint vizsgálódva tekintet reám és észrevettem, hogy a leány kissé elpirult. — Nyolcz napja voltam már a grófnő vendégszerető kastélyában és viszonyuk a legszivélyesebb volt, természetesen fülüg belebolondultam Louisonba, ki szivesen látta udvarlásomat. — Még két nöpom volt, azután — ilyen a katonasors indulnunk kellett tovább. Délután Louisonnal sétáltam a parkban, mindketten halgatagok voltunk. Szivem hangosan dobogott, lábához borultam és bevallottam szerelmemet...

Szent Isten... kelljen fel! hamar... kiáltá rettenetesen megijedve. És nem is látom többé drága Luison? kérdém sugva, mert a grófnő alakja tűnt fel a parkban. — De igen. Jöjjön holnap vacsora előtt a régi várba... várni fogom...

Végre nagy nehezen eljött a másnap és egy végtelenségnek tetsző idő után az este. Nesztelenül osontam be a régi vár folyósójába sötét volt, csakhamar megpillantottam Louison alakját, megfogta kezemet és egy termen keresztül nagy pompával berendezett szobába vezetett, az „Ö” szobájába.

Nem tudom mi minden! beszélhettem, de Louison kimondotta a boldogító igent ép'

meg akartam ölelni, mikor egy rejtett ajtó pattant fel és egy nyulánk harcias kinézésű fiatal ember állt előttünk.

Soha sem egyezem belé uram, hogy nővérem egy német tiszt neje legyen. Azonnal megismertem a grófot, egyike volt azon gárda tiszteknek, kik az utolsó ütközetben halálra szánt vakmerőséggel védelmeztek egy általunk körül zárt falut. — Louison, ki attól félt, hogy bátyja megtalál támadni közénk vetette magát és síró hangon kérlelte „Henry ne tégy boldogtalanná. — Ebben a pillanatban lépett be a grófnő, elsápadt mikor fiát meglátta.

Bocsáson meg báró ur, de megakartam fiamat menteni, és ezért hozakodtam elő a beteg leányomról szóló mesével.

Meghajoltam és megkértem egészséges leánya kezét.

Louisonom anyja nyakába vetette magát, anye és fia láthatólag megvoltak hatva és Louison menyasszonyom lett. — Bármennyire fájlaltam is, jövődöbeli sógoromat el kellett fognom és magammal vinnem, ő volt az egyetlen hadifogoly drága Louisonomon kívül, kit a hadjárat alatt elfogtam.

Louisonnal rövidesen megesküdttem és ő mint szerető feleség követett hazámba.

Eljegyzésünkre.

Oh, még nem késő megkérdezni szived'. Fog-e szeretni sirig engemet? Napok alatt gyullt láng-e csak szerelme, Mit egy-két hónap végkép eltemet? Vagy Vesztausz, mely lángol akkor is még, Ha a halál szemébe néz szemed? Oh, még nem késő megkérdezni szived'. Fog-e szeretni sirig engemet.

Nem vár rád éden, tudd meg jól előre! A kéklő égen gyakran felleg ül. Meg tudsz-e állni majdan a viharban Hívó lélekkel rendületlenül? Lesz-e reményed, ujjában virágzó, Ha száz reményed fája mind ledől? Nem vár rád éden, tudd meg jól előre! A kéklő égen gyakran felleg ül.

gy csók legyen a válasz ajakadról! In egy másikkal megpecsételtem: Mint jegy-gyűrűm — mit szép ujjadra huzok — Az én szerelmem ép oly végtelen, S tisztán ragyogva az lesz mind halálig. Mondd: ködbe, fénybe, jösz-e hát velem! ? Egy csók legyen a válasz ajakadról! En egy másikkal megpecsételtem.

Kovácsi Kálmán.

Válás után.

Irta: Irisz.

Dernay Zsiga felesége nagyon féltékeny asszony volt, sok kellemetlenségük is volt ezáltal, ugyannyira, hogy alig két évi házasság után Dernőy elhidegedett a feleségétől és megindította a válópört.

Az asszony mindenféle akadályokkal lépett közbe, mert az urát nagyon szerette, de mikor látta, hogy az ura szakítani akar, feltámadt büszkesége és a békéltető tárgyaláson nagy eréllyel jelentette ki a kölcsönös gyűlöletet.

Szülőihez ment lakni, kiknek egyetlen gyermekük volt. Bánhidyékat nagyon bántotta, hogy leányuk még mindig szomorú és kisírt szemekkel jár a házban, alig várták a válópör befejezését, hogy visszatérjen a társaságba, hol szórakozását feltalálja s jókedvét visszanyerje.

Bánhidy Lenkét a társaságban nagy meglepetéssel fogadták; barátnői irigykedtek a szép elegáns asszonyra, ki mindnyájukat felülmulata, a fiatal emberek pedig vetélkedtek kegyeiért, érdekelte őket a szép fiatal asszony.

Dernőy, ki mint férj is udvarolt minden szép asszonynak, most annál inkább elemében volt és mindenütt ott lehetett látni. A leányok ujra reménykedhettek és az asszonyok ujra meghódíthatták az elegáns gavallért, ki mindenkinél egy fejjel magasabb volt és kinek minden szava a nőkhöz egy-egy bók volt.

A válás után Dernőy Lenkével egy képtárlaton találkozott, ki egy barátnőjével karonfogva tanulmányozta a képeket, Dernőy nem volt elkészülve a találkozásra és meglepődve kapott kalapjához, Lenke elpirult s alig

biccentve fejével, szemét lesütötte; barátnője kinevette, miáltal Lenke még nagyobb zavarba jött, alig várta, hogy otthon lehessen. Otthon jól kisírta magát, ezen a kellemetlen helyzeten s ahogy Dernőit eddig szerette, most gyűlölni kezdte. Megfogadta, nem fog vele törődni és idegennek fogja tekinteni.

Ezentul mindennap találkoztak, Dernőy mindég köszönt és Lenke kimérten, hidegen fogadta, lassanként megszokta, hogy legalább mutassa közönyösségét, ha nem akarta a figyelmet magára vonni, mert mindenütt figyelték őket, szökött is Dernőy mindenünnen, a hol volt felesége megjelent, de egyszer Lenke gunyosan ránézett, ki is kacagta és Dernőy ha kellemetlen is volt neki a találkozás, ott maradt és megtanult közönyösnek mutatkozni.

Lenke egy jótékony mulatságon szerepelt, mint elárúsító, a legjobb sátorban árulta a pezsgőt. Eppen egy százkoronás bankjegyet kapott egy pohár pezsgőért, mikor Dernőy őt meglátta. Még olyan szépnek sohasem látta, ugy álltak körül a bámulók, mint egy csodaszép virágot. Dernőy nem tudta szemét levennie róla és most érezte először, hogy milyen könnyelműen eldobta azt, mit megtarthatott volna. Mintha hipnotikus álomban volna, akaratlanul a sátor elébe lépett, Lenke előbb zavarba jött, de aztán elmosolyogta magát, nagyon jó kedvében volt.

— Parancsol? kérdezte.

— Pezsgőt! szólt Dernőy rekedten.

Dernőy ezentul — mintha csak kicserélték volna — nem udvarolt az asszonyoknak, pedig lázasan kereste a társaságot, ha Lenke nem volt jelen, egész arcán kifejeződött a türelmetlenség, mennyire várja. Megsápadt, szeme beesett és vádolta magát éjjel-nappal, hogy tudott annyira könnyelmű lenni, egy ilyen asszonytól megválni, amennyire azelőtt közönyösen vette Lenkét, eleinte mint menyasszonyát, kihez könnyen jutott, azután mint feleségét, ki mellett mindenkinek udvarolt... el is volt az asszony mindég keseredve s ő igyekezett szabadulni a féltékeny asszonytól.

Most egészen más... Lenke kedves, különösen mióta látja, hogy Dernőyt mennyire érdekli, boldog s a boldogság még szebbé teszi, eddig szerény volt, most tudatában van értékének, kacérkodik Dernőyvel, tetszeni akar, izlésesen öltözködik és udvaroltat magának, hogy féltékennyé tegye. Dernőy egészen oda van, szerelmes kimondhatatlanul és szerelme elérhetetlen.

Barátai sajnálják szenvedéséért és mikor kezdik vigasztalni, még jobban elkeserítik. Tehetetlen, eddig minden nő meghódolt neki, majdnem kéretlenül az ölébe hullt és most ez az egy, kit igazán szeret, kineveti szenvedését. A pokol minden lángja ég benne, mert még csak nem is közeledhetik hozzá, tehetetlen ideges...

Egy reggel felébredve már annyira el van keseredve, hogy revolvert vesz kezébe, ideges keze reszket és szive helyett oldalát horzsolta a golyó, szerencsére észre veszik és kicsavarják kezéből a revolvert, mielőtt másodszor használná.

Csodálatos, Bánhidy milyen hamar értesült a szerencsétlenségéről, mert alig egy óra alatt Dernőynél volt, ki sápadtan feküdt ágyában, az orvosok elkinozták sebe vizsgálatával, mi jelentéktelen volt. Mikor Bánhidyt meglátta egy árnyattal még sápadtabb lett és az erős férfi a „Don Juan” egy szót sem tudott szólni, az öreg Bánhidynak könnyek gyűltek szemébe.

Szomorú, leverő helyzet volt, az öreg nem tudott semmi vigasztalót mondani, pedig Dernőy úgy várt valamit, fenségeset, csodásat, hogy még szivverését is visszatartotta.

Es akkor megnyílt az ajtó lassan, csöndesen és Belépett Bánhidy Lenke, kinek láttára Dernőy fölemelkedett, kitérta karjait... és boldogsággal ölelte át Lenkét, ki alig tudott szóhoz jutni.

— Most már mi lesz ebből? sóhajtott Bánhidy.

— Mi volna felelte Lenke — férjhez megyek az... uramhoz.

Áldásom reátok! mondta rá Bánhidy, mert ugysem tehetett egyebet.

Ifjuság után.

Vakmerő, bizó ifju voltam,
Kereszt előtt meg nem hajoltam,
Kacszagva kértem: a bölcsesség minék? ...
Es kigunyolom a térdelő hitet!

Ma már hiszek és nagy bölcsen belátom,
Hogy mulandó minden a világon
Hogy egyszer mindent, mindent oda vesztünk.
S nem maradt más: csak hitünk és keresztünk

Színészcsinyek.

Irtá: Solymosi Elek.

Az a vidéki színész, aki nekem a maga életéből már több érdekes eseményt mondott el, újra felvette a beszélgetés fonalát.

— Higyé el uram — mondá a színész — hogy nekem, mint született alperesnek annyi ügyvéddel volt már dolgom, hogy a nevüket is csak abc.-rendben tudnám elmondani. Igaz ugyan, hogy alperesi praksisom alatt egynemelyik betűből egy sem fordult elő, mint pl. az y-ból és az is tény, hogy x-el kezdődő ügyvéd is csak egy volt az emlékezésem listáján, de ezt a véletlenséget aztán bőven kitérítették a K. betűs piócák.

Az egyenes utak e hivatásos kerülgetői és a peresztések e doktor nevezetű felebbesői közt K. Zsiga volt az, akinek a színész lelkébe belegázolni, vagy szívében megforgatni a kést, épen csak annyi volt, mint más embernek a reggeli mosakodás. A színész kliensek különböző kedvencei voltak K. Zsiga ügyvédnek, aminek az a magyarázata, hogy a színészember — ha beperelik — soha sem megy el a tárgyalásokra, és e miatt mindig „elmakacsolják”. A bohémlelék nem hisz a bepereltébe komolyágában, vagy ha hisz is, de azt sohasem tételezi fel, hogy a tapsoló közönség közt olyanok is akadjanak, akik nála foglaltatnak, vagy pláne árvereltetnek. Jól tudta ezt K. Zsiga és épen erre alapította az ő *telketlen lélektanát*. K. Zsiga tíz évig volt az én ügyvédem. Ez idő alatt igen sok követelésemet behajtotta, amiből persze soha egy fillért sem láttam, mert úgy elszámolt, hogy mindig én tartoztam neki.

Valami ilyen költségmaradék miatt a következő tíz évben — amikor már kiábrándultam Zsigából s megszakítottam vele minden összeköttetést — K. Zsiga beperelt, s e követelését szakértelmes gondossággal felszaporítva, biztosítani akarta ellenem. Elkezdett üldözni a foglaltatásaival. Kivételes engedelmet szerzett a járásbírósgától s a végrehajtót még karácsony előestéjén is elhozta hozzám. Uram! Én minden hitelezőmnek fizetni szoktam, amikor pénzem van, de úgy éreztem, hogy K. Zsigának sohasem szabad fizetnem. K. Zsiga azt a benyomást tette rám, mintha ki akarta volna fűtyölni az én megtapsolt művészetemet s törekvésében nemcsak a hajdani kliensét üldöző izléstelenséget láttam, de érthető hiúságnak a megaláztatását is.

Nem egészen kétszáz korona volt a K. Zsiga követelése. De én kétszáz koronánál is többet költöttem törvénykönyvekre, csak hogy kimerithessen e paragrafustengerből a védekezés csemegéit. Bujtam a törvénykönyveket. S valahányszor kimenekültem a toronymagasságra halmozott könyveim közül, az agyamban piramidális butaságot éreztem. A nem nekem való tudomány felnyitotta szememet és a természetes gondolkodás útjára vezetett.

Megismerkedtem a sörházban a végrehajtóval, aki egy kocintgató alkalommal bemutatott a feleségének. Az ismeretségből tegező barátság lett s a barátság kölcsönös zsurozásá fozódott. Hol jén hívtam meg a végrehajtókat zsorra, hol meg ők engemet. Igaz, hogy a vendéglátásaink nem voltak egyenletesek, mert én palackozott sörrel és a Ferencvárosban készült prágai sonkát adtam nekik, ők pedig pezsgős uzsonnát szervizáltak elem, de azért a köztünk fátongó különbséget a végrehajtók nem éreztették velem, mert — a többek közt — be kellett látniok, hogy az én porcellán edényeim sokkal újabbak voltak, mint az övék. Az én előnyömré különbözött a lakáshereendésünk is. Nálam minden butor stilszerű volt, a végrehajtóknál az ilyesmire semmit sem ad-

tak. Volt ugyan egy nyeregtartójuk (persze nyereg és ló nélkül) ami drága aranyozással volt telehimezve s mint mondták, csak azért vették meg, mert olcsón jutottak hozzá; továbbá volt egy rokokó kályha ellenzőjük, amihez hasonló drágaságot csak fejedelmek szerezhetnek és egy faragással diszitett 12 szemlyre való barokk ebédő asztaluk, amelyre rendszeren csak a végrehajtó és neje számára terítették, de végeredményben az én lakásom mégis elegánsabb volt. És én sem éreztettem ez előkelőségemet a végrehajtókkal, mert éreztem, hogy a stilszerű butoraimat még nem fizettem ki. Elég az hozzá, hogy nagyon bizalmas viszonyban voltam a végrehajtóval s különösen a feleségeink sűrűn érintkeztek egymással, mert ők zsur nélkül is el tudták tölteni a napot. Természetesen mindig pontosan értesültem, hogy K. Zsiga mikor jön hozzánk foglalni.

Egy foglalást — a többek közt — úgy hiúsítottam meg, hogy *elköltöztem egy emelettel feljebb*, a véletlenül üresen levő lakásba, s miután az új lakásom száma nem egyezett meg a periratban kitüntetett lakás számával, az én végrehajtó barátom megtagadta a foglalást. A költözés 15 forintomba került, de célokat elértem s fricskámát megadtam. Mikor a végrehajtó a foglalást megtagadta, felém vágott a szemével, sarkon fordult és így szólott:

— Bocsásson meg nagyságos ur!

— Nincs miért — válaszoltam.

Aztán K. Zsigához fordulva így üdvözöltem:

— A vizontlátásra doktor ur.

K. Zsiga majd szétpukkant.

És nem kellett sokáig várnom, mert Zsiguci ismét jött s az új végrehajtási kérvényen már az új lakásom száma volt beírva. Csakhogy én akkor már ismét az előbbeni lakásomban laktam. A végrehajtó ismét megtagadta a foglalást s láttam a szeméből, hogy szeretne megölelni. Mindenki nevetett. A végrehajtó, a becsücsök, a házmester s az öt éves kis fiam is. Csak épen K. Zsiga maradt komoly.

Azt hihetné az ember, hogy a kudarok után ez a „színészbarát” megemberelte magát s békét hagyott.

Dehogy hagyott. Szó sincs róla. Két hét múlva már ismét foglalni akart.

A foglalás előtti napon kis fiam annyi cukrot evett, hogy elrontotta a gyomrát és ágyba kellett fektetni. Házi orvosunk konstataulta a jelentéktelen bajt. Nekem hamarjában egy ötletem támadt. Egy másik orvost is hívtam, akiről biztosan tudtam, hogy a Molière orvosai közül való s hogy a puskaport egyáltalán nem találta fel. A belépő Molière-féle orvosnak színészkedő kétségbeeséssel adtam tudtára, hogy kisfiának skarlátja van.

— Mutassa a nyelvét kis barátom.

— Minek? Hiszen az nem illik.

— A doktor bácsinak megmutathatja.

Fiacskám megmutatta a nyelvét hegyét s az orvos konstataulta, hogy a skarlát nagyon akut jellegűt öltött.

Nosza hamar a patikába. Ebből az orvosságból minden órában egy evőkanállal. Tessék jól megérteni: óránként egy evőkanállal. Az ajtóra kérem vöröscédulát ragasztani, hogy a háznál ragályos beteg van. Hja! kérem ennek meg kell lenni. Így rendelí a törvény.

S az orvos átadta a vörös cédulát.

Bravó! Csak ezt akartam.

Másnap a végrehajtó be sem lépet az ajtón, csak megnyomta a villamos csengőt s mire én megdörzsölt és megnevesített szemekkel kiléptem, a helyzetet már megértette s a lépcsőn lefele indulva egy helyett kettőt lépet, szembe találta K. Zsigát, aki nagy fujtatva jött fel és szidta a magas házakat. A végrehajtó megmutatta neki a vörös cédulát s elkezdte magyarázni, hogy miről van szó. De K. Zsiga nem várta a magyarázat végét, hanem tüntetni kezdett a fiatalágával s egyszerre nem kettőt — hanem háromat ugrott.

És a foglalás dolga ismét el volt intézve. A legközelebbi folytatás 1893-ban, karácsony előestéjén történt. Ekkor láttam életemben először, hogy milyen bestiális lehet egy uri ember, már t. i. az olyan ur, mint

amilyen K. Zsiga volt.

Eppén a karácsonyfa felállításával voltunk elfoglalva. A gyermekek és a cselédek ajándékait rendeztük és aggattuk föl. Ide még egy pár cukorperec, oda még egy repülő angyal, amoda egy csokoládé oroszlan, felül egy néhány viasszgyertyácska, alól mentől több aranyfonál. Utoljára jöttek az ezüstözött almák s az aranyos diók. A fenyőfa tövében egy kosztümös s egy hajas baba, egy miniatűr zongora, konyhaberendezés. A fiának kard, puska, ágyu, trombita, csákó, durranó pisztoly, igazi bicikli, mozdonyos vonat, honvéd és bur katonák. A papa meglepetése a mamának, Boris szakácsnének téli harisnyák, diszkötény, fekete selyemkendő, a viceházmesternek tájékszzipka s egy szivartárca tele británikával.

Az öröm és boldogság elárasztotta a házat. A szeretettüze égetett mindnyájukat. A kíváncsiság, és remény izgalmi a vérben kergetőztek a várakozás fantáziája az égben morzsolta a hátralevő időt, a szívek Jézushoz emelkedtek. Amikor egyszerre betoppant a krisztustalan K. Zsiga. A végrehajtóval jött foglalni. Kergette az ő néhány piculáját.

És foglaltak. Karácsony előestéjén lefoglaltak minden lefoglalható butort. Lefoglaltak a kölcsönvett zongorát, a villamos csillárokat, a konyhaszekrényeket, sőt az egész télre való köszönet is. Még a gyermekágyat is felírták.

És én többé nem gyűlölttem és nem vettem meg dr. K. Zsigát. De még csak nem is haragudtam rá. Egyetlen zokszavam sem volt hozzá, sőt a távozásnál boldog ünneplést kívántam. És kezet is szoritottam vele. Mert az ajándéktárgyakat és a játékszereket nem foglaltatta le.

Mig más . . .

*Mig más ül mellettem, oly bus vagyok
Ha veled együtt vagyok — kacagok,
Dévajul kacagok;
Pedig szívem akkor legjobban fáj,
Fájdalom marja: oly nagyon sajnó.*

*Mig máshoz szólok mély sóhajtással
S másra nézek bus álmodozással
Előtted danolok;
Nem látod mig tombo! a jó kedvem?
A szemem mélyén egy könnycsepp ragyog.*

*Másé a bánatom mély sóhajtása
Tied az ajkam vig mosolygása
Pedig sir a lelkem;
Futnék ha ajkad érintné kezem
Pedig a vágytól úgy ég mindenem*

Steier Etelka.

A gyerek.

Irtá: Vándor Iván.

A multkor este, mikor hazajöttem, Piroskát, a feleségemet sírva találtam. Ránéztem az órára: félkilenc volt. Nem kérdeztem tehát semmit, hanem melléje kerültem, átöleltem és azt sugtam a fülébe:

— Egyetlenem, veszek magának egy lila crépe de chine bluzt.

Piroska rámnézett és így szólt:

— Vegyen nekem egy picit kis gyereket. A gyerek váratlan feltünése nem valami kellemesen érintett. Ezt azonban nem mutattam, hanem megsimogattam a feleségem szép arcát és hizelegve azt mondtam neki:

— Kis csacsi és egy fordulattal az orosz-japán háborúról kezdtem beszélni.

Piroska rámnézett. Volt ebben a tekintetben minden: pajkosság, melankólia, bizalom, tréfa, szomorúság és makacsság. Aztán ő is beszélt a japánokról. Azt mondta, hogy a japánok iránti rokonszenvenek a bizonyítékaiként egy gésapongyolát fog magának varratni. Az nagyon kedves, bájos viselet, magyarázta, nem gátolja az embert a mozgásban le lehet benne úlni is, a gyerekekkel játszani.

— Édesem, már kértem magát, hogy ne emlegesse nekem azt a gyereket — mondtam kissé száraz hangon.

— Hisz ez nem az a gyerek.
Éreztem, hogy veszedelem fenyeget. Öszszehuztam a szemöldököm, ami nálam az idegeség jele.

— Egy másik gyerek? Hát ez kié?
— A Mihályé.
— A favágóé?
— Azé.

Egy pillanatra elhallgattam. Ezt az időt Piroska arra használta föl, hogy rátelepedett annak a széknak a karjára amelyen én ültem és elkezdte a hajamatt simogatni.

— Ha látná, micsoda gyerek az — mondta — akár egy Murilló-angyalka. Kék szeme van, meg fekete haja. Aztán a keze, meg a lába — Miklóskám, lelkem, nézze meg azt a gyereket.

Piroska néhány napra így szólt:

— Aztán kérdezte már tőle?

— Kérdeztem. Nem éppen ezt, csak úgy mondtam, hogy nem adná-e nekem valamelyiket. Gondoltam, majd ezt választjuk.

— Aztán mit mondott Mihály?

— Hogy hát ő nem bánja, neki van öt, jut is, marad is.

— Mihály! Mihály csak az apja. Beszélt az anyjával?

— Holnap fogok vele beszélni. Magával elmegyek hozzájuk.

Azt akartam mondani, én bizony nem megyek, de ránéztem a parányi cipőkre és így feleltem:

— Isten neki, holnap nézzük meg a kis leányt.

Másnap csakugyan elmentünk Mihályékhoz. Mikor a kapuhoz értünk, Piroska azt mondta, aztán ne mondja rögtön, hogy a kis Julcsát akarjuk.

Mihály az udvaron várt bennünket egész családjával. Ő maga alacsony, nagy bajszu ember volt, összecsavardott dus hajjal és érfelmes kék szemekkel. A felesége gyöngé, beteges asszonyok látszott. Hosszukas madonnaarca volt, meg nagy, szomorú szeme. Az őt gyerek közül az egyik, a legidősebb az eperfa legtetéjén ült egy hajlós, vékony ágon. Mikor az apja szólította, kecsesen és biztosan jött le, mint egy mókus. A második a negyediket fogta, a harmadik a porban játszott az anyja lábánál, legkisebb, ami Julcsánk pedig ott ült az anyja ölében és mikor minket meglátott, elkezdett cincogni, mint egy fájós fogu egérke.

Az asszony nem valami barátságosan fogadott bennünket. Ugy látszik, az ura informálta előre, mi járatban vagyunk, mert egyre a gyerekeit nézte, féltő, nyugtalan tekintettel. Mihály ellenben nagyon beszédes volt és kedvünkbe akart járni.

— Jani, gyere, köszönj a tekintetes urnak — szólította a fán ülő gentlemant.

Az asszony gyors mozdulattal megigazította a fején a kendőt és erélyes hangon megszólalt?

— Janit nem adom. Majd szelidebb hangon hozzátette:

— Ő a legidősebb.

— Igaz — mondta Mihály — ő a legidősebb és elkomolyodott. — Nem szokna meg az ilyen nagy gyerek ugyse.

A feleségem megsimogatta a nagyobbik kis leányt a haját. Fakó arcu, szeplős, csunya gyerek volt, a haja akár a csepü.

— Mari — mutatta be Mihály.

— Beteges — vágott közbe az anya — nem való elvinni ezt se.

— Igaz, — hagyta helybe újra Mihály — ezt se lehet adni. Beteg gyerekek az anyja mellett a helye.

A porban ülő gyerek keservesen elkezdett sírni. Az anya lehajolt hozzá, a kötőjével törölgette az arcát és így csitította.

— Ne sírj lelkem, nem adlak én oda a világért se. Mihály a vállát vonogatta, mintha mondta volna:

Lám, ilyen bolond az anya és a negyedikhez közeledett volna, ha az asszony rá nem kiált:

— Kigyelmed már adná. Hát nem tudja, hogy Erzsébet nem alszik el Mari nélkül soha.

Mihály megrökönyödve nézett rá.

— Mán hogy adnám — mondta, aztán a

feleségemhez fordult és lemondólag legyintett a kezével:

— Ne tessék bántani, kicsi még a nagyon.

Piroskát a hallottak nagyon elbátortalanították és félnken csak ennyit mert mondani:

— Hátha a kis Julcsát...

Mihálynénak piros lett az arca és egy gyönyörű védő mozdulattal még szorossabban öleli magához a gyermekét.

— A kis Julcsát — szólott és most meg elsápadt. Szép szomorú szeméből sűrűn kezdtek hullani a könnyek a kis gyerek arcára.

Mihály is rosszalóan csóválta a fejét és szemrehányóan tekintet a feleségemre:

— Mán azt igazán nem lehet.

Egy pillanatig halgattunk valamennyien. Aztán az apró szentek elkezdtek keservesen sírni, mintha valami veszedelmet sejtett volna meg a kis lelkük. Mihály is elfordult és lenézett a földre, mintha valamit keresne.

Az én asszonyomnak is könyes volt a szeme, aztán odament a másik asszonyhoz, megölelte szépen és azt mondta neki:

— Olyan szép volt, hogy nem adta...

Pünkösdi királyság.

*Felséges királynőm: tudod, büszke voltam
S trónod számolyánál álltam meghódoltan.*

*Felséges királynőm: hü néped lettem,
Én, a félelmetes, a büszke, dacos,
Kit egy szavad — ejtve tán önfeledten, —
Egy pillantásod is megtör, eltapos.*

*S most, hogy visszaadod kőszabadságom,
Trónod előtt újra leborulni vágyom:*

*Felséges királynőm! Én lázadó vagyok.
Vagy véled szállok, vagy: nézd, a határon
Lobognak már a gyilkos hattyudalok...
Itélj hát fölöttem. Halálom várom.*

Zoltán István.

A mór megtette kötelességét, a mór mehet...

Irta: Zih Sándorné.

A csillagok milliárdja fent ragyogott a feje felett, meg felcsillámlott a víz tükreéből is. Csak mikor a hajó orra felszántotta a sötét viz tömeget, folyt össze a csillámló arany fény a fehérítő habfodrocskákkal.

Messze, messze, a végtelenség látszó vízi út végén várakozik rá a boldogság. Ott, az elképzelhetetlen messzeség küszöbén lép be a paradicsomba, az álmok, remények, édes vágyakozások mennyországába...

... Hiszen hosszú volt a tíz év, Eleintén csak mint az öntudatlan gyermek, rőtta a percek, az órákat, a napokat egymásután, Nem mert gondolkodni, nem mert öntudatosan eszmélni a valóságra.

Később már elfásult minden iránt s kezdett először bele törődni, aztán pedig bele-szokni a megváltozhatatlanba.

Végre! végre!

Diadal kiáltás öröm harsonája, ünnepi érzések magasztosultsága, kibeszélhetetlen boldogság mennyei edesége töltötte be szívet, lelkét. Ime megérkezett kedvesének hívó levele; „jőj, epedve várlak, ölelő karomba, szerető szívemre hadd szoríthassalak. Hullámos arany hajadnak minden szálát egyenkint csókolom, édes szép szemedet, mosolygó arcodat szent-ségként imádom, oh milyen epedve várom jöttedet édes, bűbajos angyalom!”

És mikor megérkezett a menyasszony, bár a viszontlátás boldogságának réménye lázas pirt hintett halvány orcájára, bár szemeit tündöklő csillogásúvá varázsolta a szerelem má-mora, — a várakozó vőlegény csalódottan, szinte meghökkenve állott, amint megpillantotta. Hova lett a báj, a szépség az üdőség, mely tündérekhez tette hasonlóvá az otthon hagyott kedvest?

Hej bizony, tíz évi bánat, emészto vára-kozás megtudja örölni, elűzja pusztítani még a Halmi Józsaéhoz hasonló tüneményes szépséget is.

Akkor még, tíz hosszú esztendővel ezelőtt

legteljesebb szépségében pompázott. Akkor szerették meg egymást Királyházi Jánossal.

Intelligens, modern egyéniség volt mind a kettő. Tudták jól, hogy az ő boldogságuk lehetetlen jelenlegi viszonyaik között, mert a fess főhadnagyi uniformis nem türi meg maga mellett a kis tanítónő sovány pénztárcáját.

— Hát eldobjuk a cifra uniformist, — bizonykodott az egyik, a szenvedélyesebb, a tüzeesebb, a meggondolatlanabb.

— És sirva csitította a másik, a szelidebb, a bölcsőbb, a komolyabb:

— És a kenyér, a meleg szoba, meg a chevreaux cipő honnan kerül akkor elő?

De hát mégis letette a cifra uniformist és evitorlázott a dollárok eldorádójába, Amerikába, és mikor rettenetes küzdés tülekedés után sikerült neki megszerezni a kenyér, meleg szoba meg a chevreaux cipő mellé még a brilliáns boutonra való is, hát megírta a hívó levelet a reá hűségesen várakozó leánynak.

... Ott állottak hát a kikötőben, a tülekedő, zajongó, siető tömeg között. Az első meglepetés lecsilapulta után eszméltek mind ketten: a férfi, hogy még meg sem csókolta menyasszonyát, és a leány, hogy még meg sem csókolták!

A hosszú, nyilegyenes utcán zajtalanul gördült az elegáns gumikerekű. A leány idegenkedve huzódott a kocsi sarkába. Királyházi a keze után nyult s udvariasan csókolt lehelt rá. De hamarosan elbocsátotta megint, áterezte a keztyűn keresztül a sovány kis kéz kimeredő csontjait, ez megborzongatta.

Óriási palota előtt állott meg a kocsi János karját nyújtotta a leánynak s az gépiesen követte. Mikor beléptek a ragyogóan kivilágított, fényes berendezésű lakásba, a leány először kíváncsian nézet szét, meglepte a fényűzés, a nagy pompa.

— Helyezze magát kényelembe, édes józsa — mondta a férfi udvariasan.

A leány feleszmélt.

— Kinek a lakása ez? — kérdezte.

— Az enyém, — válaszolta Királyházi, itthon vagyunk.

— Vezessen engemet egy szállodába, kérem, — szólott felálva a leány, majd akkor tekintem e helyet othonomnak, ha megesküszünk.

Vissza sem nézett a pompás szobákra, pedig már akkor tudta, megérezte, hogy soha sem lesz az a remek fészék az ő othona.

Nem is tett soha szemrehányást a vőlegényének, aki mind ritkábban kereste fel a kis zugszobában, melyet a szállodában bérelt.

Okos leány volt, megértette mit jelent az amikor egyszer Királyházi félig meddig szomoruan, de több elkeseredéssel, sőt gunnyal is hangjában, megkérdezte tőle:

— Hova lett a maga aranyhaja, a fényes két szeme, a remek formái, hogy fonnyadhadtak így össze?

Volt lelkiereje visszaparancsolni megbántott lelkének vad fájdalomkiáltását: Hiszen az utánnad való epedés sorvasztotta el szépségemet, sok omló könnyzáró oltotta el szemeimnek gyújtó könny sugarát!

Nem szóllott semmit, hanem elment gouvernantnak egy urhölgyhöz, a ki magyarul akart megtanulni azért, hogy egy dugszagdag magyar kivándorolt urnak tudjon a saját anyanyelvén szerelmes szavakat sutogni azon a varázslatos nyelven, amelynek minden egyes szótagja drága ékszereket, finom csipkéket, selyem bársony pompákat aggat az ő fejedelmi szép alakjára.

Az urhölgy szépen haladt a magyar nyelvben és a gazdag magyar ur kegyeiben. Sokszor elmondogatta Józsaának:

— Maga biztos, fényes jövőt szerez nekem az állal, hogy ilyen szépen megtanít arra a furcsa nyelvre, amelyekkel akár tűzbe ugrathatnám sir Kinghanset, én meg hálából megtanítom magát arra, hogyan kell szépnek lenni.

Folyt a leckeadás mindkét oldalról eredményesen. A lady már a „Talpra magyart” is tudta szávalni, a melyre, a mikor lelkesülten előadta a lady, a sir elragadtatva azt a nyilatkozatot tette, hogy szép nagyon ez a svéd királyhimnusz.

A Józsa aranyhaja is kezdte visszanyerni szép selymes hullámzását, puha bodrocskáit. A termete telni kezdett, a parányi kéz hófehéren dagadó párnáskái elfedték a kibütykösödő csontokat. A kényelmes jólét, meg a műértő tanács kezdte visszaadni a harminc éves leánynak a tiz év, alatt elvesztegetett szépségét, s kezdte átförmálni a gondolkozását is.

— Becsület, hűség, szerelem, tisztaság, miről nem beszél maga itt édesem, — nevetett a lady — Tudja, hogy mi eredményeznek ezek? No látja hogy tudja! Hát csak fogadja meg az én tanácsomat és vegye szívesen a muszka herceg udvarlását és gyémántjait, én már ugy is kiadom az utját, mert férjhez megyek sir Kinghausehoz. Gazdag ember, a kényelem biztosítva lesz egész életemre mellette, és én már oly közel vagyok a negyvenhez.

Józsa egyedül ült a szobában. Alkonyodott éppen és egy vékonyka fényugár lángba borította az aranyfényű hajtömeget, meg-meg sziporkáztatta a leány kezén csillogó briliánsokat.

Nem vette észre a belépő férfit, az meg nesztelenül közeledett:

— Good evening miss — köszöntötte a férfi a mély gondolatokba merült leányt.

Józsa felugrott az udvözlésre s meglepetve hátrált:

— Királyházi, mit keres maga emnél a háznál?

— Ezt én éppen úgy kérdezhetem, különben én itthon vagyok. Eh, mit titkoljam, hisz maga szó nélkül tűnt el a szállodából, tehát önkényi bontotta fel viszonyunkat, Józsa tehát tudja meg, én a lady vőlegénye vagyok, de hát maga mit keres itt?

— En? egyenesedett fel a leány a bámuló férfi előtt. — En? mit keresek itt? Nézzon meg jól, mielőtt felelnék.

Ugye hogy megszépültem, ugye hogy nevoma sem maradt rajtam a vén lányos aszottságnak. Ugye visszajött a hajam aranyfénye, a szemeimnek gyújtó tüze. Megtanított rá a maga menyasszonya, hogy becsület, hűség, szerelem, tisztaság mit szoktak eredményezni. Élő példa vagyok rá magam, a ki tiz év alatt belesorvad ezekbe a hazug ideákba s akiért elpusztult a szépségem, az ifjuságom, a hitem a becsületem, a ki napokig felém sem jött a nyomoruságos szállodai zugszobába a hazulról elcsalt, gyámoltalan szerencsétlen leánynak, még azt meri tőlem kérdezni, mit keresek én itt e fényes, gazda termekben! Mit keresek itt sir Kinghause! Hát tudja meg, hogy én itthon vagyok. Holnap maga elviszi innen a ház urnőjét, hogy tűzhelyének, becsületének törvényes örizőjévé tegye! . . . Azután én maradok e ház urnője, mert az eltávozó helyét ezután én fogom pótolni a muszka hercegnél!

— John — fordult a csengetésre belépő inashoz aztán Halmi Józsa, rámutatva az önkívüli állapotban vergődő emberre, — a lady vőlegénye hirtelen rosszul lett, szállíttassa őt lakására és ha haza érkezik milady, mondja meg neki, hogy Wolaskyn herceg ő fensége kéréti, adná át a lakás kulcsait, mivel itt neki többé semmi keresni valója nincs.

A hideg, közönyös arcu jankee arcán egyetlen vonás se mozdult meg a parancs hallatára, hanem meghajlott uj urnője előtt.

Karácsony ünnepén.

Elfáradtam rég' az élet nagy harcában; Karom erőtlenné lett, megsziabdát a lábam; de a szívem most is szeretettel telten, karácsony ünnepén idvezül a lelkem. Ha sebeket kapiam, szívem már nem gyászol, szívem bensejében zsongás-bongás támad, angyali szózatra elrepi a bánat; az örök eszmében megtisztul a lélek . . . keserves sorsommal én is megbékélek.

Ki az élet harcán viaskodtam nem rég' mintha újra tiszta, ártatlan lehetnék, úgy megtisztul szívem, minden földi szennnytől; ajkmon az átok imádsággá enyhül; ki az oltárnál nem csusztam soha térden, kiicsi bölcső előtt megcsuklik a térdem; fényegető karom lehanyatlak békén, pedig még a halál csapását se félném; bár az ajkaimon régen nem hangzott dal; dalolok én is a csordapásztorokkal.

Roskovioz Arthur.

Rokon lelkek.

Írta: Simonovits Rózsai.

Az ódon kastély kéményeiben örült boszorkány táncot járva üvöltött, tombolt a szél. A pirosító égről sárgás fény verődött az ablakokra, a szobában egy barátságatlan téli alkony hangulata borongott.

Alacsony karszékekben ültünk a kandalló mellett, amelyben halkan, sisseregve égett a fa. A néha kilobbanó fény megvilágította társnőm halvány, keskeny arcát, tétova pillantásu nagy kék szemét, amelyekben örökösön valami néma félelem tükröződött.

— Félek az alkonyattól — susogta közelebb simulva hozzám, — az alkonyat hozza a sötét, hangtalan éjszakát, amelytől irítozom! Milyen borzasztó megfigyelni, hogy a nap ragyogó fénye mint homályosul el jobban és jobban, milyen könyörtelenül üzi el a fényt a sötétség! Ilyenkor mindig valami névtelen, megmagyarázhatatlan félelem borzongat és kétszeresen érzem, hogy milyen gyöngye és tehetetlen vagyok. Ó Itona, mért nem lehet örökké nappal? "

„Örökké nappal! Különös gondolat, kis Violám! A fényt is megunja az ember és áhítozik egy kis sötétség után. Nekem jó barátom az éjszaka és a némaság.

Ilyenkor nagy és hatalmas gondolatok bontanak szárnyat, szertelen, titokzatos eszmék születnek, amelyek kerülik a fényt és a zajongást.

„Titokzatos eszmék, mondta csodálatos, zavart pillantással, meredve a tűzbe — igen, hiszen ez az . . . elmondom neked.

Egyszer egyedül voltam fenn a torony-szobában és hanyattfekve a diványon kibámultam a merev, mozdulatlan sötétségbe. Az asztalon éjjeli méces pislogott, ágyam megvetve állt a sarokban, de nem is gondoltam a lefekvésre, nem éreztem szükségét az alvásnak, noha késő éjjel volt már. Különös, nyugtalanító gondolatok kirozta. Elgondoltam, hogy mennyire más vagyok én, mint mindazok, akik körülöttem élnek. Mi vagyok én, az én gyöngye, félnék lényem, az én tetek nélküli, mindenkiétől elütő álomjáró életem? „Akartál már te valaha? kérdeztem magamtól, gondoltál arra, hogy valaki vagy, van valami célja az életednek, ha ugyan van életed. Hát élsz te egyáltalában? Emberi lény vagy te? "

Nem, nem, nem! sikoltott fel bennem minden kérdésre a felelet és nyomban rá jég-hideg, fagyasztó dermettség ült a szívemre. Nem vagyok emberi lény? . . . Hát mi vagyok akkor, mi vagyok? . . .

Erőszakos mozdulattal fölemelkedtem és dideregve, lelkeltől félelemmel néztem körül a homályos szobában, amelyet fojtó, nehéz, olajszag töltött be. Sokáig feküdtem mozdulatlanul, míg végre a lelkemben tomboló kérdések, sejtelmek zürzavaros chaoszából kicontakozott a felelet. Ebben a nehéz és fájdalmas órában megtudtam csodálatos titkát életemnek. Én azért nem vagyok olyan mint ti, mint a többi ember, mert nincs lelkem, Nincs. — Valahol a világ tulsó végén élhet valaki, akinek két lelket adott az isten. De az a valaki soha se fogja megtudni, hogy én itt szenvedek lélektelenül, nem fog eljönni, hogy az egyik lelkét nekem adja. Pedig ő is szenved ép úgy mint én és lehet, hogy még sem fog rám találni. Talán másnak adja az én szívemet, pedig az nem foghatja be, mert nem hisz a való, nem az övé. De ezt ők nem fogják tudni, csak érezni fogják, hogy az én gazdátlan lelkem körülöttünk bolyong és mind a hárman bódogtalanok leszünk.

Elhallgatott és merengve nézett maga elé . . .

„Örült — gondoltam megdöbbenve — ez az egész zavaros, hosszú történet nem egyéb, mint egy megbomlott agynak örült fantazmagóriája. Szegény, szegény kis Violám! Félresimitottam arcába hulló dus szöke haját és részvéttel hajoltam föléje. Szomoruan mosolygott, az ártatlanul szenvedők martir mosolyával.

— „Te sem hiszed, te sem értettél meg! Azt hiszed, hogy örült vagyok, mindenki azt hiszi! Ó ha valaki megértene! "

Fáradtan hunyta le a szemét. Olyanszép volt így, amint a tűz vörös fénye átlóbogott finommetszésű, szenvedő arcán, fehér ruháján, szöke fürein. Lehetséges, hogy ez a kedves, szelid gyermek áldozatul essék annak a szörnyű betegségnek? Nem, nem, talán csak rögeszme ez, amelyet rossz olvasmányok, hóbortos dajkamesék kellettek benne; A sok gondolkodás, az örökös magány, rossz orvosság, az excentrikus képzelődésre hajló léleknek. El kell vinni innen ebből a zordon környezetből, akkor biztosan meggyógyul.

Elutazásom előtt beszéltem Viola öreg nagybátyjával, kit az elhalt szülőik leánykájuk gyámjává neveztek ki. Megígértettem vele, hogy délre viszi Violát, valahova Olaszországba, ahol a tarka, hullámzó élet, a ragyogó szindus környezet elúzi majd tőle a sötét, kínzó gondolatokat.

Pár nap múlva magam is búcsút vettem a Csergői kastélytól. Visszautaztam Pestre, ahol egy pályázatra készülő darabomat fejtem be és előkészületeket tettem egy nagyobb külföldi utazásra. Tavasszal indultam és a nyarat a norvég tengerparton töltöttem.

Nagy örömmre, mindjárt itt tartózkodásom első napjaiban egy magyar honfitársra, még pedig ismerősre akadtam. Az illető pesti orvos volt, aki fiatal kora dacára nagy hírnévnek és keresettségnek örvendelt és a társaságban, mint mély gondolkozásu, de kissé különc embert ismerték. Ismerősöm irodalommal is foglalkozott, legutóbb egy az emberi lélekről megírt tanulmányával keltett feltűnést. Én is munkájának bámulói közé tartoztam, de nem osztottam mindenben az ő véleményét, ami köztünk gyakran végnélküli vitaközpontokra adott alkalmat. Itt persze megint ez a téma képezte mindennapi beszéd tárgyunkat.

A szigorú német és angol hölgyek, akik a kis-tengerparti városban az idegen elem zömét képezték, nem találhattak megütközni való azon, hogy minket napról-napra együtt találtak. Incey jó pár évvel fiatalabb volt nálamnál és egyáltalában komoly külső és tiszteletet parancsoló szemüvegem bárkit is meggyőzhettek, hogy beszélgetéseink tisztán tudományos vagy társadalmi problémák körül forog.

Egy hűvös ködös reggel a parton sétál-gattunk. Társam feltűnően hallgatag volt és rosszkedvűen szivta a szivarját. „Képzeld, — mondta végre — van Pesten egy nagynénem, aki állandóan házastási tervvel zaklat. Most — valóban bámulatra méltó ügyességgel — kiszimatolta, hogy itt vagyok és ma levelet kaptam tőle, amelyben sürgősen hazahív, — mert — talán már tizedjére — talált egy leányt, akit szerinte az Isten is nekem teremtett. „Miért nem házasodik? kérdeztem mosolyogva.“ Kisérőm érdekes arca szellem láthatólag elborult és szép gondolkodó szemében különös kifejezés ütött fanyát. „Lehetetlen nekem meg-nőstülnöm. Régen képet alkottam magamnak arról a nőről, a kit feleségemül óhajtanék. És beláttam azt is, hogy ilyen szinte természet-fölötti csodalény nincs a világon. Legalább nincs abban a világban, amelyben mi élünk.“

— Elhallgatott és elmerülve nézegette a csendesen zajgó hullámokat.

Önkéntelenül éreztem, hogy most egy olyan vallomást fogok hallani, mely mély bepillantást enged a hatalmas, a végletekig bizar lélekbe, azért hallgattam én is, nehogy valami banális megjegyzéssel elriasszam a már-már ajkaira touló szavakat.

„Üres óráimban sokat tanulmányoztam a saját lelkemet és arra a meggyőződésre jutottam, hogy a jó Isten nekem dupla porciót adott mindazon érzésekből, amik az emberi lelket alkotják. Kétszeresen érzek minden örömet, minden fájdalmat, tulcsapongóbb a jókedvem, féltelenebb a haragom, mint másoké. Csodálatos érzékenységgel mérlegek minden leghalványabb benyomást, ami a lelkemet éri és gyakran elemezhetetlen hangulatok tartanak fogva, a melynek tehetetlen rabja vagyok.

Azok közül az átlag lelkek közül akikkel én találkoztam, egyik sem lenne képes arra, hogy az én lelki életemet a magáéval össze tudja egyeztetni. Mert nem is összeegyeztetni,

kellene, nem, ez nem érne semmit, ki kellene mintegy vetnie magából minden önálló gondolatot, sablonos, kicsinyes nézetet, érzést, indulatot, hogy helyette ujakat, idegenszerűeket egészen más világból valókat fogadjon be. Erre pedig egy köznapi lélek nem képes. És létezhet e szerelem két olyan lélek között, a melynek gondolat, érzélem világa teljesen elűtő és dacára annak, hogy folytonos együttélésre vannak kárhóztatva, oly messze vannak egymástól, mintha két ellenkező poluson élénének. Sohasem kötnék ilyen házasságot.*

Beszédének egész tartama alatt meglepetve figyeltem Inceyre. Máskor nyugodt, szenttelen hangja most idegesen csegett, míg legelrejtettebb gondolatai önkéntelenül törtek elő. Hallgatásom magához térítette: tévován nézett rám, aztán gyöngén elmosolyodott.

„Magam sem tudom, mi készítetett arra az ostobaságra, hogy másfélórahosszat külön gondolataimmal untassam. Csak nem fog büntetésül egy darabot írni az én képzelgéseimről? Biztosítom, hogy nagyon hálátlan téma lenne, nem értené meg a közönség.“

E közben lakásom elé értünk és kísérem elbucszott. „A napokban elvitorlázom — mondta — meguntam már az örökös ködöt.“

Szobámba érve soká néztem ki elgondolkozva ablakomon. Incey sajtáságos egyéni sége fölött töprengtem és sajtáságos eszmétársítás folytán Viola jutott eszembe. Tévelygő lelkem — gondoltam elmerengve amelyek egymásnak teremve válnak ki a végtelenségből. A szeszélyes sorshullámok ide-oda sodorják őket; vajon fognak-e ezek a hullámok úgy összetörölni, hogy a két lélek egymásra találva révbe jusson . . .

E nyár óta két év telt el, mely idő alatt mit sem hallottam ismerőseimről. A következő évben egy nagyobb erdélyi fürdőben nyaraltam. Egyik izben másodemeleti szobám ablakából kikönyöklöve érdekes fiatal párt pillantottam meg a park egy elkülönített helyén kart karba öltve sétálgatni. Arcaikat nem láthattam, mert háttal voltak felém fordulva, de már az alakok is ismerősek voltak. A magas karcsu férfi és a gyermekiesen gyöngéd, szőke asszonyka . . . E percben megfordultak — és én szinte fölsikoltottam meglepetésemben! A férfi, érdekes, szellemtől sugárzó arcával, melynek az összenőtt sűrű szemöldök határozott jelleget adott minden kétséget kizárólag Incey volt a gyönyörű, halvány arcú pedig — Viola! Rögtön lestem és csakhamar rájuk akadva, örömtelten üdvözöltük egymást.

Viola nagyon megörült régi barátnőjének és karomba csimpajkodva, boldogságtól ragyogó arccal m-sélte el, ami legutóbbi együttlétünk óta történt. Kévéssel azután Olaszországba utazott, ahol gyámja egy előkelő idegbetegek szanatóriumában helyezte el.

Egy napon mulva odahelyezték Inceyt mint az intézet egyik orvosát, akivel pár hónap mulva jegyet váltott és most már egy éves házasság. Hogy nagyon boldogok, azt sugárzó tekintetükből láthattam. Violára különben rá sem lehetett ismerni. Egész uton vígan, kedvesen csatsogott és szép szemeiben egyetlen egyszer sem láttam fölőlni a régi árnyékok. Ugy látszik, hogy a homály mely agyát akkor körülvette, teljesen eloszlott.

Egy este a gyógyteremben ültünk. Viola zongorázott mi pedig inceivel csöndesen beszélgettünk egy távoli sarokban. Elbeszélte hogyan együttította meg Violát és hogy találta meg benne azt az ideált, amelyet eddig hasztalanul keresett. Miután rögeszméjével megismerkedett, nem nagy fáradságába került elhíttetni vele, hogy ő az akinek két lelke van és hogy nincs más óhajta, mint hogy az egyiket neki adhassa. Ezután rohamosan gyógyult, buskomorsága eloszlott, kezdett a világ és a körülötte lévő dolgok iránt érdeklődni, ébredő szerelme pedig minden egyéb gondolatot száműzött lelkéből. Én pedig folytatta boldogan a nap minden percében áldom a gondviselést, mely összehozott vele. Tökéletes megtestesülése ő az én légbeli ideáloknak. Sőt még a rögeszméje is összevágott az enyémmel, azt képzelte, hogy nincs lelke, én úgy hittem új

lelket tudok adni annak, akit szeretek. Minden érzés gondolat, indulatlanul kiforratlanul, homályos rendszertelenségben gomolygott benne, én eltöröltem a képtelen gondolatokat megszilárdítottam a nemes érzéseket és a homályból, melyet eloszlattam egy fenkölt, ideális anygaltiszta lélek ragyogó elő. Legalább biztos vagyok benne, hogy mindég szeretni fog végezte szavait gyöngéd megindulással azzal a lélekkel, amit én adtam neki csak engem szerethet!

Halkan a zongorához osont és két kezébe fogva az ábrándosan hátrahajló szőke fejcskét hosszan nézett a szemébe. . . .

— A Divat Szalon, magyar olvasóközönségünk e jóságért méltán kedvelt családi lapja, immár XXII. évfolyamát járja. Minden dicséretnél többet mond róla ama tény, hogy ez idő alatt a Divat Szalon keletkezésének idejéből való régi divatlapok mind kidőlték és olvasóik csatlakoztak a győztesen maradt legjobb családi divatlap olvasóközönségéhez. Ebben az időben már nincs város és nincs magyar uriház, ahol kéthetenként nem a legnagyobb érdeklődéssel várnák a magyar gazdasági viszonyokhoz mért takarékos öltözködés tanítóját s egyben a legjobb szándékkal szerkesztett családi lapot, a Divat Szalont. — A mai néhez életviszonyok között valóban kétszeresen is meg kell becslünk a nemes irányú divatlapot, mely asszonyokat nem a divathóbortok majmolására, hanem takarékosagra és munkára tanítja. A „Divat Szalon“ ugyanis igen kevés teret enged az ugynevezett párisi divatnak, melyet a mi társadalmi és gazdasági viszonyaink közt neveltség és kár nélkül viselni csakugyan nem is lehet, ismerni azonban a jóízűséhez tartozik, és helyet a valban szép, elegáns, praktikus öltözékek kalapok stb. készítését tanítja. A Divat Szalon ugyanis ingyen szabásokkal szolgál, pontosan az előfizető mértéke szerint s e szabások által a lapban bemutatott toillettek otthon is elkészíthetők. Szorgalomra, tevékenységre ösztönzi e lap olvasóit az iparművészeti munkák tanításával, háztartásra vonatkozó tanácsaival s a jól végzett munkáldokadás jutalmául egy tejjes, jól szerkesztett, neves írók munkáival gyarapított szépirodalmi résszel s egy jóravaló gyermeklappal ad a tanulnivalók mellé nemes szórakozást is. A Divat Szalon külső kiállítása méltó a belső tartalomhoz! Színes képei, ábrái, díszes borítéka, kiváló hölgyek arcképeinek bemutatása, ismeretterjesztő cikkeihez adott illusztrációi mind sikeresen sorakoznak ahoz, hogy a magyar olvasóközönség ez években régi, de fejlődésben mindig firss és új család lapját a külföldi divatlapok fölé emeljék. A Divat Szalon különben újsóságban is kiállja velük a versenyt, lévén előfizetési árai egész évre 12 K. fél-évre 6 K. és negyedévre 3 K. Mutatvány számot ingyen és bérmentve küld a Divat Szalon kiadóhivatala Budapest, IV, Eskü-ut 5 sz.

HASZNOS TUDNIVAÓK.

Színes mosóruhák fölfrissítése. A vékony baitsztruhák rendszeren nagyon vesztik a színüket a napon és kivált a világoskék szövetek mosás után egész fehéren kerülnek elő. Ezen könnyen lehet segíteni, ha egy rongyocskába sok kékítő tesztünk és a ruhát erősen meg kékítjük. Szinehagyott sárga és rózsaszínű ruhákat is ilyen módon fölfrissíthetünk, ha a vizet ockerrel, cinoberrel, vagy álkörmössel megfestjük. A szárításnál nagyon kell vigyázni, hogy színes csikok ne maradjanak a ruhán.

Flanellruhák mosása. Amennyire divatos és kényelmes a flanelruhák viselése, épp olyan nehéz azoknak tisztítása. Nyáron a szövet kemény és sűrű, ha a tapasztalatlan háziasszony azt a napon szárítja, mert a flanelnek a nap és a kályha melege is nagyon árt, csak árnyékba szabad szárítani. A mosást is figyelemmel kell végezni. A lugnak csak éppen langymelegnek szabad lenni: soha sem szabad a flanelt szappannal bekenni, hanem vagy a druguistánál kapható flanel szappant kell a vízbe feloldani, vagy oleint és szalmiákot vízbe tenni és ebben a lugban a ruháneműt csak huzni és nyomni szabad, de nem kell dörzsölni, sem csavarni. Az így kimosott ruhát 2—3 langyos vízbe ki kell öblíteni, aztán könnyen megveregetni, kirázni és árnyékban szárítani.

LÁSZLÓ ZSIGMOND
ÁLLATORVOSI
RENDELŐ-IRODÁJA
nagy és kis állatok részére Csapó-ú. 30.
Telefon 588 sz.

Saját termőst

Bagaméri bor

1908. évi, üvegekben 1 liter 26 kr. 1908. évi 5. lit. balonban 25 kr., 50 lit. hordóban po. 100 liter. 15 frt. Diószegi 1906. évi 1 lit. 40 kr. Törköly pálinka 1 liter 1 forint.

Várray János

fűszerkereskedésben (Rákóczi) Leány utca.

Tisztviselők figyelmébe!

az o. magy. I. ált. tisztviselő
egylet kolozsvári képviselősege

(Kolozsvár, Ferencz József-ú 7. sz. a.)

nyugdíjjogosult állami-, megyei- és városi tisztviselőknek, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyleti ügyben, **ugyszintén** 26

törlesztési kölcsönügyekben

átmentos elbárgyztással és tanácsosai szolgál.

Válaszbélyeg csatolandó.

Telefon 296.

CSÁTHY FERENCZ

DEBRECZENBEN.

Egyháztér 2. szám a Nagytemplomnál.

Ajánlja 10,000 kötetből álló

magyar- és német kölcsönkönyvtárát

a n. é. közönség szives figyelmébe jelen őszi és téli évadra a legillőbb árak mellett. E tekintetben kellő felvilágosítást nyújt a kölcsön könyvtár jegyzéke.

Kivánatra

Ingyen és bérmentve küldi meg a czég.

„Almansor“

a férfivilág egyrészt okvetlen érdekl, tündér szépségű első hölgy a persasah háremében, szenvedélyes cigarettázó s kedvenc papírját megengedte saját bájos neve alatt forgalomba hozni,

Kit nem elégitene ki ezen bájos leány hüvely-papírja?

mely a királyok királya a padisahnak élkényeztetett kedvencét is meghódította. Ezen hüvely vegyítve parafa, arany és sima hüvelyből van minden egyes dobozban összeállítva, értéke meghaladja dobozonként a 40 fillért azonban az

óriási forgalom lehetővé teszi, hogy 100 drbonként 20 fillérért lesz eladva.

Kapható csakis:

Mihály Sámuel

papírnyagykereskedésben

Debrecen, Főter 30. szám (Telefon 196.)

Vidékre a pécsi előleges betűlődastról vagy átírási díj 6000 drk bérmentve 17 koron

Karácsonyra

Olcsó ruha.

legszebb

ajándék

GERŐNÉL

férfinak vagy
gyermeknek

Szép ruha.

a ruha.

Olcsó árak tartós
elegáns ruhák.

GERŐNÉL

szemben a nagytrafikkal, Piac-u. 41.

Bosznay J. és Társa
Debrecen, Kossuth utca 5.
szőnyegházában

a nagy karácsonyi vásár
megkezdődött.

Salon, ebédlő, hálószoba
szőnyegek

meglepő jutányos árak mellett
árusítanak el.

Alkalmos ajándék cikkek: uttá-
karók, divánpárnák Gobelin képek stb

nagy választékban.

Fritsch Károly

Debrecen, Főtér.

Ajánlja dusan felszerelt rak-
tárát: fűszerek, likőrök, jamaika
rumuk, orosz teák, tea sütemé-
nyekben, karácsoyfa díszek, szin-
házi bonbonok, gyönyörű erdélyi
almák, naponta friss vaj, a leg-
szebb dió őrölt mák, saját főzésű
gyümölcs és szilva iz stb.

a legjutányosabb árakon.

Molnár Ferencz

Zádor Lajos
utóda
női divattermében.

Debrecenben, Főtér, városház-épület.

Alkalmi vásár

f. é. dec. 31-ig bezárólag, előnyös mérsékelt árakban.

Csakis finom divatcikkek!

ugymint Costüm posztók, valódi gyapju, ruha és blouz szövetek, színes és fekete sejymek,

Női és gyermek felöltők:

valódi szőrme és plüss kabátok, boák és muffok, gyapju selyem
és csipke blousok, színházi paletok és schállak.

☛ Mult idényből visszamaradt áruk jélárban árusítanak ki. ☛

AZ!

EUFONÉ

EGYERZALI
FOLCSERNELKÉ
SZAZ
LEV
TÁKELETESÉBB
ES KÉZITÁSKÁBAN HORDHATÓ
BESZÉLŐGÉP:

EUFON RÉS.ZV. TÁRS. BUDAPEST, FERENCZIEKTERE 2.
... KÉRJÜNK ÁRJEYZÉKET ...

Legszebb
karácsonyi és újévi ajándékok
legolcsóbban
Gasparik Ádám
óras és ókszerésznél szerozható be.
Debrecen, Piac utca 85. sz.
a Royal kávéházzal szemben.

Főnyereményt

szívesen jutna minben kereskedő és iparos vevőnek és magának is, nem állván azonban ez hatalmában még mindig módjában van előzékenységet és figyelmességét bebizonyítani és kárpótlás képpen 1 szép

naptárral 1909. évre

hű vevőnek és pártfogóinak kedveskedni. Mérlegelje és fontolja meg minden kereskedő és iparos mit nyerhet ezen csekély áldozattal és ha felhatározza magát és szép naptárakat üzletének cégeivel olcsó árban beszerezni óhajt forduljon mielőbb, mert már a tizenketedik órában vagyunk

MIHÁLY SAMUEL

papirkereskedése és könyvnyomdájához
Debrecen, Piac-u. 30. — Telefon szám 106.

Vaskályhák

köszénfűtésre és fafűtésre
Takarék-tűzhelyek
Franczia konyhák
nagy raktára

Sesztina Lajos

vaskereskedésében Piac-u. 23.

Menyasszonyi kolongyék és ajándéktárgyak nagy raktára.

Kaszanyitzky Endre
főutczaei üzletébe

megérkeztek és nagy választékban a legolcsóbb árak mellett kaphatók:

asztali függő, salon, ebédli és háló szobai villany-csillárok, és lámpák,

melyek a legmodernebb és legszolidab kivitelben állanak a n. é. közönség rendelkezésére.

Örök árak. — Kifüggetlen árak.

Épület és portáló hívegesési vállalat.

Képekérték minden tárgyán egyeztetéssel legáliszesobbig

Vendéglői és kávéházi felszerelések.

Kölcsön ivlámpákat

10 korona havi fizetés mellett legjutányosabban rendez be

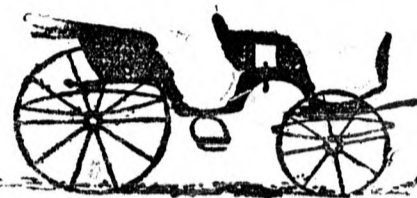
Földvári L.

debreceni első electrotechnikai gyár vállalat.
Kossuth-utca 1. Telefon 168 sz.
A kölcsönzési összeg lefizetése után az ivlámpa, megrendelő tulajdonába megy át.

FÁBIÁN LÁSZLÓ

kocsigyártó

Debrecen, Hatvan-utca 81.

Raktáron tart mindennemű saját gyártmányú tri-, hintó- és hajtó-kocsikat, Régi kocsikat becsorél. Megrendeléseket gyorsan és legpontosabban eszközöl. Javításokat elfogad.

Szabó Lajos fiai

női divatáruház

gyapju és mosó kelmékben

karácsonyi vásár

leszállított jutányos árak!

Legdivatosabb brilliánt és gyémánt kövű ékszerek olcsó és szolid árban a legmegbízhatóbb bevásárlása

Pintér Gusztáv

ékszerésznél

Piac-utca főközse mellett

Javítások gyorsan és legszolidabb árban, vidéki megrendeléseket azonnal teljesítik.

500 darab

BOA

500 darab

Alkalmi vételek áruházában a főposta mellett.

**B
O
A**

Szőrme kabát vásár!

Előnyös vétel folytán meglepő olcsó árban eladó. — Persianer, nerz, silskin, női kabátok, divatos faconu női és leány boák. Karácsonyi ajándéknak alkalmas himzet női ruhák 5 f. Selyem blouse 4 frt. Nyakkendők. Kemény kalap 3. Férfi-gallér 10.

**B
O
A**

500 darab

BOA

500 darab

Karácsonyi ajándékul

igen alkalmas egy

GRAMMOFON,

mely nagy választékban kapható.

Allandó lemez újdonságok nagy választékban.

Varrógépek kedvező lefizetésre kaphatók

Egyedüli képviselése a hírneves „Viktória” körhajós gépeknek

ROSENBERG és HAMMER

Debrecen, Piac-utca 8. sz. a Kereskedelmi Akadémia palotájában.

Villamos ivlámpák

ugy részletfizetésre mint

kölcsön

kedvező feltételek mellett

FÖLDES SÁNDOR

világítási vállalatánál szerelhetők be.

Telefon 210

Ivlámpák jókarban tartása és javítása.

Legjobb minőségű ivlámpaszén.

Telefon 292.

Telefon 292.

Központi
drogueria
Piac-utca városház épület
megnyilt!

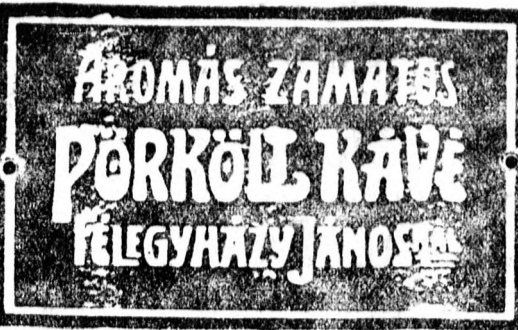
NAGY VÁLASZTÉK:

Valódi angol tea, róm, francia, cognac, illatszerek, szappanok, körömpópoló szerek. Fogkefék, fogpaszták, szájvizek és fogporok. Hajfesték, fésűk. Bel és külföldi különlegességek, betegápoláshoz szükséges cikkekben.

Szebnél-szebb

karácsonyi
ajándék
tárgyak

Kiállítás a
Kaszanyitzky Endre
főtéri üzletében.

Aláírási felhívás.

A NÉPTAKARÉKPÉNZTÁR

mint szövetkezet

Debrecen, Piac-utca 30. szám alatt

50 fillér törzsbetéttel 1909. Január 1-vel

II-ik ötéves társulatát nyitja meg.

Akik hetenkint legalább 1 koronát és életkoruknak megfelelő táblázat szerinti csekély pótdíjat is befizetnek azon kedvezményesen részesülnek, hogy befizetett tőkéjük nemcsak 4% kamattal lesz tőkésítve, de 1000 koronáról szóló életbiztosításhoz is jutnak, melylyel egy a takarékoság mint a család jövőjéről való gondoskodás célja egyszerre és könnyen érvényre jut.

Tj tagok (férfiak és nők) ezen biztosítási rendszerbe beltrátsági díj és késedelmi kamat nélkül bármikor beléphetnek és megfelelő kölcsönre igényt tarthatnak.

Vidéki tagok postadíj nélkül eszközölközhetnek befizetéseiket.

Bővebb felvilágosítást nyújt

Az igazgatóság.

Pavlovits és Szilágyi

műépítész és építőmesterek

Építkezési vállalat

Debrecen, Piac-utca 42. Lamprecht-palota.

Épületek tervezése,

modern, beosztás művészi kiképzéssel.

Épületek felépítése,

szakszerű kivitelben.

Lakás berendezések tervezése. Telkek s épületek értékesítése

Ingatlanok becslése és műszaki ügyekben tanácsok.

Hölgyek figyelmébe!

aki

karácsonyi
szükségletét

olcsón beszerezni óhajtja, ne
mulassza el felkeresni

Ifj. Klein Ignátz

női divatruházát, hol eostüm
kolmék-, solymék-, barchetek-,
* menyasszonyi kelengyék *

nagy választékban

olcsó, vagy szabott áron kaphatók.

Piac-utca 24., osonktemplommal szemben.

Legfinomabb sütemények, diós, mákospatkók, kréme, parfaik, fagyaltok

Urasszonyok figyelmébe.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmét felhívni arra, hogy

a karácsonyi ünnepekre

diós és mákos patkók, kalácsok, kuglófok, kréme, parfaik, fagyaltok, sütemények finom készítését elvállalom és **pontosan a megrendelt órára hazaszállítom.**

Karácsonyi ajándékok gyönyörű kivitelben kaphatók!

Minden alkalomra oukorkák, ajándékok nagy raktárát rendeztem be.

Szives megrendelést kér

tisztelettel

Budai Károly, cukrászata.

Piac utca 9. sz. Csanak-ház.

Bátorkodom a n. é. közönség tudomára hozni, hogy sikerült egy oly **műveletőnt** megnyernem salonom részére, ki a nagyobb külföldi salonokban nyert ismeretsége és szaktudása folytán a legkényesebb izlés és munka kivitelét biztosítja.

Amiért is kérem a n. é. közönség szives pártfogást

Vanger Sándor Batthiány utca 1. szám.**Párisi mintára berendezett női-divat salon.**

Készít a legelőnyösebb árak mellett: alkalmi és menyasszonyi Toilettok, szörme felöltők, eostümök, színházi belépők stb.

Telefon szám 216.

Gyászruhákat a legrövidebb idő alatt.

Telefon szám 216

HALAT

az ünnepekre már előjegyezhetőni
legolcsóbb napi ár mellett minden-
nap friss érkezés

nem tengeri halak!
Deutsch Lajos

fűszerkereskedő, Plac-utca 38.

A közelgő ünnepek alkalmából.

Van szerencsém a n. é. közönség b.
figyelmét felhívni **bor üzletemre.**

Ahol mindenféle italok a legjutányo-
sabb áron kaphatók, ugymint dessert, pe-
csenye és asztali borok valamint kitűnő
zamatú hazai borok, cognac, rum, külön-
féle likőrök, hegyaljai borok, magyar, francia
és olasz pezsgők. Eredeti főzésű törköly
szilvórium és seprő pálinka.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Különlegesség karácsonyi

és ujévi ajándéku mindenféle diszes

debreceni **kulacsok.**

Minden megrendelésnél ingyen házhoz
szállítás.

Szives pártfogást kér

Grósz Hermann,
tulajdonos.

Eredeti és új
Bösendorfer

valamint

Wirth zongorák,
a helybeli piacon kizárólag
Szendrő Sándor

zongora és hangszerraktárá-
ban kaphatók. Legkisebb
méretű „MINIATUR” zon-
gorák hárfa-pedállal. Elő-
nyös zongora bérlet.
Mindennemű javítások és át-
újítások szavatosság mellett
mérsékelt áron eszközöl-
tetnek. The Gramophon Ltd
féle beszélő gépek s lemezek

Eredeti gramophonok 70 kor.-tól
feljebb.

Üzlethelyiség Szt. Anna-utca 3. sz.

Legjobb és legpontosabb
zsebórák,

jól szabályozott

fali, inga és ébresztő

órák

jótállással legolcsóbban

Blattner Béla

órák üzletében, Kossuth-utca 4. sz.
alatt szerezhetők be.

Ugyanott mindennemű óra javítások a leg-
jutányosabb árban 1 évi jótállással.

Légszesz és villamos csillárokat, ámpolnákat, falikarokat, mennyezet, asz-
készít petrolium és légszesz csillárokat, izlésesen átalakít villamosra vagy
légszesz és villamosra

Kulcsár József bronzműves

Telefon 638.

Debrecen, Szent Anna-utca 6. sz.

Telefon 638.

A Hazai Gázizzófény részv. társaság debreceni képviselője tart állandó nagy válasz-
tému rektárt légszesz szerelvény különlegességekből.

30—50% gázmegetakarítással gyönyörű szép, nagy fényezővel égő, lefele égő lámpákat
üzletek, kirakatok és lakások részére.

Kiválóan tartós, állandó fényerejű „Radium fény” gáz izzótesteket, (harisnyákat)
melyek a legolcsóbbak.

Jókarban tartást jutányos árban elfogad, csillárok s. t. ujjátisztítását, valamint minden
e szakmába vágó javításokat elvállal gyorsan és szakszerűen végez.

Nagy karácsonyi vásár!

Csodaszép alkalmi ajándék tárgyak!

Mélyen leszállított árak!

Rose Dezső Debrecen

fővárosi mintára berendezett előkelő **ékszerüzletében.**

Művészi kivitelű drága kövü **ékszerek.** — Legujabb façonu **arany**
és ezüstneműek. — Világhírű „Omega” és precizions **zsebórák.**

Ajándéku különösen kedvelt remek china ezüst tárgyak.

Gyönyörű séta botok arany és ezüst diszitással.

Elegáns szivar és cigaretta szelencék stb.

MIHALOVITS JENŐ GYÓGYSZERTÁRA
a „Kigyó“-hoz Debrecen.

Mihalovits Jenő gyógyszerháza a „Kigyó“-hoz Debrecen.

Mihalovits Jenő gyógyszerháza a „Kigyó“-hoz Debrecen.

Legjobb bajuszodró a
hires debreceni

„CZIVIS“

bajuszpedrő

mely nem tép, de jól összetartja és
nőtteti a bajuszt.

Egy doboz ára 40 fillér.

A bőr ápolása kötelesség az egészség
érdekében s erre legalkalmasabb szer a

Mollitergin,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kéz bőrnek)
elasticitását, hamvaságát, rózsaszínben lévő
foltosságát. Megszünteti a korpásodást.
Az eldurvult, kirepedezett és meklykujta arcot
vagy kezet, a legrovidebb idő alatt fehérré s
puhává tesz! Poudre árá is igen ajánlatos!

Hatása gyors és biztos! Egy üveg
Kis mennyiségű szor pórtalan MOLLITERGIN
Teljesen ártalmatlan és irrtimian! Ára 1 kor.

Készítő helye a főraktár

Mihalovits Jenő gyógyszerháza a „Kigyó“-hoz
DEBRECENBEN.

Főpiac 31. sz. alatt, a Városházzal szemben.

A bel- és külföldi
gyógyszer-különlegességek
hasonszenvi gyógyszerek,
kötszerek,
szépitő-szerek;
gyógyszer-ujdonságok
legnagyobb raktára
Debrecen és vidékére

A dr. Borsos-féle
HAJSZESZ

teljesen ártalmatlan növényi anyagokból
készülő hajerősítő, mely kiváló eredmén-
nyel használható úgy a hajhullás, vagy a
hajvégek megtörése és széthasadozása, mint
a fej elkorpasodása, vagy a haj molyoso-
dása ellen.

A haj növést előmozdítja! Legjobb óvszer
a hajbetegségek ellen! Sem a fejbőr, sem
az ágynevet nem piszkolja. Hatása biztos.

Egy üveg Dr. Borsos-féle hajszesz
ára 1 korona.

Kettős (nagy) üveg 2 korona.

Mihalovits Jenő
gyógyszertára és gyógyszerészeti műlaboratóriuma
DEBRECEN, főpiac 31. szám, a városházzal szemben.

MIHALOVITS JENŐ GYÓGYSZERTÁRA
a „Kigyó“-hoz Debrecen.

Megkezdődött a karácsonyi nagy vásár

rendkívül olcsó árakkal csak ujévig a

Budapesti Koronás Áruházban

Debreczen, Piac-utca 7. sz. (Vecsey-palota)

Szabad megtekintés! Vásárlási kényszer nélkül! Szabad megtekintés!

Gyermekjátékszerek és diszműtárgyak kiállítása.

Francia babák, khinaezüst disztárgyak, mahagoni szalon asztalkák, faldiszek 1 kor.-tól 30 kor.-ig
Női kézitáskák, pénz- és szivartárcák, plüs albumok és emlékkönyvek 50 fillértől 25 koronáig.
Dohányzó készletek mahagoni fából vagy bronzból, diszórak bronzból 1 koronától 30 koronáig.

Kivonat a sok ezerféle olcsó ujdonságokból:

Az 50 filléres gyermekjáték tárgyak:

Francia baba öltözve csodaszép cse-resznye diszú kalappal	25 kr
Étkező vagy kavés készlet-festett virággal dobozban	25 kr
Kuglizójáték dobozban, kosárban	25 kr
Kőépítő szekrény	35 kr
Harang és kalapács játék, dobozban	25 kr
Lóversenyjáték dobozban	25 kr
Képeskönyv óriási nagy csodaszép	25 kr
Babajáték mérleg csodaszép	25 kr
Ló, erős zománczott fémből törhetetlen, még itt nem létezett	25 kr
Zongorát acél hanggal, 6 billentyűvel	25 kr
Hegedű vonóval, dobozban, erős fémből törhetetlen, még itt nem létezett	25 kr
Butorkészlet fényezett fából, vagy magyarstíli keményfából, égetett virágos festéssel	25 kr
Asztalos szerszám dobozban	25 kr
Sörösökci hordókkal	25 kr
Vajkőpülő	15 kr
Önműködő automobil óraszerkezettel	25 kr
Képes kocka diszes dobozban	25 kr
Trombita nickelből csengővel és selyem rojttal	25 kr
Nagy faépítő szekrény	25 kr
Gyermek dob bőrrel bevonva	25 kr
Gyermek citera	25 kr
Puska, remek szerkezettel	25 kr
Nagy baba szekrény	25 kr
Baba hinta	25 kr
Konyha, vagy sparherd teljes felszereléssel	25 kr
Szénvasaló, nickel	25 kr
Bronz mozsár	25 kr
Nagy számológép mahagoni utanzat számológép kemény fából	15 kr
Zenélődoboz, tarka képekkel	25 kr
Képes lottójáték diszes dobozban	25 kr
Tóff-tóff automobil játék, ujdonság	25 kr
Festőiskola 12 színes ceruzával 6 drb. mintaképpel színezve, ujdonság remek játék gyermekeknek 3-tól 6 évesig	25 kr
Dominójáték dobozban	25 kr
Barány szőrmével bevonva	25 kr

50 filléres diszműtárgyak hölgyeknek vagy uraknak:

Női kézitáskák valódi bőrből is	25 kr
Levelezőlap vaszonkötésben	25 kr
Fénykép album	25 kr
Emlékkönyv selyem bársony kötésbe	25 kr

Esztárgályozott talpon álló tükör	25 kr
Virágvaza, csodaszép égetett virágos festéssel vagy bronz virággal	25 kr
Keztyű, vagy zsebkezdő doboz nyers-selyemfedéllel, bronz diszítéssel még itt nem létezett	25 k
Öntöltő toll még eddig nem létezett	25 kr
A kis nyomdász, dobozban	25 kr
Faldisz csodaszép terakottából fára vagy üvegbe festve	25 kr
Tentartó vagy dohányzó készlet mahagoni utanzat, csodaszép	25 kr
Cukortartó diszes üvegből talpon álló	25 kr
Vaj vagy cukortartó nickel fedéllel	25 kr
Tükrőfigurák, uj	25 kr
Gallér vagy készülődoboz nyers selyem fedéllel bronz diszettel	25 kr
Kenyérfőző majolika betéttel	25 kr
Feskészlet sildkrot imitáció dobozba	25 kr
Bronz fényképkör	25 kr
Emlékkönyv csontimitáció	25 kr
Fényképtartó eredeti japáni nádból 123 cm. hosszú, 30 cm. széles	25 kr
Kefetartó fából virágos égetett festéssel	25 kr
2 személyes üveg likörkészlet nickelezett tálcával	25 kr
50 drb. finom csont levélpapír diszes dobozban	25 kr
Törülközőtartó div fából üveg betéttel arany felirással, még itt nem létezett	25 kr
Levélsekretyv ajtóra fémből	25 kr
Magas asztal nickel csengő még itt nem létezett	25 kr

Egy és két koronás játéktárgyak:

Eredeti francia baba 32 cm. magas	50 kr
Zongora 12 acélhanggal	50 kr
Hegedű vonóval felszerelve dobozban 50 cm. hosszú	50 kr
Barány, szőrmével bevonva hanggal	50 kr
Allatsereglet ketrebe	50 kr
Felhuzható önműködő kóvasnt sínekkel	50 kr
Automobil önműködő	50 kr
Porcellán étkező kész. 12 személyre	50 kr
Mosdókészlet tyuk és kakas festéssel	50 kr
Laterna magika képpel	50 kr
Babaágy rézből berendezve	50 kr
Bronzbutor remekszép dobozban	50 kr
Lóversenyjáték diszes dobozban	50 kr
Dominójáték 45 nagy csontkővel finom fényezett dobozban	50 kr
Dominójáték kissébb csontkővel finom fényezett dobozban	35 kr

Schak figurák valódi francia gyártmány erős dobozban	50 kr
Schak figurák tablával együtt	50 kr
Schak figurák valódi angol, kávéházban is használható	1 frt
Nagy gőzgép	1 frt
Nagy körvasut sínekkel	1 frt
Hintaló remekszép	1 frt
Babakocsi kazimir ernyővel	1 frt
Zongora 16 billentyűvel	1 frt
100 Különféle uj társasjáték fiúk és leánykák részére	50 kr
Gőzgépek kinematograph 20 kor.-ig	
Lombfűrészeti munka dobozban	50 kr
Egy és két koronás diszműtárgyak hölgyeknek vagy uraknak:	
Háromágu tükör remekszép	50 kr
Cigarettaárca himzéssel	50 kr
Fényképalbum bársony kötésben	25 kr
Képeslap album selyem plüs kötésbe	50 kr
Emlékkönyv kétoldalt selyem plüs kötésben	50 kr
Dohánykészlet bronz imitáció, kutya, nyíl, vagy malaccal együtt	50 kr
Selyemplüsch varrodoboz	50 kr
Önműködő cigarettadoboz finom fehér fából, égetéshez is alkalmas	50 kr
Kinaezüst cukortartó	1 frt
Tortatálca nickel kerettel 23 cm. nagyságban finom diszes virággal	1 frt
Mahagoni fali etager rézrud diszítéssel	1 frt
Gyümölcs állvány bronz talappal, üvegtállal	1 frt
Sörös, vagy boros készlet 6 pohárral finom virágos festéssel	1 frt
Likörkészlet 6 személyes, finom virágos festéssel és üvegtálcával	1 frt
Asztali lapát kefével eredeti japáni	50 kr
Diszasztalkák mahagoni utanzatu	50 kr
Bambusz asztalkamajolika platnival	1 frt
Bambusz asztalka finom fonott platnával kalickának alkalmas	1 frt
Fekete majolika tentatartó kettős	50 kr
6 pár fajanc teás csésze virágos	1 frt
6 pár legfinomabb feketekávés csésze	1 frt
Dohányzó készlet csodaszép mahagoni vagy bronz	1 frt
Tentakészlet irodának is alkalmas finom öntött fémből	1 frt
Magas tükörszobor	1 frt
Szivartárca himzéssel valódi bőrből	1 frt

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölünk, de csakis utánvétellel, magnam felelőt akár ujévig kicseréljük.

Hrabécy

**FEST, MOS,
TISZÁTT.**

**Gyár és főüzlet:
Széchenyi-utcza 42.**

Telefon 323. sz.

Fiók-üzlet:

Csapó-u. 10. sz.

Fényes Újévi kiállítás! LÁM SÁNDOR

üveg, tükör, porcellán és diszműáruháza

**Emeleti salon helyiségeiben, hol a modern üveg
majolika és fém ipar vívmányai**

oly nagy számban vannak kiállítva, hogy a t. közönség legmagasabb igényeit is kielégítik.

Ajándékoknak alkalmas cikkek mindenemű üveg, asztali készletek, irizált compot garnitúrát, kopenhágai porcellán különlegességek, majolika szobrok, vázák, tükrös figurák, chinaezüst jardinerek, virágtartók, névjegytartók, fatálcák, evőeszközök.

Mindezek szives megtekintésére felhivom a t. közönség figyelmét.

